

Crna Gora
MINISTARSTVO ODBRANE
Ul. Jovana Tomaševića br. 29
81000 Podgorica

Broj: 06011-082/21-2147/3

CRNA GORA
MINISTARSTVO ODBRANE

**IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI AKTIVNOSTI IZ PROGRAMA SPROVOĐENJA
AKCIONOG PLANA ZA PRIMJENU REZOLUCIJE SAVJETA BEZBJEDNOSTI
UJEDINJENIH NACIJA 1325 – ŽENE, MIR I BEZBJEDNOST (2019-2022) ZA
PERIOD 2019-2020. GODINA**

Podgorica, april 2021. godine

SADRŽAJ:

I	UVODNI REZIME.....	3-4
1.1.	Stepen realizacije aktivnosti.....	4-7
1.2.	Izazovi u sprovođenju aktivnosti.....	7-8
1.3.	Finansijska sredstva za realizaciju aktivnosti.....	8-10
II	INFORMACIJA O POSTIZANJU STRATEŠKIH I OPERATIVNIH CILJEVA (STATUS INDIKATORA UČINKA).....	10-16
III	TABELARNI PRIKAZ AKTIVNOSTI.....	17-96
IV	PREPORUKE ZA NAREDNI PERIOD SPROVOĐENJA.....	96-97

Pojmovi¹:

- **MO – Ministarstvo odbrane**
- **VCG – Vojska Crne Gore**
- **MUP – Ministarstvo unutrašnjih poslova**
- **MLJMP – Ministarstvo ljudskih i manjinskih prava**
- **MP – Ministarstvo pravde**
- **MZ – Ministarstvo zdravlja**
- **MVP – Ministarstvo vanjskih poslova**
- **MPR – Ministarstvo prosvjete**
- **MK – Ministarstvo kulture**
- **MRSS – Ministarstvo rada i socijalnog staranja**
- **VDT – Vrhovno državno tužilaštvo**
- **ANB – Agencija za nacionalnu bezbjednost**
- **UP – Uprava policije**
- **UC – Uprava carina**
- **UIKS – Uprava za izvršenje krivičnih sankcija**
- **UZK – Uprava za kadrove**
- **ZO – Zajednica opština**
- **PA – Policijska akademija**
- **MONSTAT – Uprava za statistiku**
- **OEBS – Organizacija za evropsku sigurnost i saradnju**
- **SEDM – Inicijativa ministara odbrane Jugoistočne Evrope**
- **UNDP – Razvojni program Ujedinjenih nacija**
- **NATO – Sjevernoatlanski savez**
- **DCAF – Ženevski centar za upravljanje bezbjednosnim sektorom**
- **CIDS – Norveški centar za integritet**
- **UNDP – Razvojni program Ujedinjenih nacija**
- **SEESAC – Centar za kontrolu malokalibarskog i lakog naoružanja za Jugoistočnu i Istočnu Evropu**

¹ Nazivi organa, odnosno skraćenice navedeni su u skladu sa prethodno važećom Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave, iz razloga što je nova stupila na snagu, na kraju Programa za sprovođenje Akcionog plana, za period 2019-2020. godine

I UVODNI REZIME

Kao država članica Ujedinjenih nacija, Crna Gora je prihvatila obavezu donošenja Akcionog plana za primjenu Rezolucije Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1325 – žene, mir i bezbjednost za Crnu Goru (u daljem tekstu: R SBUN 1325).

Uzimajući to u obzir, Vlada Crne Gore je Zaključkom od 5. septembra 2019. godine, usvojila, drugi po redu, Akcioni plan za primjenu Rezolucije Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1325 – žene, mir i bezbjednost u Crnoj Gori 2019-2022. godine (u daljem tekstu: AP), sa Programom sprovođenja AP za 2019-2020. godinu. Prioritet je nastavak implementacije **tri ključna područja**, odnosno **tri glavna strateška cilja** za primjenu R SBUN 1325, i to:

- ✚ povećanje učešća žena u odlučivanju i mirovnim procesima;
- ✚ zaštita žena i djevojaka u konfliktnim zonama i
- ✚ integracija rodne perspektive i rodnog obrazovanja u mirovne operacije.

Pored glavnih strateških, AP definiše i **devet operativnih ciljeva**, koji se odnose na:

- ✚ Osnaživanje uloge institucionalnih mehanizama za praćenje primjene i sprovođenja AP za implementaciju R SBUN 1325 i pratećih rezolucija (u okviru kojeg je predviđeno osam aktivnosti);
- ✚ Jačanje rodne perspektive kroz učešće u međunarodnim aktivnostima na primjeni R SBUN 1325 i pratećih rezolucija (u okviru kojeg su predviđene dvije aktivnosti);
- ✚ U obrazovne programe na svim nivoima integrisati rodnu perspektivu uključujući i aktivnosti na primjeni R SBUN 1325 i pratećih rezolucija, posebno onih koje se odnose na rodne aspekte ljudske bezbjednosti i očuvanje mira u cilju integrisanja rodne perspektive i rodnog obrazovanja u mirovne operacije (u okviru kojeg je predviđeno sedam aktivnosti);
- ✚ Uvesti rodno balansiranu zastupljenost u aktivnostima sistema bezbjednosti (u okviru kojeg je predviđeno pet aktivnosti);
- ✚ Povećati zastupljenost žena u aktivnostima i procesima donošenja odluka u sektoru bezbjednosti i izgradnje mira (u okviru kojeg su predviđene četiri aktivnosti);
- ✚ Podizati nivo svijesti o rodno zasnovanoj diskriminaciji, rodno zasnovanom nasilju i nasilju nad ženama i uspostaviti djelotvornu preventivnu zaštitu žena i djevojaka od rodno zasnovane diskriminacije, rodno zasnovanog nasilja i nasilja nad ženama (u okviru kojeg su predviđene tri aktivnosti);
- ✚ Podizanje nivoa svijesti šire javnosti o problemu trgovine ljudima i uspostaviti djelotvornu preventivnu zaštitu žena i djevojaka od trgovine ljudima (u okviru kojeg su predviđene tri aktivnosti);
- ✚ Unaprijediti saradnju na primjeni R SBUN 1325 i pratećih rezolucija (u okviru kojeg su predviđene četiri aktivnosti) i

- Unapređenje efikasnosti praćenja realizacije AP za primjenu R SBUN 1325 i pratećih rezolucija (u okviru kojeg su predviđene četiri aktivnosti).

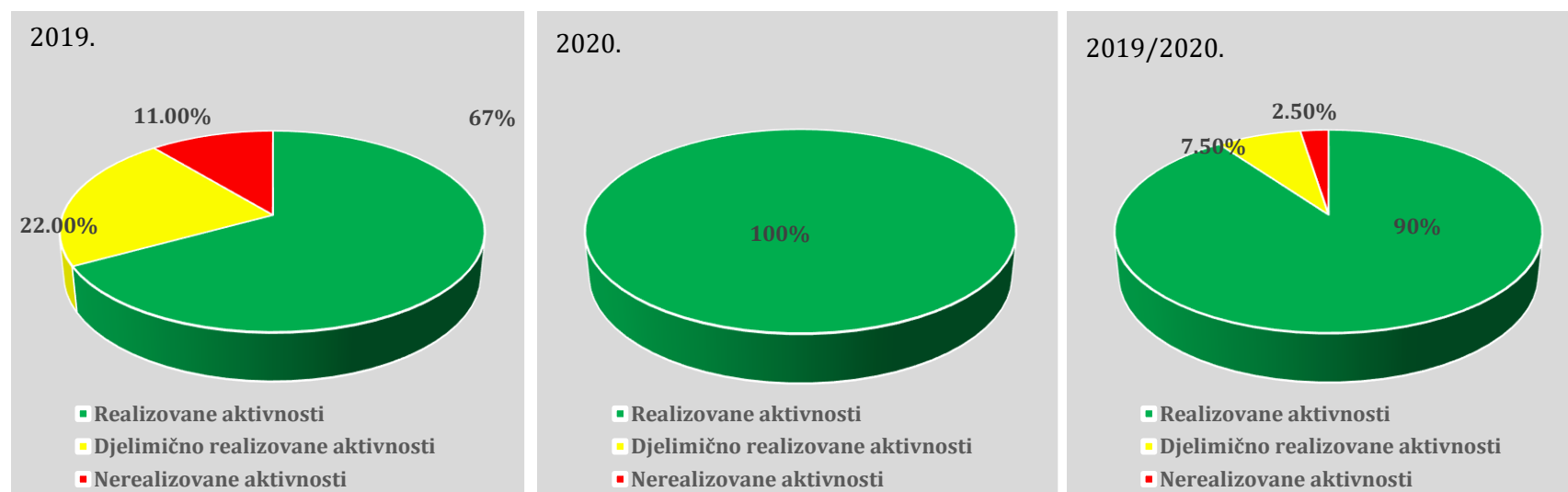
Prikaz br.1 – Broj strateških i operativnih ciljeva AP i aktivnosti Programa sprovođenja Akcionog plana za 2019. i 2020. godinu

S ciljem praćenja realizacije Programa za sprovođenje AP, u 2019. i 2020. godini, a u skladu sa Uredbom o načinu i postupku izrade, usklađivanja i praćenja sprovođenja strateških dokumenata i Metodologijom razvijanja politika, izrade i praćenja sprovođenja strateških dokumenata, Ministarstvo odbrane je, u koordinaciji sa nosiocima aktivnosti iz drugih državnih organa, pripremilo Izvještaj o realizaciji Programa iz Akcionog plana za primjenu Rezolucije Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1325 – žene, mir i bezbjednost (2019-2022) za period 2019 - 2020. godina (u daljem tekstu: Izvještaj). U aprilu 2020. godine, usvojen je Godišnji izvještaj o realizaciji Programa iz Akcionog plana za primjenu Rezolucije Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija 1325 – žene, mir i bezbjednost za 2019. godinu. S obzirom da se AP, kao svojevrsna strategija, odnosi na period od četiri godine, a da se Program sprovođenja AP odnosi na period od dvije godine, nije bilo u mogućnosti izraditi Završni izvještaj s obzirom da AP nije u potpunosti sproveden, već se pristupilo izradi Izvještaja koji pokriva period trajanja Programa.

1.1. Stepen realizacije aktivnosti

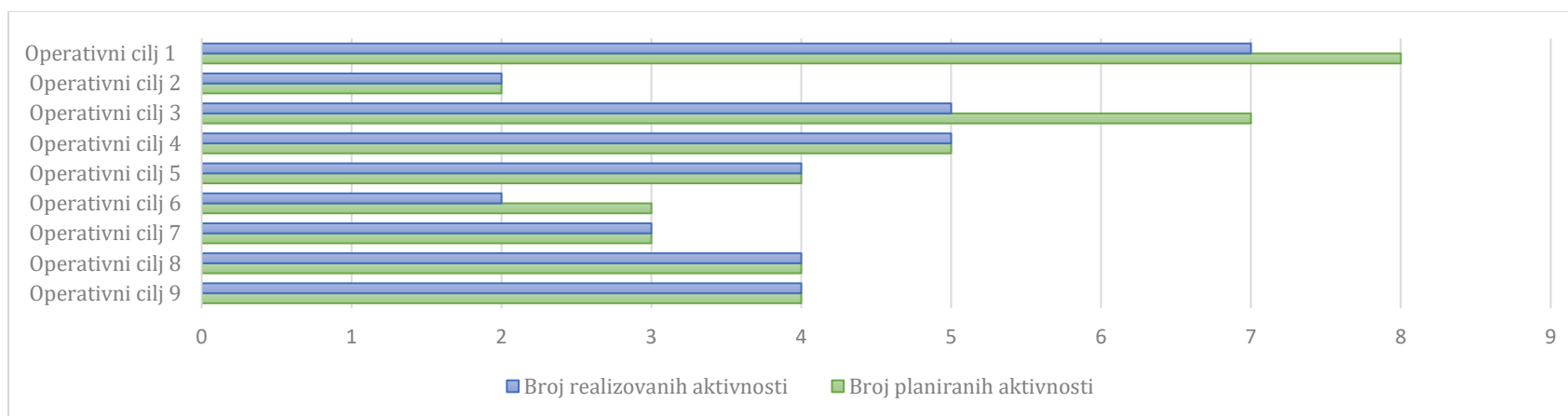
Ukupan broj aktivnosti, koje su predviđene Programom sprovođenja AP za 2019-2020. godinu i proizilaze iz operativnih ciljeva je **40**. Programom je bilo predviđeno 15 aktivnosti koje su za rok realizacije imale isključivo 2019. godinu, za 22 aktivnosti, kao rok realizacije, predviđena je 2019-2020. godina, dok je za tri aktivnosti, kao rok realizacije, navedena 2020. godina. Od ukupnog broja aktivnosti (40), realizovano je 36 ili 90%, djelimično su realizovane tri, što u procentualnom smislu čini 7,5%, dok jedna

aktivnost, koja čini 2,5% od ukupnog broja aktivnosti, nije realizovana. Kada je riječ o realizaciji aktivnosti po periodima, od onih koje su planirane za realizaciju u 2019. godini (15), realizovano je 13 ili 86,6%, jedna je djelimično realizovana (6,7%), dok jedna nije realizovana (6,7%). Treba napomenuti da su, od ukupnog broja realizovanih (13), tri realizovane naknadno, odnosno u 2020. godini. U pogledu aktivnosti planiranih za 2019-2020. godinu (22), realizovano je njih 20 odnosno procenat realizacije iznosi 90,9%, dok su dvije aktivnosti djelimično realizovane (9,1%). Za realizaciju u 2020. godini, planirane su tri aktivnosti, čiji je stepen realizacije 100%.

Grafik br. 1 – Prikaz stepena realizacije aktivnosti po godinama sprovođenja Programa

U Grafiku br. 1, očigledan je trend rasta stepena realizacije aktivnosti u dvogodišnjem izvještaju, u odnosu na Godišnji izvještaj iz 2019. godine, pa je primjetan porast realizovanih aktivnosti i to sa 67% na 90%, dok je smanjen procenat djelimično realizovanih sa 22% na 7,5%, a nerealizovanih sa 11% na 2,5%.

Grafik br. 2 - Broj planiranih u odnosu na broj realizovanih aktivnosti po operativnim ciljevima 2019-2020.

Na grafičkom prikazu br. 2, uočljivo je da je najveći broj nerealizovanih/djelimično realizovanih aktivnosti, vezanih za operativne cijeve 1, 3 i 6. Tako je za operativni cilj 1 nerealizovana jedna aktivnost od osam, za operativni cilj 3 dvije djelimično realizovane aktivnosti od sedam, dok za operativni cilj 6 – jedna djelimično realizovana aktivnost od tri.

U izvještajnom periodu, realizovale su se aktivnosti koje se odnose na jačanje internih institucionalnih mehanizama zaduženih za implementaciju politike rodne ravnopravnosti (kontinuirano praćenje i organizovanje obuka za ova lica), vođenje rodno senzitivne statistike u svim institucijama, organizovanje obuka za rukovodioce i zaposlene koji rade na sprovođenju akcionih planova za rodnu ravnopravnost. Značajno je pomenuti i međuresorsku saradnju na temu rodne ravnopravnosti, kao i razmjenu najboljih iskustava i praksi svih nosilaca, na nacionalnom, regionalnom i međunarodnom nivou. Realizovane su kampanje koje su uticale na povećanje broja žena u sektoru bezbjednosti, samim tim i u mirovnim misijama i operacijama, organizovane su edukacije zaposlenih u pravosuđu na teme rodne ravnopravnosti, usvojeni su interni akcioni planovi za implementaciju ciljeva R SBUN 1325, medijski su se promovisale žene koje su učestvovalе u mirovnim misijama, kao i one koje su dio tradicionalno "muških profesija", preduzmane su mjere na podizanju nivoa svijesti o rodno zasnovanoj diskriminaciji, rodno zasnovanom nasilju i nasilju nad ženama. Određenim aktivnostima, šira javnost je imala prilike da se informiše o pojavnim oblicima trgovine ljudima, s posebnim osvrtom na prosjačenje, rane ugovorene brakove i radnu eksploataciju. Jedna od značajnih aktivnosti koja se realizovala u poslednjoj godini sprovođenja ovog programa, odnosi se na formiranje Radnog tima za umrežavanje žena u sektoru bezbjednosti. Značajno je istaći i obuke na temu R SBUN 1325 za interne mehanizme u državnim organima i institucijama. Jedan dio aktivnosti koje su pojedini organi preduzimali podrazumijevao je i saradnju sa nevladinim

organizacijama. Realizacija ovih aktivnosti, doprinijela je djelimičnom dostizanju strateških ciljeva, koje je jasnije obrazloženo u II dijelu Izvještaja.

Djelimično realizovane aktivnosti odnose se na organizovanje istraživanja ljudske bezbjednosti u sadržaju nastavnih planova i programa uz učešće akademske zajednice (aktivnost nije mogla biti u potpunosti realizovana iz razloga stupanja na snagu mjera za sprječavanje širenja virusa Covid19, koje su između ostalog uslovile i drugačiji način organizovanja rada u obrazovnim ustanovama); organizovanje edukacija o R SBUN 1325 i pratećim rezolucijama pred odlazak u diplomatsko-konzularnu mrežu, posebno kada je riječ o MO koje prilikom upućivanja vojno diplomatskih predstavnika u svojim programima pripreme nije uključilo traženu edukaciju. Djelimično je tretirana i aktivnost u vezi usvajanja pravilnika o prevenciji i zaštiti od seksualnog uznemiravanja/standardnih operativnih procedura, iz razloga što se većina institucija, koje su određene kao nosioci, oslanja na postojeća zakonska rješenja, te nijesu smatrale da je potrebno usvajati pojedinačne pravilnike/standardne operativne procedure. U sklopu regionalnog projekta sa UNDP SEESAC, MO preduzima aktivnosti na izradi regionalnog priručnika na ovu temu, što može u narednom periodu poslužiti kao dobra osnova za izradu promotivnih materijala ili vodiča na ove teme.

Aktivnost koja se nije realizovala tiče se osnivanja ad hoc poslaničke grupe u Skupštini koja bi pomagala u promociji R SBUN 1325 i primjeni AP.

1.2. Izazovi u sprovođenju aktivnosti

Početni izazov predstavlja sprovođenje aktivnosti, s obzirom na činjenicu da AP nije rađen shodno važećoj Metodologiji, kojom se predviđa da je potrebno odrediti samo jednog nosioca i partnere u realizaciji, pa se javlja problem oko razmatranja da li je aktivnost realizovana ili nije, zbog neprecizno definisanih nosilaca. Kao posljedica ovog izazova, za određeni broj aktivnosti nijesu dostavljeni izvještaji od navedenih nosilaca. Kako ima veliki broj nosilaca aktivnosti, nije određen kriterijum kako bi se donio zaključak o realizaciji aktivnosti, pa se dešava da su od četiri navedena nosioca, tri realizovala aktivnost, jedan nije, pa se otežava određivanje stepena realizacije, što je posebno važno kod složenih aktivnosti u kojima su veliki trud uložila većina organa koja su realizovala aktivnost. Drugi važan izazov, koji smatramo jednim od ključnih je i neuključivanje nevladinog sektora u rad Međuresorske radne grupe. Iako je javni poziv objavljen u maju 2020. godine, nije bilo prijavljenih nevladinih organizacija. Važan izazov, koji se većim dijelom odnosi na problem u izvještavanju je nenavođenje planiranih finansijskih sredstava po aktivnostima ili neodređeno navođenje onamo gdje zapravo možda nijesu ni potrebna, kao na primjer za sprovođenje internih obuka (u AP navedeno samo da je u budžetu potrebno planirati sredstva, nije definisan precizan iznos, pa pojedini nosioci realizacije nijesu dostavili podatak da li su uopšte utrošena sredstva za ovu namjenu). Ovakav način može uticati na to da se određene aktivnosti za koje realno postoji potreba za ulaganjem finansijskih sredstava, a AP ih ne predviđa, ne mogu realizovati, posebno ako se institucije vode time što je decidno propisano. Takođe, s obzirom da je nova Uredba o organizaciji i načinu rada državne uprave stupila na snagu i novih kadrovskih rješenja, uočava se i nekontinuitet u angažovanju ljudskih resursa za

izvještavanje o sprovođenju aktivnosti. Kada je riječ o izvještavanju, vrijedi istaći da se Godišnji, kao i Izvještaj o sprovođenju ovog programa radio na osnovu Metodologije, a AP i Program nijesu rađeni na osnovu iste, što otežava slijeđenje svih propisanih pravila o izvještavanju. Ono što treba istaći jeste da je nepovoljna epidemološka situacija u našoj zemlji, odnosno stupanje na snagu mjera protiv širenja virusa Covid19, svakako usporila, a za pojedine aktivnosti, i uticala na njihovu konačnu realizaciju.

1.3. Finansijska sredstva za realizaciju aktivnosti

S aspekta utrošenih finansijskih sredstava za implementaciju aktivnosti predviđenih Programom sprovođenja AP za 2019-2020. godinu, treba istaći da, kako isti nije pripremljen u skladu sa važećom Metodologijom, tako i sredstva nijesu prikazana, odnosno planirana pojedinačno za svaku aktivnost, odnosno nosioce. Za realizaciju planiranih aktivnosti za period 2019-2020. godina, procijenjena su finansijska sredstva iz budžeta, u ukupnom iznosu od 40.000,00€ i podijeljena po ministarstvima, odnosno drugim organima, kako slijedi:

- ✚ Ministarstvo odbrane - 8.000€;
- ✚ Ministarstvo vanjskih poslova- 2.000€;
- ✚ Ministarstvo unutrašnjih poslova - 4.000€;
- ✚ Uprava policije - 4.000€;
- ✚ Agencija za nacionalnu bezbjednost - 2.000€;
- ✚ Ministarstvo za ljudska i manjinska prava - 6.000€;
- ✚ Ministarstvo prosvjete - 6.000€;
- ✚ Ministarstvo pravde - 4.000€;
- ✚ Uprava carina - 2.000€;
- ✚ Uprava za izvršenje krivičnih sankcija - 2.000€.

U 2019. godini, za realizaciju aktivnosti predviđenih AP, planirana su budžetska sredstva u ukupnom iznosu od 20.000,00€. U Godišnjem izvještaju za 2019. godinu, navedena je utrošenost sredstava po sljedećim nosiocima:

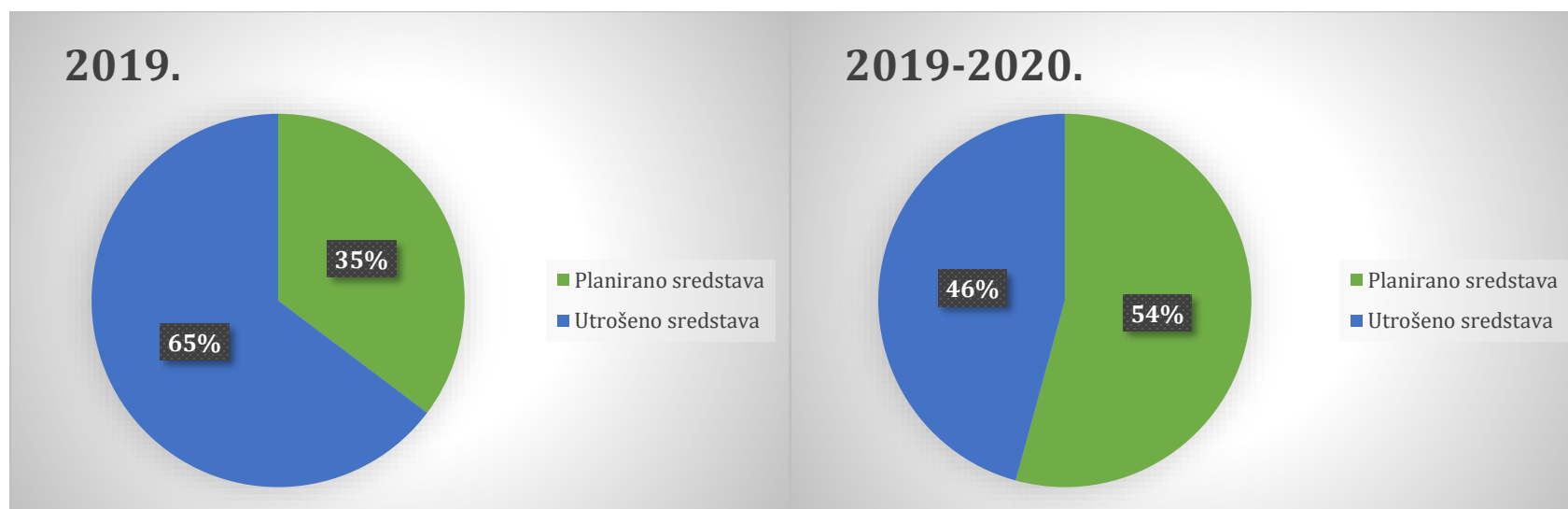
- ✚ Ministarstvo odbrane – 200,00€;
- ✚ Ministarstvo unutrašnjih poslova/Odjeljenje za borbu protiv trgovine ljudima – 3.195,00€;
- ✚ Ministarstvo za ljudska i manjinska prava – 20,755,86€;
- ✚ Ministarstvo zdravlja – 2.000,00€;
- ✚ Ministarstvo kulture – 8.550,00€;
- ✚ Ministarstvo pravde – 2.000,00€.

Na osnovu navedenog možemo zaključiti da je u 2019. godini utrošeno 36.700,86€, što predstavlja 16.700,86€ više u odnosu na planirana sredstva za 2019. godinu.

U 2020. godini, za realizaciju aktivnosti predviđenih AP, planirana su budžetska sredstva u ukupnom iznosu od 20.000,00€. Prema izvještajima, navedena je utrošenost sredstava po sljedećim nosiocima:

- ✚ Ministarstvo unutrašnjih poslova – 3.195,00€;
- ✚ Ministarstvo za ljudska i manjinska prava – 13.672,80€

Dakle, u 2020. godini ukupno je utrošeno 16.867,80€, što je za 3.132,20€ manje u odnosu na planirana sredstva za 2020. godinu. Ukupan iznos utrošenih sredstava u dvogodišnjem periodu je 53.568,66€, što je za 13,568.66€ više u odnosu na planirano.

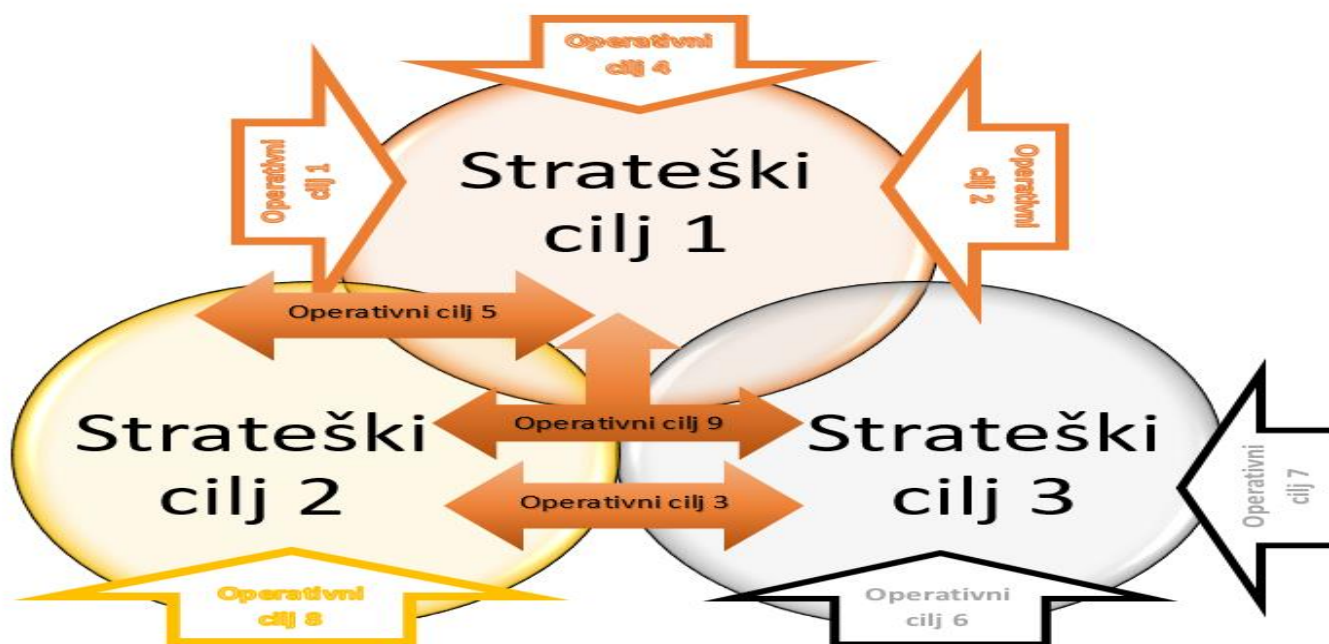
Grafik br. 4 Prikaz odnosa planiranih i utrošenih sredstava po periodima sprovođenja Programa

Iz grafičkog prikaza br. 5 možemo zaključiti da su realnije planirana sredstva na dvogodišnjem nego na godišnjem nivou. Za određeni broj aktivnosti je navedeno da ne iziskuju sredstva (19), pa nosioci nijesu ni izvještavali o njihovoj utrošenosti. Za 21 aktivnost predviđeno je da je potrebno planirati sredstva u budžetu za njihovu realizaciju, ali nije definisan tačan iznos za svaku aktivnost pojedinačno. Određen broj aktivnosti, kao što je npr. organizovanje obuka, iako prikazano kao planirano za izdvajanje sredstava iz budžeta, nije zahtijevalo trošenje istih, s obzirom da je bilo riječ o internim, ili obukama finansiranim od strane

međunarodnih organizacija. Sredstva za realizaciju određenih aktivnosti, su bila namijenjena od strane organa za drugu svrhu poput promotivnih aktivnosti, ali obuhvataju segment rodne ravnopravnosti, pa je o njihovom trošenju izvještavano. Posebno treba istaći da su pojedine aktivnosti finansirane iz donatorskih sredstava, odnosno od strane međunarodnih organizacija (OEBS, UNDP SEESAC, DCAF, itd) kao i vlada drugih država, međutim, institucijama se ne pruža uvid u utrošenost tih sredstava.

II INFORMACIJA O NAPRETKU U POSTIZANJU STRATEŠKIH I OPERATIVNIH CILJEVA (STATUS INDIKATORA USPJEHA)

Sa aspekta indikatora uspjeha treba napomenuti da predmetni dokument nije rađen u skladu sa važećom Metodologijom za izradu strateških dokumenata Vlade Crne Gore, te da strateški ciljevi imaju indikatore, dok operativni nemaju, pri čemu se određeni broj operativnih ciljeva odnosi na više od jednog strateškog cilja, što se može vidjeti na grafičkom prikazu ispod.

Grafik br.3- Prikaz povezanosti operativnih i strateških ciljeva

Kako se primjećuje na Grafiku br. 3, tri operativna cilja se odnose na dva ili više strateških ciljeva, pa operativni cilj 5 se odnosi na strateške ciljeve 1 i 2, operativni cilj 3 na strateške ciljeve 2 i 3, a operativni cilj 9 na sva tri strateška cilja. Ostali operativni ciljevi su povezani sa po jednim strateškim ciljem.

Kada je riječ o ispunjavanju strateškog cilja 1, možemo primijetiti pozitivan trend ka njegovom ostvarenju jer se težilo ispunjavanju postavljenih indikatora uspjeha odnosno povećanja broja žena profesionalnih vojnih lica, sa 5% početne vrijednosti na 9,76%. Povećan je i broj žena, pripadnica VCG, koje su učestvovala u međunarodnim misijama i operacijama, pa je do 2019. godine ukupno devet žena učestvovalo u međunarodnim misijama i operacijama, a samo u 2020. godini njih sedam je uzelo učešće. Ono što je pohvalno, za razliku od prethodnih godina, predstavlja činjenica da su pripadnice VCG učestvovala u svim misijama u kojima su pripadnici VCG učestvovali i to: misiji RS Avganistan, ATALANTA Somalija, MINURSO Zapadna Sahara i jedna službenica u NATO misiji na Kosovu. Pripadnice UP, u izvještajnom periodu, nijesu učestvovala u misijama na Kipru. Pratio se trend zastupljenosti žena na pozicijama savjetnika/ca za odbranu, odnosno ambasadora/ki i generalni konzula/ica. Tako, na kraju izvještajnog perioda, na pozicijama savjetnika/ca za odbranu u Stalnoj misiji Crne Gore pri NATO udio žena je 67%. Na pozicijama ambasadorki/generalnih konzulica u 2019. godini bilo je raspoređeno osam žena, a u 2020. godini 11 ambasadorki/šefica misija/generalnih konzulica. Polazna vrijednost bila je 17,5%, a ciljna vrijednost je bila povećanje zastupljenosti žena na ovim pozicijama na 20%. Na kraju izvještajnog perioda ovaj procenat iznosi 31,70%. Da bi se povećao broj žena u sektoru bezbjednosti i u međunarodnim misijama i operacijama, preduzete su planske promotivne aktivnosti i kampanje, koje su imale fokus na žensku populaciju kao ciljnu grupu. Kako bi se razmijenile najbolje prakse i iskustva između bezbjednosnih institucija i pružila podrška ka preduzimanju aktivnosti na unaprjeđenju položaja žena u svim institucijama pojedinačno, kao i planiranju i sprovođenju zajedničkih aktivnosti, formiran je Radni tim za umrežavanje žena u bezbjednosnom sektoru, koji čine predstavnice MO/VCG, MUP, UP i ANB.

U okviru drugog indikatora uspjeha za ispunjavanje prvog strateškog cilja, iako je postavljeno krajnje stanje da se poveća zastupljenost najmanje 5% žena u pregovaračkim i timovima u formalnim i neformalnim pregovorima, nije precizno svedeno početno stanje, niti postavljene konkretne aktivnosti za dostizanje traženog procenta. Iako je početno stanje opisno na način što je navedeno da žene ne učestvuju u formalnim i neformalnim mirovnim pregovorima i procesima, pa je potrebno njihovo prisustvo među pregovaračima i tehničkim ekspertima u formalnim mirovnim pregovorima, kao i njihovo učešće u statusu zvaničnih posmatrača, na početku i na kraju formalnih pregovora, rodna perspektiva je integrisana u međunarodne aktivnosti u kojima učestvuje Crna Gora, kroz učešće žena profesionalnih vojnih lica u mirovnim misijama i kroz participiranje oficirke VCG koja se nalazi na poziciji rodne savjetnice u NATO komandnoj strukturi SHAPE i koja je angažovana na aktivnostima u vezi R SBUN 1325. Ambasadorica Crne Gore pri NATO, u izvještajnom periodu, redovno je učestvovala na sastancima radnih tijela NATO koja se bave sprovođenjem R SBUN 1325. Stalna predstavnica Crne Gore pri UN, redovno je učestvovala u debatama Savjeta bezbjednosti, koje za temu imaju primjenu R SBUN 1325 i njoj pratećih rezolucija. Ističe se i učešće predstavnika MO na godišnjim konferencijama NATO Komiteta za rodnu ravnopravnost. Predstavnici MUP i UP participiraju u međunarodnim

aktivnostima pod okriljem UN od 2009. godine, u sastavu mirovne misije UN na Kipru. Intenzivna je saradnja uključenih strana u sprovođenju ovog akcionog plana sa međunarodnim organizacijama i inicijativama NATO, UNDP SEESAC, OEBS, SEDM, CIDS, DCAF. Dobar primjer predstavlja i organizacija Svjetske konferencije žena u sektoru bezbjednosti, na kojoj je učestvovalo 18 zemalja sa 80 predstavnika i predstavnica, od strane UP.

Kada je riječ o trećem indikatoru uspjeha prvog strateškog cilja, a radi implementiranja ustavnih načela i rodne ravnopravnosti u pogledu zastupljenosti žena na nacionalnom i lokalnom nivou vlasti, kao izabраниh zvaničnika i donosilaca odluka, kao i na nivou sistema bezbjednosti (stanje na kraju sprovođenja Programa), broj donosilaca odluka u bezbjednosnom sektoru je na zadovoljavajućem nivou, pa su tako u MO na kraju izvještajnog perioda žene bile zastupljene u procentu od 55,6%. Njih 43,24% pripadaju kategoriji ekspertske rukovodnog kadra i 50% kategoriji visoko rukovodnog kadra, u odnosu na broj raspoređenih/postavljenih na tim nivoima. Na komandnim dužnostima u VCG je 12 žena, a povećan je broj žena sa 11,49% u 2019. godini, na 14,7% u 2020. godini. U ANB zastupljenost žena je 35%, a na pozicijama visoko rukovodnog kadra 31%, dok u UP 14% je žena i 12% policijskih službenica u ukupnom broju policijskih službenika/ca. Rodna statistika na državnom nivou je publikovana od strane MONSTAT-a, u izvještajnom periodu, dok je MLJMP pripremio elektronsku platformu *Rodna mapa* koja sadrži rodnu statistiku u Crnoj Gori. Ova platforma na početnoj strani sadrži informacije o demografskoj strukturi Crne Gore, ključne podatke o socio-ekonomskoj situaciji muškaraca i žena, statističke podatke o polovima, kao i ključne pokazatelje indeksa rodne ravnopravnosti. Dostupni su slikoviti prikazi koji omogućavaju praćenje i unaprjeđivanje rodniha pitanja. Upućuju u prioriteta područja vezana za politiku, ekonomiju i rodno zasnovano nasilje, gdje su žene i dalje diskriminisane i nemaju jednake mogućnosti. Aplikacija nudi statistiku, ključne pokazatelje i druge materijale koji mogu biti od koristi u analizi datih oblasti. Radi dostizanja stanja na kraju sprovođenja Programa, koje se odnosi na osnaživanje uloge Međuresorske radne grupe, donosili su se godišnji planovi na nivou institucija u kojima se sprovodi Akcioni plan. Održavani su sastanci Međuresorske radne grupe, uključivane nevladine organizacije u sprovođenju određenih aktivnosti i veoma je vidljiva međuresorska saradnja po pitanju implementacije zadatah mjera. Organizovana je obuka za rukovodni kadar po pitanju AP za R SBUN 1325. Iako je kao stanje, na kraju sprovođenja Programa, navedeno da se ojača uloga Skupštine, formiranjem ad hoc poslaničke grupe i organizovanjem javnog saslušanja i organizovanje zajedničke obuke za rukovodioce institucija koji rade na promociji R SBUN 1325, ovaj segment indikatora uspjeha nije u potpunosti realizovan jer ad hoc poslanička grupa nije osnovana, ali je organizovana obuka za rukovodni kadar. Kontinuirano se promovišu mogućnosti obrazovanja, usavršavanja što predstavlja jedan od preduslova za karijerni razvoj pripadnica ženskog pola i buduće raspoređivanje na pozicijama odlučivanja. Imajući u vidu povećanje zastupljenosti žena u sektoru bezbjednosti i pozitivan trend rasta u odnosu na početno opisno stanje u kojem se konstatuje da je nedovoljna zastupljenost žena na nacionalnom i lokalnom nivou, na nivou izabраниh zvaničnika i donosioca odluka, bilo je potrebno izvještavati o zastupljenosti žena i u drugim sektorima.

Operativni ciljevi koji su služili za realizaciju prvog strateškog cilja: *Povećanje učešća žena u odlučivanju i mirovnim procesima* su sljedeći:

- Operativni cilj 1 - Osnažiti ulogu institucionalnih mehanizama za praćenje primjene i sprovođenja Akcionog plana za implementaciju R SBUN 1325 i pratećih rezolucija;
- Operativni cilj 2 - Jačati rodnu perspektivu kroz učešće u međunarodnim aktivnostima na primjeni R SBUN 1325 i pratećih rezolucija;
- Operativni cilj 4 - Uvesti rodno balansiranu zastupljenost u aktivnostima sistema bezbjednosti;
- Operativni cilj 5 - Povećati zastupljenost žena u aktivnostima i procesima donošenja odluka u sektoru bezbjednosti i izgradnje mira i
- Operativni cilj 9 – Unaprijediti efiksanost praćenja realizacije AP za primjenu R SBUN 1325 i pratećih rezolucija.

Kada je riječ o drugom strateškom cilju i indikatoru uspjeha za njegovo dostizanje, odnosno krajnjeg stanja da su žene zastupljene u aktivnostima i procesima donošenja odluka u sistemu bezbjednosti i izgradnji mira, već je prethodno statistički prikazan udio žena kao donosilaca odluka, gdje je uočljiv trend rasta. Krajnje stanje koje se odnosi na povećanje broja žena diplomatkinja na pozicijama ambasadorke, generalnih konzulica, stalnih predstavnica u ambasadama i stalnim misijama Crne Gore pri međunarodnim organizacijama, pri čemu se indikator odnosi na povećanje broja žena na ovim pozicijama sa 17,5% na 20% je dostignuto, pa je na kraju izvještajnog perioda udio žena povećan sa 17,5% na 31,70%. Za drugi indikator uspjeha, koji se odnosi na uspostavljanje operativnih mehanizama strukture, za jačanje fizičke sigurnosti i bezbjednosti žena i djevojaka i s tim u vezi dostizanja krajnjeg stanja koje se odnosi na uspostavljanje operativnih mehanizama i struktura koje funkcionišu, uspostavljanje međusobne kompatibilnosti, kontinuiranog monitoringa kako bi bezbjednost, fizičko i mentalno zdravlje i ekonomska sigurnost žena i djevojaka bila obezbijeđena, a njihova ljudska prava poštovana, fokus je bio na jačanju svijesti o bezbjednosti žena i djevojaka i njihovim pravima i zaštiti u konfliktnim i postkonfliktnim situacijama, putem obuka, na teme: „Žene u ratnim i poratnim situacijama i operacijama podrške miru, protiv nasilja nad ženama i djecom, specifične potrebe lokalnih žena“; ljudskih prava; međunarodnog humanitarnog prava; rodno zasnovanog nasilja; kulture, tradicije, opasnosti; potrebe lokalnog stanovništva i trgovina ljudima. Dio obuka koje se sprovode u VCG, a tiču se međunarodnog humanitarnog prava, rodno uslovljenog nasilja, seksualnog nasilja i trgovine ljudima, u sklopu koje se ukazuje na vulnerabilnost žena i djevojčica u konfliktnim i postkonfliktnim područjima, izvode se u saradnji sa MUP/Odjeljenjem za borbu protiv trgovine ljudima. Značajna je saradnja između MUP i MLJMP u dijelu obuka/kampanja za roditelje, djecu romske i egipćanske populacije, NVO, službenike državne uprave o zaštiti od nasilja u porodici, nasilja nad djecom i dječijih ugovorenih/prisilnih brakova među romskom populacijom. U organizaciji Centra za obuku u sudstvu i tužilaštvu sprovedene su obuke na teme zaštite od nasilja u porodici, sa akcentom na Istanbulsku konvenciju, zabrani diskriminacije i slično. XI sjednica Ženskog parlamenta bila je posvećena razmatranju ostvarivanja prava žena u zemljama regiona sa akcentom na borbu protiv trgovine ljudima.

Operativni ciljevi koji su služili za realizaciju drugog strateškog cilja: *Zaštita žena i djevojaka u konfliktnim zonama* su sljedeći:

- Operativni cilj 3 – U obrazovne programe na svim nivoima integrisati rodnu perspektivu uključujući i aktivnosti na primjeni R SBUN 1325 i pratećih rezolucija, posebno onih koje se odnose na rodne aspekte ljudske bezbjednosti i očuvanja mira u cilju integrisanja rodne perspektive i rodnog obrazovanja u mirovne operacije;
- Operativni cilj 5 - Povećati zastupljenost žena u aktivnostima i procesima donošenja odluka u sektoru bezbjednosti i izgradnje mira;
- Operativni cilj 8 – Unaprijediti saradnju na primjeni R SBUN 1325 i pratećih rezolucija i
- Operativni cilj 9 – Unaprijediti efiksanost praćenja realizacije AP za primjenu R SBUN 1325 i pratećih rezolucija.

Indikator uspjeha trećeg strateškog cilja se odnosi na integrisanje rodne perspektive i R SBUN 1325 i njoj pratećih rezolucija u nastavne planove i programe, kao i različite vidove obuka na svim nivoima, što je ujedno stanje na kraju Programa, posebno u sistemu bezbjednosti, kao i povećanje trenera za rodnu ravnopravnost za 5%.

Nacionalni savjet za obrazovanje je na sjednicama od 17. jula i 23. oktobra 2019. godine usvojio Kataloge stručnog usavršavanja za 2019/2020 i 2020/2021. godinu, u kojima su sadržani programi obuka sa temama iz ove oblasti. Obuke o različitim temama iz oblasti rodne ravnopravnosti su uključene u godišnje programe obuke VCG. Možemo identifikovati tri vrste obuka, u ovom domenu, i to: obuke u svim jedinicama, obuke prije upućivanja u misije i obuke u okviru različitih kurseva, pri čemu prve dvije vrste obuke pokrivaju sljedeće teme: NATO stratešku direktivu 40-1, AP za implementaciju R SBUN 1325, integraciju rodnih pitanja u vojne operacije, diskriminaciju i rodno zasnovano nasilje.

Broj rodni trenera koji izvode obuke za pripadnike/ce Vojske je povećan za 33%, pa ih je trenutno osam.

Važno je napomenuti međuresorsku saradnju, u dijelu izvođenja obuka za pripadnike VCG koji se upućuju u misije i operacije, između MO i MUP/Odjeljenja za borbu protiv trgovine ljudima, kao i ANB i UP, u dijelu osposobljavanja osoba od povjerenja ANB-a ili učešće na konferenciji UP-a, od strane drugih državnih institucija u Crnoj Gori. Takođe, vidljiva je i saradnja između UzK i UC, na teme: rodne ravnopravnosti i ljudskih prava. PA je organizovala niz obuka za pripadnike MUP i UP, na teme: Rodna ravnopravnost, Postupanje sa ranjivim grupama, Prevencija torture, Protokol o postupanju u slučajevima nasilja u porodici, Transnacionalni organizovani kriminal, Protokol o trgovini ljudskim bićima. MO/VCG, u okviru sadržaja obuka lica koja učestvuju u mirovnim misijama, uključuju teme: rodno zasnovana diskriminacija; rodno zasnovano nasilje; nasilje nad ženama, dok MUP/UP predviđa obuke, na ove teme, za sve službenike.

VDT je, u izvještajnom periodu, održao predavanje na temu trgovina ljudima, za predstavnike državnog tužilaštva, a Operativni tim za borbu protiv trgovine ljudima planirao je i štampanje brošure; MK je većinu sredstava usmjeravao na obuke, po pitanju inkluzije romske populacije u društvu; MUP/Odjeljenje za borbu protiv trgovine ljudima je sprovodilo aktivnosti koje su imale za cilj informisanje šire javnosti o svim aspektima fenomena trgovina ljudima i kampanju “Zaustavimo trgovinu ljudima”, u

sklopu koje je emitovan TV spot "Stop trgovini ljudima", kojim se ujedno promoviše i nacionalna SOS antitrafiking linija (11 66 66), dok je u okviru projekta koji Terres de Hommes realizuje u Crnoj Gori i zemljama regiona, izrađen novi TV spot kojim se javnosti bližim čine informacije o oblicima eksploatacije kojima su žrtve trgovine ljudima izložene, sa posebnim osvrtom na prisilne i ugovorene brakove i ekonomsko iskorišćavanje djece. Predviđena je i realizacija šest projekata NVO, u oblasti društvene brige o djeci i mladima, po osnovu javnog konkursa „Sprovedenje kampanje za smanjenje potražnje za uslugama žrtava trgovine ljudima“. Predstavnicima MUP/Odjeljenja za borbu protiv trgovine ljudima su učestvovali na obukama za predstavnike medija o ulozi i mogućnostima medija u borbi protiv trgovine ljudima, koji su organizovane od strane Društva profesionalnih novinara Crne Gore u saradnji sa Centrom za ženska prava, u sklopu projekta „Balkans ACT (Against the Crime of Trafficking) Now!“. MUP, MARISS i UP, u saradnji sa NVO Centar za romske inicijative, uz podršku Britanske ambasade u Podgorici, pokrenuli su, 8. marta 2020. godine, kampanju protiv dječijih ugovorenih brakova: „Djeca su djeca“. Formirano je Koordinaciono tijelo za praćenje Protokola o postupanju organa ustanova i organizacija sa djecom uključenom u život i rad na ulici. UP je učestvovala u kampanji protiv dječijih ugovorenih brakova: Svako dijete ima pravo na bezbrižno djetinjstvo i sigurno odrastanje. MLJMP je realizovao edukacije/kampanje za roditelje, djecu romske i egipćanske populacije, kao i NVO aktiviste/kinje, službenike/ce državne uprave o zaštiti od nasilja u porodici, nasilja nad djecom i dječijih ugovorenih/prisilnih brakova među romskom populacijom. Finansirali su projekat NVO Centra za romske inicijative, pod nazivom "Zajedno djelujmo protiv nasilja u porodici i dječijih ugovorenih brakova". MLJMP je bio nosilac aktivnosti "Kampanja/Edukacija roditelja, djece, romskih i egipćanskih aktivistkinja, službenika/službenica državne uprave o zaštiti od nasilja u porodici, nasilju nad ženama i maloljetničkim prisilnim brakovima među romskom populacijom". Organizovani su i ljetnji i zimski kampovi za djecu romske populacije i seminari na temu zabrane dječijih ugovorenih brakova, nasilja u porodici i borbe protiv trgovine ljudima. MK u saradnji sa MUP/Odjeljenjem za borbu protiv trgovine ljudima godišnje organizuje radni sastanak sa novinarima (obuku) o izvještavanju u slučajevima trgovine ljudima. Održavani su sastanci na ove teme između predstavnika VDT-a, Ambasade SAD, delegacije OEBS i EU; MK i Odjeljenja za borbu protiv trgovine ljudima sa novinarima; MUP i predstavnika OEBS-a radi prezentacije projekta „Sprječavanje ranih prisilnih brakova među ranjivim grupama“; realizovani su projekti MUP-a sa NVO, a s ciljem jačanja kapaciteta za zaštitu žrtava trgovine ljudima; Odjeljenje za borbu protiv trgovine ljudima je održalo obuke za značajan broj uključenih strana. Odjeljenje je saradivalo i sa UzK, po pitanju obuka, ali i sa GIZ i Zavodom za socijalnu zaštitu radi obuke zaposlenih u centrima za socijalni rad.

Određeni broj državnih organa je donijelo interne planove obuke, za izvještajni period.

ANB/UIKS/UC/MUP/UP imaju uveden institut „osoba od povjerenja“, dok je dio navedenih organa, u izvještajnom periodu, obučavao službenike za vršenje ovih poslova. Osobe od povjerenja predstavljaju preventivni mehanizam za sprječavanje različitih oblika diskriminacije.

Za drugi indikator uspjeha koji se odnosi na uspostavljanje djelotvorne preventivne zaštite, spječavanje i sankcionisanje rodno zasnovanog nasilja i nasilja nad ženama i s tim u vezi krajnjim stanjem koje se odnosi na primjenu usvojenih dokumenata u ovoj oblasti, a uzimajući u obzir da veliki broj nosilaca ima uveden institut „osoba od povjerenja“, poput ANB, UIKS, UC, MUP i UP i da je određeni broj njih obučavao svoje službenike u ovom dijelu, možemo reći da je primjetan trend rasta za ostvarivanje indikatora uspjeha, posebno ako imamo u vidu da „osobe od povjerenja“ predstavljaju preventivni i kontrolni mehanizam za sprječavanje različitih oblika diskriminacije.

Operativni ciljevi koji su služili za realizaciju trećeg strateškog cilja: *Integrisanje rodne perspektive i rodnog obrazovanja u mirovne operacije*, su sljedeći:

- Operativni cilj 3 – U obrazovne programe na svim nivoima integrisati rodnu perspektivu uključujući i aktivnosti na primjeni R SBUN 1325 i pratećih rezolucija, posebno onih koje se odnose na rodne aspekte ljudske bezbjednosti i očuvanja mira u cilju integrisanja rodne perspektive i rodnog obrazovanja u mirovne operacije;
- Operativni cilj 6 - Podizati nivo svijesti o rodno zasnovanoj diskriminaciji, rodno zasnovanom nasilju i nasilju nad ženama i uspostaviti djelotvornu preventivnu zaštitu žena i djevojaka od rodno zasnovane diskriminacije, rodno zasnovanog nasilja i nasilja nad ženama;
- Operativni cilj 7 - Podizati nivo šire javnosti o problemu trgovine ljudima i uspostaviti djelotvornu preventivnu zaštitu žena i djevojaka od trgovine ljudima i
- Operativni cilj 9 – Unaprijediti efikasnost praćenja realizacije AP za primjenu R SBUN 1325 i pratećih rezolucija.

III TABELARNI PRIKAZ AKTIVNOSTI

S obzirom da AP, nije rađen u skladu sa Metodologijom, indikatori uspjeha su povezani sa strateškim ciljevima, a ne operativnim i određeni broj operativnih ciljeva se vežu za više strateških, pa dolazi do ponavljanja indikatora uspjeha, odnosno strateških ciljeva, prilikom izvještavanja o realizaciji aktivnosti vezanih za operativne ciljeve, što je uočljivo u ovom dijelu.

STRATEŠKI CILJ I:	Povećanje učešća žena u odlučivanju i mirovnim procesima		
Operativni cilj 1:	Osnažiti ulogu institucionalnih mehanizama za praćenje primjene i sprovođenje Akcionog plana za implementaciju R SBUN 1325 i pratećih rezolucija		
Indikator učinka 1	Veća zastupljenost i značajno učestvovanje žena u mirovnim i drugim međunarodnim bezbjednosnim institucijama.	Polazne vrijednosti: Udio žena profesionalnih vojnih lica u Vojsci Crne Gore bio je 5%, što je ograničavalo njihov broj, odnosno učešće u operativnom sastavu u multinacionalnim operacijama i mirovnim i drugim međunarodnim bezbjednosnim institucijama. Ukupno devet pripadnica je učestvovalo u mirovnoj misiji u Avganistanu. UP učestvuje u mirovnoj misiji na Kipru od 2009. godine.	Stanje na kraju sprovođenja Programa: Udio žena profesionalnih vojnih lica u Vojsci Crne Gore, na kraju izvještajnog perioda iznosi 9,76% (ciljna vrijednost bila je 10%). S tim u vezi, povećan je i ukupan broj žena koje su učestvovala u nekoj od mirovnih ili drugih međunarodnih misija u svojstvima vojnih posmatrača, štabnih oficirki, podoficirki i vojnkinja, pa je do 2019. godine devet pripadnica Vojske učestvovalo u nekoj od međunarodnih misija i operacija, a samo u 2020. godini učestvovalo je sedam pripadnica Vojske i službenica Ministarstva, što predstavlja povećanje u učešću žena u međunarodnim misijama i operacijama za 28,57% u 2020. godini, u odnosu na prethodni period (ciljna vrijednost bila je 5%). Pripadnice UP nijesu učestvovala, u izvještajnom periodu, u misiji.
Indikator učinka 2	Veća zastupljenost i značajno učestvovanje žena u formalnim i neformalnim mirovnim pregovorima i procesima.	Polazne vrijednosti: Žene ne učestvuju u formalnim i neformalnim mirovnim pregovorima i procesima. Zato je potrebno njihovo prisustvo među pregovaračima i tehničkim ekspertima u formalnim mirovnim pregovorima, kao i njihovo učešće u statusu zvaničnih posmatrača, na početku i na kraju formalnih pregovora.	Stanje na kraju sprovođenja Programa: Ciljna vrijednost je da se kroz primjenu mjera iz AP poveća zastupljenost najmanje 5% žena u pregovaračkim i timovima u formalnim i neformalnim pregovorima i procesima, kao i njihova zastupljenost u statusu zvaničnih posmatrača, na početku i na kraju formalnih mirovnih pregovora. Nema aktivnosti koje su povezane sa ovim operativnim ciljem.
Indikator učinka 3	Veća zastupljenost i značajno učestvovanje žena na nacionalnom i lokalnom nivou vlasti, kao građana, izabраних zvaničnika i donosilaca odluka.	Polazne vrijednosti: I pored formalno pravne jednakosti koja se Ustavom garantuje i napretka u zakonodavstvu i politikama jednakih mogućnosti žena i muškaraca, žene i dalje nijesu ni približno adekvatno zastupljene na nacionalnom i lokalnom nivou vlasti, kao građana i izabраних zvaničnika i donosioca odluka. Ove rodne nejednakosti predstavljaju nejednaku moć da se donesu odluke u javnom životu, nejednake mogućnosti da se uživaju ista prava, nemogućnost da se imaju jednake obaveze i odgovornosti ili da se dostignu jednake dobiti na osnovu učešća u zajednici.	Stanje na kraju sprovođenja Programa: -implementirana ustavna načela i standardi rodne ravnopravnosti u pogledu zastupljenosti žena na nacionalnom i lokalnom nivou vlasti, kao izabраних zvaničnika i donosioca odluka, kao i na nivou sistema bezbjednosti: U MO je na kraju izvještajnog perioda bilo 55,6% žena (od čega na pozicijama ekspertske rukovodnog kadra 43,24%, a visoko rukovodnog kadra 50% od ukupnog broja postavljenih), u VCG 14,7%, što predstavlja povećanje u odnosu na 2019. godinu kada ih je bilo 11,49%, dok je na komandnim dužnostima trenutno 12 žena. U ANB, zastupljenost žena na kraju izvještajnog perioda je bila 35%, a na pozicijama visoko rukovodnog kadra 31%. UP bilježi 14% pripadnica, dok je 12% policijskih službenica u ukupnom broju policijskih službenika. MLjMP je pripremila elektronsku platformu "Rodna mapa" koja sadrži rodnu statistiku naše zemlje, dok je MONSTAT u saradnji sa MLJMP objavio publikaciju „Žene i muškarci u Crnoj Gori“ u decembru 2020. godine. Standardi rodne ravnopravnosti su imali trend rasta primjene u sektoru bezbjednosti. -osnažena uloga Međuresorske radne grupe za praćenje AP (usvojen godišnji plan aktivnosti i uputstvo o izvještavanju):

			<p>Angažovanje Međuresorske radne grupe je doprinijelo realizaciji zajedničkih aktivnosti, dok su individualni godišnji planovi ključnih aktera doprinijeli realizaciji pojedinačnih aktivnosti.</p> <p>-ojačana uloga Skupštine Crne Gore – formirana ad hoc poslanička grupa u Skupštini Crne Gore i organizovanje javnog saslušanja koje omogućuje učešće različitih aktera koji rade na primjeni AP i organizovana zajednička radionica za rukovodioce institucija koji rade na promociji R SBUN 1325:</p> <p>Ad hoc poslanička grupa nije osnovana. Rukovodioci su pohađali obuku organizovanu od strane UzK na temu AP za R SBUN 1325.</p>
--	--	--	--

Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 1.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije			Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
<p>1.1.Osnažiti koordinirajuću ulogu Međuresorske radne grupe za praćenje sprovođenja AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija, usvojiti godišnji plan aktivnosti i uputstvo o izvještavanju.</p> <p>Ojačati ulogu Skupštine Crne Gore u promociji i primjeni AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija.</p> <p>U aktivnosti na primjeni AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija uključiti lokalne samouprave i Zajednicu opština.</p> <p>Usvojiti godišnji plan aktivnosti na realizaciji AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija u institucijama zaduženim za njegovu primjenu.</p>	<p>-AP za sprovođenje R SBUN 1325 i pratećih rezolucija definisane aktivnosti na koordinaciji praćenja primjene AP od strane Međuresorske radne grupe za praćenje sprovođenja AP, usvojen godišnji plan aktivnosti i uputstvo o izvještavanju;</p> <p>-AP za sprovođenje R SBUN 1325 i pratećih rezolucija definisana uloga i aktivnosti Skupštine Crne Gore u promociji i primjeni Akcionog plana za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija;</p> <p>-AP za sprovođenje R SBUN 1325 i pratećih rezolucija definisana uloga ZO i lokalnih samouprava u sprovođenju AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija;</p> <p>-Usvojeni godišnji planovi aktivnosti na realizaciji AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija u institucijama zaduženim za njegovu primjenu.</p> <p>Obrazloženje: U septembru 2019. godine, Vlada je donijela AP sa Programom sprovođenja 2019-</p>	MO, MUP, MLJMP, MVP, MPR, VCG, UP, ANB, UC, UIKS, PA, UZK, ZO, uz koordinaciju Međuresorske radne grupe za praćenje sprovođenja AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija	III kvartal 2019. godine	III kvartal 2019. godine					0€	0€		<p>Iako je aktivnost predviđena za 2019, zbog kontinuiteta, izvještavano je i za 2020. godinu.</p> <p>Planirati aktivnost za naredni Program sprovođenja AP.</p>

	<p>2020. kojim su definisane aktivnosti nosilaca. Odbor za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore kontinuirano sprovodi aktivnosti koje se odnose na primjenu R SBUN 1325.</p> <p><u>MO/VCG:</u> Rješenjem ministra odbrane od decembra 2018. godine u svojstvu člana Radne grupe za izradu Nacrta AP za primjenu R SBUN 1325 - žene, mir i bezbjednost imenovana je predstavnicica Zajednica opština. Zbog neprecizno definisanih obaveza, formirana je nova Međuresorska radna grupa 24. juna 2020. godine, koja je imala za zadatak izvještavanje o sprovođenju tekućeg programa i učestvovanje u izradi Programa za sprovođenje Akcionog plana za period 2021-2022. godina. MO je, u 2019 i 2020. godini, donijelo godišnje planove aktivnosti na implementaciji politike rodne ravnopravnosti i R SBUN 1325 u MO i VCG.</p> <p><u>ANB:</u> Akcionim planom u domenu primjene R SBUN 1325 i pratećih rezolucija, koji je usvojen u prvim kvartalima 2019. i 2020. godine, definisane su konkretne aktivnosti i rokovi za njihovu realizaciju.</p> <p><u>UC/UIKS:</u> Donesen AP koji se odnosi na aktivnosti ustanovljene Akcionim planom za primjenu R SBUN 1325 za period 2019-2020.</p> <p><u>MUP/UP:</u> Donijet je Plan aktivnosti za stvaranje uslova za povećanje broja žena u UP za period 2019-2020, koji predstavlja razvojni</p>										
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>dokument za implementaciju rodne ravnopravnost.</p> <p>MLIMP je nadležno za donošenje nacionalnog Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti, te stoga njime definišu brojne aktivnosti na većoj integraciji rodne ravnopravnosti i u svom državnom organu.</p>									
<p>1.2.Kontinuirano praćenje osposobljenosti kadrova, posebno „osoba od povjerenja“ koji rade na realizaciji aktivnosti utvrđenih AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija</p>	<p>-Usvojen godišnji plan aktivnosti u kome su predviđene ove aktivnosti;</p> <p>-Sagledane aktivnosti na kojima su radile „osobe od povjerenja“ koje su prošle obuku, i ocijenjen doprinos koji su imale obuke na realizaciji aktivnosti utvrđenih AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija.</p> <p>Obrazloženje:</p> <p>MO/VCG: Godišnjim Planom aktivnosti na implementaciji politike rodne ravnopravnosti i R SBUN 1325 u MO i VCG, predviđeno je imenovanje osoba od povjerenja, međutim, kako se nijesu stvorili zakonski uslovi za imenovanje ovih osoba, aktivnost nije mogla biti realizovana.</p> <p>ANB: Obuke predviđene Akcionim planom su u kontinuitetu realizovane tokom izvještajne 2019. godine.</p> <p>UIKS: Kontinuirano se realizuju obuke „osoba od povjerenja“. U 2019. godini u saradnji sa Centrom za posredovanje Crne Gore, sprovedena je trodnevna obuka za 14 službenika/ca UIKS-a od strane licenciranih trenera Centra na temu: “Medijacija u Upravi za izvršenje krivičnih sankcija”.</p> <p>MUP/UJ</p>	<p>MO, MUP, VCG, UP, ANB, UC, UIKS, PA uz koordinaciju Međuresorske radne grupe za praćenje sprovođenja AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija.</p>	<p>III kvartal 2019. godine</p>	<p>III kvartal 2019. godine</p>			0€	0€		<p>S obzirom da samo jedan organ od šest koliko je izvještavalo o ovoj aktivnosti nije uveo “osobe od povjerenja”, aktivnost ćemo posmatrati kao realizovanu.</p>

	U svim centrima i odjeljenjima bezbjednosti UP određene su "osobe od povjerenja". Za njih se kontinuirano organizuju obuke na teme rodne ravnopravnosti. U izvještajnom periodu obuke su organizovane u saradnji sa Upravom za kadrove, OEBS-om, DCAF-om i NVO "Help" (ukupno pet obuka sa sedam modula).										
<p>1.3.Evidenciju po polu i rodno razvrstanu statistiku u sektoru bezbjednosti koristiti prilikom izvještavanja o realizaciji AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija od strane aktera koji rade na njihovoj primjeni.</p> <p>Publikovati rodno razvrstanu statistiku u sektoru bezbjednosti u oficijalnim publikacijama MONSTAT-a.</p>	<p>-Usvojen godišnji plan aktivnosti u kome su predviđene ove aktivnosti;</p> <p>-U saradnji sa MONSTAT-om pripremljen i usvojen predlog za rodno senzitivne statističke pokazatelje u oblasti bezbjednosti (zastupljenosti pripadnica ženskog pola u sistemu bezbjednosti, njihovom školovanju, usavršavanju i vođenju u karijeri, uključujući i učešće u multinacionalnim operacijama, učešće u civilnim misijama i u međunarodnim aktivnostima) i uključeni u oficijalne publikacije MONSTATA;</p> <p>-Rodno senzitivni statistički podaci korišćeni prilikom izvještavanja o primjeni AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija.</p> <p>Obrazloženje MO/VCG:</p> <p>Prilikom izvještavanja o implementaciji AP i drugih planskih dokumenta, kao i za potrebe drugih izvještavanja i analiza, u organizacionim jedinicama nadležnim za upravljanje ljudskim resursima, koriste se rodno senzitivni podaci. Ovome umnogome doprinose kadrovski sistemi koji su uspostavljeni u MO i VCG od kojih KIS sadrži samo podatke o državnim službenicima i namještenicima, a KAIS podatke</p>	MO, VCG, MUP, UP, ANB, UC, ZIKS, PA, MONSTAT uz koordinaciju Međuresorske radne grupe za praćenje sprovođenja AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija.	II kvartal 2019. godine	III kvartal 2020. godine				Nije preciziran iznos	<p><u>2019. godina:</u> 0€</p> <p><u>MLIMP – 2020. godina:</u></p> <p>2.032,80€ - publikacija "Žene i muškarci u Crnoj Gori"</p>	<p>Podrška Vlade Austrije za elektronsku platformu "Rodna mapa"</p> <p>Budžet</p>	Planirati aktivnost za naredni Program sprovođenja AP.

	<p>i profesionalnim vojnim licima i civilnim licima u službi u VCG.</p> <p>U MO su na kraju izvještajnog perioda žene bile zastupljene u procentu od 55,6% (119) u odnosu na ukupan broj zaposlenih. U VCG je 291 žena, što predstavlja značajan pomak, posebno iz razloga što je u 2019. godini njih bilo 197 odnosno da je, sa 11,49% taj procent povećan na 14,7%. Od tog broja 45 su oficirke ili 15,5%, 37 su podoficirke ili 12,7%, 86 vojnkinje po ugovoru ili 29,5% a 123 je žena civilnih lica odnosno 42,3%. Trenutno se na vojnim akademijama obrazuje 14 kadetkinja ili 25,92% od ukupnog broja kadeta. MO stipendira dvije studentkinje što predstavlja 40% od ukupnog broja stipendista.</p> <p>ANB: U organizacionoj jedinici nadležnoj za upravljanje ljudskim resursima u kontinuitetu se ažuriraju i izrađuju rodno statistički podaci. Zastupljenost žena tokom 2019. godine u ukupnom broju službenika u ANB je 39%, u rukovodnom kadru 37,5%, a u pohađanju edukativnih programa 39%. U 2020. godini, zastupljenost žena u odnosu na ukupan broj službenika je 35%, dok su na pozicijama rukovodnog kadra zastupljene u procentu od 31%.</p> <p>UIKS: U okviru KIS-a UIKS-a uspostavljena je statistička evidencija zaposlenih po polu. Zastupljenost žena tokom 2019. godine u ukupnom broju službenika UIKS je 21,25%.</p> <p>UC:</p>										
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>U okviru KIS-a UC-a uspostavljena je statistička evidencija zaposlenih po polu. Zastupljenost žena tokom 2019. godine u odnosu na ukupan broj službenika je 33%. U UC zaposleno je 519 službenika, od čega 166 žena i 353 muškarca. U Upravi carina (2020. godina) zaposleno je 515 službenika, od toga 163 žene i 352 muškarca.</p> <p>MUP: U Službi za kadrovske i pravne poslove u kontinuitetu se kroz centralnu kadrovsku evidenciju ažuriraju i izrađuju rodno statistički podaci. Zastupljenost žena tokom 2019. godine u ukupnom broju službenika MUP-a je 60%, a na pozicijama visoko rukovodnog kadra postavljene su četiri žene.</p> <p>UP: Kadrovska baza podataka UP sadrži podatke razvrstane po polu. Od ukupnog broja zaposlenih u UP, 14% su žene, dok je zastupljenost žena u ukupnom broju policijskih službenika 12%.</p> <p>MLJMP/MONSTAT: MLJMP, u saradnji sa Upravom za statistiku objavljuje publikaciju "Žene i muškarci u Crnoj Gori" jednom u dvije godine, koja sadrži i dio o bezbjednosnom sektoru. Najnovija publikacija objavljena je 3. decembra 2020. godine i pruža informacije iz 2019. godine.</p> <p>Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava, u saradnji sa Kancelarijom UNDP-a u Crnoj Gori, a pod pokroviteljstvom Vlade Austrije, pripremiło je elektronsku platformu "Rodna mapa", koja sadrži rodnu statistiku naše zemlje.</p>									
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

<p>1.4.Koordinirati i uskladiti AP za primjenu R SBUN 1325 i pratećih rezolucija sa Akcionim planom za realizaciju strategije rodne ravnopravnosti i akcionim planovima u drugim oblastima relevantnim za rodnu ravnopravnost (npr. obrazovanje) kako bi se obezbijedila kompatibilnost strateških dokumenata i akcionih planova i osigurao sinergijski efekat.</p> <p>Održati sastanak sa akterima koji rade na primjeni akcionih planova u drugim oblastima i dogovoriti aktivnosti na realizaciji AP za primjenu R SBUN 1325 i pratećih rezolucija na kojima će se koordinirati aktivnosti i zajednički raditi na njihovom ostvarivanju</p>	<p>-Usvojen godišnji plan aktivnosti u kome su identifikovane aktivnosti u akcionim planovima u različitim oblastima značajnim za primjenu AP za R SBUN 1325 i prateće rezolucije; -Održan sastanak sa akterima koji rade na primjeni akcionih planova u drugim oblastima i dogovorene aktivnosti na kojima će se koordinirano i zajednički raditi.</p> <p>Obrazloženje MO/VCG: MO sprovodeći Strategiju upravljanja ljudskim resursima, kroz implementaciju Akcionog plana, donosi godišnje niz pojedinačnih planova koji se odnose na procese upravljanja ljudskim resursima (obrazovanje, stipendiranje, usavršavanje, privlačenje kadrova za potrebe VCG i sl), koji sadrže komponente rodne ravnopravnosti. U I i IV kvartalu 2020. godine održana su dva sastanka Međuresorske radne grupe.</p> <p>ANB/UIKS/UC: Navedene aktivnosti predviđene kroz realizaciju internih akcionih planova ovih organa za realizaciju aktivnosti AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija, za 2019. i 2020. godinu.</p> <p>MUP: Sprovodeći Strategiju upravljanja ljudskim resursima, kroz usvojeni Akcioni plan za sprovođenje razvoja UP (2016-2020) između ostalog, definisani su i ciljevi i mjere koje se odnose na unapređenje u oblasti rodne politike, diverziteta i zaštiti od diskriminacije, s posebnim</p>	<p>MO, VCG, MUP, UP, ANB, UC, UIKS, MLJMP uz koordinaciju Međuresorske radne grupe za praćenje sprovođenja AP za R SBUN 1325 i prateće rezolucije</p>	<p>II kvartal 2019. godine</p>	<p>III kvartal 2019. godine</p>				<p>0€</p>	<p>0€</p>		<p>Planirati aktivnost za naredni Program sprovođenja AP.</p>
---	--	---	--------------------------------	---------------------------------	--	--	--	-----------	-----------	--	---

	fokusom na osjetljive društvene grupe. UP: Strategijom za razvoj Uprave policije, definisane su mjere koje se odnose na unaprjeđenje stanja u oblasti rodne ravnopravnosti.										
1.5. Osnovati ad hoc poslaničku grupu u Skupštini Crne Gore koja će pomagati u promociji R SBUN 1325 i primjeni AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija.	-Osnovana ad hoc poslanička grupa -Broj poslanika/ca u ovoj grupi Odbor za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore: Mjera nije realizovana.	Odbor za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore	II kvartal 2019. godine	II kvartal 2019. godine				0€	0€		Nosilac nije izvjestio o razlozima nerealizacije.
1.6. Međuresorska radna grupa za sprovođenje AP za primjenu R SBUN 1325 i pratećih rezolucija organizuje zajedničku radionicu za rukovodioce institucija kako bi se donijela odluka o procesu razvoja individualnih AP.	-Održana radionica; -Broj individualnih AP za primjenu R SBUN 1325 i pratećih rezolucija. Objasloženje MO/VCG: S obzirom da je, u preporukama Godišnjeg izvještaja (2019), navedeno da se aktivnost realizuje naknadno u 2020. godini i u saradnji sa UzK, a u sklopu aktivnosti r.br. 1.8, posmatračemo aktivnost kao realizovanu.	Ministarstvo koje koordinira u saradnji sa ostalim nosiocima mjera	III kvartal 2019. godine	III kvartal 2019. godine				0€	0€		Planirati aktivnost za naredni Program sprovođenja AP.
1.7. Usvojiti godišnji plan aktivnosti na realizaciji AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija na nivou institucija koje to do sada nijesu učinile. Organizovanje sastanka Međuresorske radne grupe za praćenje sprovođenja AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija sa Zajednicom opština i definisanje aktivnosti lokalnih samouprava u aktivnosti na realizaciji AP za RSBUN 1325 i pratećih rezolucija.	-Broj usvojenih godišnjih planova na nivou institucija koje rade na realizaciji AP za RSBUN 1325 i pratećih rezolucija; -Organizovan sastanak Međuresorske radne grupe za praćenje sprovođenja AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija sa ZO i definisane aktivnosti lokalnih samouprava; -Broj usvojenih akcionih planova na lokalnom nivou u koje su uključene i aktivnosti vezane za realizaciju AP za primjenu R SBUN 1325 i pratećih rezolucija. Objasloženje	Ministarstva i drugi nosioci aktivnosti predviđeni u AP za praćenje sprovođenja R SBUN 1325 i pratećih rezolucija uz saradnju sa ZO i uključivanje lokalnih samouprava, i uz koordinaciju Međuresorske radne grupe za praćenje	II kvartal 2019. godine	III kvartal 2019. godine				0€	0€		

Uključivanje aktivnosti na primjeni AP za RSBUN 1325 i pratećih rezolucija u lokalne akcijske planove za rodnu ravnopravnost.	<u>MO/VCG/ANB/UC/UIKS/MUP/UP/MLJMP:</u> Na godišnjem nivou donijeti su interni planovi za implementaciju politike rodne ravnopravnosti.	sprovođenja AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija								
<p>1.8. Obuka rukovodilaca i zaposlenih u svim institucijama koje rade na sprovođenju AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija.</p> <p>Održati sastanak sa predstavnicima akademske zajednice u cilju podsticanja i intenziviranja uključivanja akademske zajednice u realizaciju AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija.</p>	<p>-Broj obuka; -Broj učesnika/ca koji su pohađali obuku iskazani kroz rodnu statistiku (apsolutno i procentualno); Održan sastanak Međuresorske radne grupe za praćenje sprovođenja AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija sa predstavnicima univerziteta i definisanje učešća akademske zajednice u realizaciju AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija.</p> <p><u>Obrazloženje</u> U Godišnjem izvještaju (2019) u preporukama je bilo navedeno da će se aktivnost realizovati u II kvartalu 2020. godine. S obzirom da su nastupile nepredviđene okolnosti, usljed pandemije virusa Covid19, aktivnost je realizovana u IV kvartalu 2020. godine, pa će se posmatrati kao realizovana.</p> <p><u>UZK:</u> U novembru 2020. godine, preko Zoom platforme, realizovana <i>online</i> obuka na temu "R SBUN 1325 - Žene, mir i bezbjednost". Obuci je prisustvovalo 40 polaznika iz sljedećih institucija: Skupština Crne Gore (1), MP (1), MO (5), MVP (5), MZ (1), MLJMP (5), MRSS (2), UP (2), ANB (6), MONSTAT (1) i VDT (1). Pored predstavnika državnih organa obuci su prisustvovali i predstavnici ZLJPS (2), ZO (1), akademske zajednice (Univezitet Mediteran - 3) i nevladinih organizacija (NVO IKRE i NVO Integritet - 4). Od</p>	UZK, u saradnji sa MLJMP i institucijama predviđenim za sprovođenje AP, ZLJPS, ZO, univerzitetima Crne Gore, NVO i uz koordinaciju Međuresorske radne grupe za praćenje sprovođenja AP.	II kvartal 2019. godine	III kvartal 2019. godine			Nije preciziran iznos	<u>MLJMP 2020. godina:</u> 440,00€ (za organizovan je radionice za nastavnike/ce)	Budžet	U narednom periodu, Uprava za kadrove planira održavanje sastanka sa predstavnicima akademske zajednice, kako bi dogovorili konkretne aktivnosti, te stoga predvidjeti aktivnost za novi Program.

	<p>ukupnog broja prisutnih (40) njih 34 ili 85% bile su žene, dok je bilo šest muškaraca ili 15%. Prisutni službenici su bili iz kategorije ekspertske i ekspertsko-rukovodnog kadra. Posebno treba napomenuti da je poziv za učešće na ovoj obuci upućen Univerzitetu Crne Gore, Univerzitetu Donja Gorica i Univerzitetu Mediteran, međutim, samo su se predstavnici Univerziteta Mediteran odazvali pozivu.</p> <p>MLJMP: U 2020. godini (april i novembar) organizovane su dvije online dvodnevne obuke za kontakt osobe za rodnu ravnopravnost na nacionalnom i lokalnom nivou, na temu: Rodna ravnopravnost. U junu 2020. godine za nastavnike/ce je organizovana radionica na temu: Poštovanje rodne ravnopravnosti kao instrumenta veće bezbjednosti u obrazovanju, za 20 učesnika/ca. MLJMP je u saradnji sa UZK organizovalo i dvije online jednodnevne obuke na teme: „Osnovni principi rodne ravnopravnosti“ i „Rezolucija SBUN 1325 „Žene, mir i bezbjednost“.</p>									
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

STRATEŠKI CILJ 1:	Povećanje učešća žena u odlučivanju i mirovnim procesima		
Operativni cilj 2:	Jačati rodnu perspektivu kroz učešće u međunarodnim aktivnostima na primjeni R SBUN 1325 i pratećih rezolucija		
Indikator učinka 1	Veća zastupljenost i značajno učestvovanje žena u mirovnim i drugim međunarodnim bezbjednosnim institucijama.	<p>Polazne vrijednosti: Udio žena profesionalnih vojnih lica u Vojsci Crne Gore bio je 5%, što je ograničavalo njihov broj, odnosno učešće u operativnom sastavu u multinacionalnim operacijama i mirovnim i drugim međunarodnim bezbjednosnim institucijama. Ukupno devet pripadnica je učestvovalo u mirovnoj misiji u Avganistanu. UP učestvuje u mirovnoj misiji na Kipru od 2009. godine.</p>	<p>Stanje na kraju sprovođenja programa: Udio žena profesionalnih vojnih lica, na kraju izvještajnog perioda iznosi 9,76% (ciljna vrijednost bila je 10%), s tim u vezi ukupan broj žena koje su učestvovala u nekoj od mirovnih ili drugih međunarodnih misija u svojstvima vojnih posmatrača, štabnih oficirki i podoficirki povećana je za 28,57% u 2020. godini u odnosu na prethodni period (ciljna vrijednost bila je 5%).</p> <p>Opisano u sklopu prethodnog cilja.</p>

Indikator učinka 2	Veća zastupljenost i značajno učestvovanje žena u formalnim i neformalnim mirovnim pregovorima i procesima.	<p>Polazne vrijednosti: Žene ne učestvuju u formalnim i neformalnim mirovnim pregovorima i procesima. Zato je potrebno njihovo prisustvo među pregovaračima i tehničkim ekspertima u formalnim mirovnim pregovorima, kao i njihovo učešće u statusu zvaničnih posmatrača, na početku i na kraju formalnih pregovora.</p>	<p>Stanje na kraju sprovođenja programa: Ciljna vrijednost je da kroz primjenu mjera iz AP poveća zastupljenost najmanje 5% žena u pregovaračkim i timovima u formalnim i neformalnim pregovorima i procesima, kao i njihova zastupljenost u statusu zvaničnih posmatrača, na početku i na kraju formalnih mirovnih pregovora:</p> <p>Rodna perspektiva je integrisana u međunarodne aktivnosti u kojima učestvuje Crna Gora, kroz učešće žena profesionalnih vojnih lica u mirovnim misijama, kroz participiranje oficirke VCG koja se nalazi na poziciji rodne savjetnice u NATO komandnoj strukturi SHAPE i koja je angažovana na aktivnostima u vezi R SBUN 1325. Ambasadorica Crne Gore pri NATO, u izvještajnom periodu, redovno učestvuje na sastancima radnih tijela NATO koja se bave sprovođenjem R SBUN 1325. Stalna predstavica Crne Gore pri UN redovno učestvuje u debatama Savjeta bezbjednosti, koje za temu imaju primjenu R SBUN 1325 i njoj pratećih rezolucija. Ističe se i učešće predstavnika MO na godišnjim konferencijama NATO Komiteta za rodnu ravnopravnost. Predstavici MUP i UP participiraju u međunarodnim aktivnostima pod okriljem UN od 2009. godine u sastavu mirovne misije UN na Kipru. Intenzivna je saradnja uključenih strana u sprovođenju ovog akcionog plana sa međunarodnim organizacijama i inicijativama NATO, UNDP SEESAC, OEBS, SEDM, CIDS, DCAF. Dobar primjer predstavlja i organizacija Svjetske konferencije žena u sektoru bezbjednosti, na kojoj je učestvovalo 18 zemalja sa 80 predstavnika i predstavnica, od strane UP.</p>
Indikator učinka 3	Veća zastupljenost i značajno učestvovanje žena na nacionalnom i lokalnom nivou vlasti, kao građana, izabраних zvaničnika i donosilaca odluka.	<p>Polazne vrijednosti: I pored formalno pravne jednakosti koja se Ustavom garantuje i napretka u zakonodavstvu i politikama jednakih mogućnosti žena i muškaraca, žene i dalje nijesu ni približno adekvatno zastupljene na nacionalnom i lokalnom nivou vlasti, kao građana i izabраних zvaničnika i donosioca odluka. Ove rodne nejednakosti predstavljaju nejednaku moć da se donesu odluke u javnom životu, nejednake mogućnosti da se uživaju ista prava, nemogućnost da se imaju jednake obaveze i odgovornosti ili da se dostignu jednake dobiti na osnovu učešća u zajednici.</p>	<p>Stanje na kraju sprovođenja Programa: -implementirana ustavna načela i standardi rodne ravnopravnosti u pogledu zastupljenosti žena na nacionalnom i lokalnom nivou vlasti, kao izabраних zvaničnika i donosioca odluka, kao i na nivou sistema bezbjednosti; -osnažena uloga Međuresorske radne grupe za praćenje AP (usvojen godišnji plan aktivnosti i uputstvo o izvještavanju); -ojačana uloga Skupštine Crne Gore – formirana ad hoc poslanička grupa u Skupštini Crne Gore i organizovanje javnog saslušanja koje omogućuje učešće različitih aktera koji rade na primjeni AP i organizovana zajednička radionica za rukovodioce institucija koji rade na promociji R SBUN 1325.</p> <p>Nema aktivnosti koje su povezane sa ovim operativnim ciljem.</p>

Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 2.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije			Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
					■	■	■					
2.1. Integrisati rodnu perspektivu u međunarodne aktivnosti na primjeni R SBUN 1325 i pratećih rezolucija u kojima učestvuje Crna Gora i u godišnje planove na nivou institucija i	-Usvojen godišnji plan u kome su predviđene ove aktivnosti; -Broj međunarodnih aktivnosti koje imaju rodnu perspektivu a vezane su za primjenu AP za RSB 1325 i pratećih rezolucija.	MO, MUP, UP, MVP, MLJMP, Međuresorska radna grupa za praćenje sprovođenja AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija,	II kvartal 2019. godine	II kvartal 2019. godine					0€	0€		Iako je aktivnost predviđena za 2019, zbog kontinuiteta

<p>lokalnih samouprava uključiti međunarodne aktivnosti aktivnostima na primjeni R SBUN 1325 i pratećih rezolucija.</p>	<p>Obrazloženje <u>MO/VCG:</u> Rodna perspektiva je integrisana u međunarodne aktivnosti u kojima učestvuje Crna Gora, kroz učešće žena profesionalnih vojnih lica u mirovnim misijama, u kojima je, u periodu od 2010. do 2019. godine, učestvovalo ukupno devet žena. U 2020. godini sedam pripadnica VCG i predstavnica MO, učestvovalo je u nekoj od mirovnih misija. Pored učešća u mirovnim misijama, majorica VCG, Sanja Pejović, koja se nalazi na dužnosti zamjenice komandanta za rodne perspektive u NATO komandnoj strukturi SHAPE redovno učestvuje na sastancima koji se odnose na primjenu R SBUN 1325 i pratećih rezolucija. Godišnji planovi aktivnosti na postizanju rodne ravnopravnosti i primjeni R SBUN 1325 u MO i VCG predviđaju integrisanje rodne perspektive u međunarodne aktivnosti.</p> <p><u>MVP:</u> Ambasadorka Crne Gore pri NATO i predstavnici Stalne misije, u izvještajnom periodu 2019. i 2020. godine, redovno su učestvovali na sastancima radnih tijela NATO koja se bave sprovođenjem R SBUN 1325. U 2019. i 2020. godini, CG je donirala finansijska sredstva u iznosu od po 10.000,00 eura godišnje za Kancelariju specijalne predstavnice Generalnog sekretara NATO za pitanja rodne ravnopravnosti. Na NATO sastanku kojem su prisustvovali i predstavnici MVP, a koji je održan u novembru 2019. godine,</p>	<p>Odbor za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore, u saradnji sa ZO i jedinicama lokalne samouprave.</p>									<p>izvještavano je i za 2020. godinu.</p> <p>Planirati aktivnost za naredni Program sprovođenja AP.</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

<p>usvojena je NATO politika za sprječavanje seksualnog iskorišćavanja (NATO Policy on combatting sexual exploitation and abuse), koja je podržana i na Samitu lidera u Londonu u decembru iste godine. Stalna predstavnica Crne Gore pri UN redovno učestvuje u debatama Savjeta bezbjednosti, koje za temu imaju primjenu R SBUN 1325 i njoj pratećih rezolucija. Posebno se ističe učešće na otvorenoj debati - Žene, mir i bezbjednost, na kojoj je naglašena posvećenost naše države u implementaciji politike rodne ravnopravnosti, u smislu integrisanja odredaba iz R SBUN 1325 u nacionalne politike, usvajanjem AP za primjenu R SBUN 1325 (2019-2022) i Plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti (PAPRR) 2017-2021. Na nivou Alijanse obilježena je 20. godišnjica od usvajanja R SBUN 1325, odvojenim sesijama na nivou stalnih predstavnika (NAC), a prilikom da diskutuju na ovu temu, imali su i ministri odbrane u oktobru 2020. godine. CG je uzela aktivno učešće na ovim aktivnostima.</p> <p><u>MUP/UP:</u> Predstavnicima MUP i UP participiraju u međunarodnim aktivnostima pod okriljem UN od 2009. godine u sastavu mirovne misije UN na Kipru. Od 2014. godine u cilju poštovanja principa rodne ravnopravnosti u sastavu misije zastupljena je i po jedna policijska službenica. U izvještajnom periodu, pripadnice UP, nijesu učestvovala u pomenutoj misiji.</p>										
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>U ovom pogledu posebno treba istaći intenzivnu saradnju sa predstavnicima Centra za integritet u Oslu kao i predstavnicima francuske policije sa kojima se realizuju aktivnosti, odnosno razmjenjuju najbolje prakse, u cilju unaprjeđenja stanja u oblasti rodne ravnopravnosti.</p> <p>UP je, u saradnji sa DCAF-om i OEBS-om, organizovala dvije međunarodne radionice na temu rodne ravnopravnosti u policiji za predstavnike UP i 15 službenika granične policije.</p>									
<p>2.2. Organizovati posjete, zajedničke sastanke i konferencije za subjekte bezbjednosti na međunarodnom nivou, razmjenjivati publikacije i rezultate istraživanja, obezbijediti medijsko praćenje ovih aktivnosti.</p>	<p>-Broj posjeta, zajedničkih sastanaka, konferencija i drugih vidova međunarodne aktivnosti;</p> <p>-Broj učesnika/ca iskazani kroz rodnu statistiku (apsolutno i procentualno);</p> <p>-Broj razmijenjenih publikacija;</p> <p>-Broj razmijenjenih rezultata istraživanja i sadržaj na koji su se istraživanja odnosila;</p> <p>-Broj medijskih izvještaja.</p> <p>Obrazloženje MO/VCG: MO kroz kontinuiranu saradnju na međunarodnom i regionalnom nivou, učešćem na konferencijama u organizaciji OEBS, SEDM, UNDP, SEESAC, razmjenjuje dobre prakse, informacije i podatke o položaju žena u Vojsci, koje obuhvataju zakonodavni okvir i politike, regrutovanje, napredovanje i zadržavanje žena, zastupljenost žena na komandnim dužnostima, kao i u procesima školovanja i usavršavanja. Tako su u okviru projekta sa UNDP/SEESAC u 2019. godini, organizovana četiri sastanka,</p>	<p>MO, MUP, UP, MLJMP, međunarodne organizacije uz koordinaciju Međuresorske radne grupe za praćenje sprovođenja AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija, Odbor za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore.</p>	<p>IV kvartal 2019. godine</p>	<p>IV kvartal 2019. godine</p>			0€	0€		<p>UP je u 2020. godini dopunila izvještaj.</p> <p>Planirati aktivnost za naredni Program sprovođenja AP.</p>

	<p>dvije radionice i jedna obuka na kojima su pored predstavnika MO i VCG, učestvovali i predstavnici oružanih snaga zemalja Zapadnog Balkana.</p> <p>U 2019. godini, predstavnica MO koja se nalazi u Stalnom predstavništvu Crne Gore pri NATO, učestvovala je na godišnjoj konferenciji NATO Komiteta za rodne perspektive, kojom prilikom su predstavljene aktivnosti MO i VCG na implementaciji politike rodne ravnopravnosti.</p> <p><u>MVP:</u> Učešće stalne predstavnice CG pri UN na otvorenoj debati na temu: „Žene u mirovnim misijama“, kojom prilikom su predstavljene aktivnosti i rezultati koje je naša država postigla po pitanju učešća žena u sistemu odbrane. Poseban akcenat stavljen je na strateška dokumenta (DPRO, Strategiju upravljanja ljudskim resursima i Smjernice za privlačenje i zadržavanje žena u VCG). Tokom posljednje godine članstva u Izvršnom odboru UN žene, članovi Stalne misije ispratili su sva zasjedanja ovog tijela i pružili svoj doprinos implementaciji politike rodne ravnopravnosti.</p> <p><u>MUP/UP:</u> -Učešće koordinatorke za rodnu ravnopravnost MUP na konferenciji “Institucionalna integracija rodne ravnopravnosti u policijama zemalja regiona” - IV kvartal 2019. godine; -Sastanak predstavnika MUP i UP sa eksternom evaluatorkom IPA projekta, na temu: “Podrška antidiskriminaciji i politikama</p>									
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>rodne ravnopravnosti“ – IV kvartal 2019. godine;</p> <p>-Organizacija međunarodne konferencije posvećene borbi protiv trgovine ljudima na Zapadnom Balkanu – IV kvartal 2019. godine (ova konferencija bila je rezultat zajedničke saradnje Skupštine Crne Gore, MUP-a i Kancelarije specijalne predstavnice NATO za žene, mir i bezbjednost;</p> <p>-Sastanak ministra unutrašnjih poslova i direktora policije sa specijalnom predstavnicom Generalnog sekretara NATO za agendu Žene, mir i bezbjednost, Kler Hatčinson, na temu aktivnosti koje Odjeljenje za borbu protiv trgovine ljudima MUP-a realizuje u sklopu implementacije AP za primjenu R SBUN 1325 – IV kvartal 2019. godine;</p> <p>-Uprava policije je organizovala Svjetsku konferenciju žena u sektoru bezbjednosti, na kojoj je učestvovalo 18 zemalja sa 80 predstavnika/ca;</p> <p>-Učešće predstavnice UP na međunarodnom seminaru pripadnika graničnih policija evropskih zemalja, u organizaciji OEBS-a;</p> <p>-U saradnji sa CIDS-om urađena je percepcija zaposlenih u UP na predmetnu temu, a u saradnji sa OEBS-om, percepcija građana CG na predmetnu temu;</p> <p>-Ukupno 44 službenika/ce Uprave policije, među kojima i rukovodni kadar, pohađalo je tri online obuke u saradnji sa međunarodnim partnerima.</p>									
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

STRATEŠKI CILJ II: Zaštita žena i djevojaka u konfliktnim zonama		
STRATEŠKI CILJ III: Integrisanje rodne perspektive i rodnog obrazovanja u mirovne operacije		
Operativni cilj 3: U obrazovne programe na svim nivoima integrisati rodnu perspektivu uključujući i aktivnosti na primjeni R SBUN 1325 i pratećih rezolucija, posebno onih koje se odnose na rodne aspekte ljudske bezbjednosti i očuvanje mira u cilju integrisanja rodne perspektive i rodnog obrazovanja u mirovne operacije.		
Indikatori učinka za strateški cilj II:		
Indikator učinka 1	Politička, ekonomska, socijalna i kulturna prava žena i djevojaka zaštićena su i primjenjuju se u nacionalnim zakonima, u skladu sa međunarodnim standardima.	<p>Polazne vrijednosti: Kada se radi o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima žena koja obezbjeđuju egzistenciju, moć i adekvatan položaj u društvu, sadašnje stanje ukazuje, odnosno statistički podaci pokazuju da su muškarci ti koji dominantno imaju i u porodici i u društvu moć u svojim rukama.</p> <p>Stanje na kraju sprovođenja Programa: -politička, ekonomska, socijalna i kulturna prava žena i djevojaka zaštićena i primjenjuju se u nacionalnom zakonodavstvu u skladu sa međunarodnim standardima; -žene zastupljene u aktivnostima i procesima donošenja odluka u sektoru bezbjednosti i izgradnji mira; -povećan broj žena diplomatkinja na pozicijama ambasadorki, generalnih konzulica, stalnih predstavnica u ambasadama i stalnim misijama Crne Gore pri međunarodnim organizacijama sa 17,5 % na 20 %.</p> <p>Opisano u sklopu prethodnog cilja.</p>
Indikator učinka 2	Uspostavljeni su operativni mehanizmi i strukture za jačanje fizičke strukture sigurnosti i bezbjednosti žena i djevojaka.	<p>Polazne vrijednosti: Nizom sistemskih zakona na nivou Crne Gore i na nivou sistema bezbjednosti uspostavljeni operativni mehanizmi i strukture za jačanje fizičke strukture sigurnosti i bezbjednosti žena i djevojaka, posebno oni koji imaju koordinirajuću ulogu, uspostavljeni uslovi za formiranje baze podataka, vođeno više kampanja u različitim formama, s ciljem podizanja svijesti o pojavama značajnim za bezbjednost žena i djevojaka, žene su direktni nosioci odgovornih funkcija u sudstvu i tužilaštvu.</p> <p>Stanje na kraju sprovođenja Programa: Ciljna vrijednost je da operativni mehanizmi i strukture bude uspostavljeni i funkcionišu kroz konkretizovanje mjera i aktivnosti, uspostavljanjem međusobne kompatibilnosti i kroz kontinuirani monitoring bude osigurana bezbjednost, fizičko i mentalno zdravlje i ekonomska sigurnost žena i djevojaka, kao i poštovanje njihovih ljudskih prava.</p> <p>Sva profesionalna vojna lica, u okviru priprema za upućivanje u mirovnu misiju, prolaze obuku „Žene u ratnim i poratnim situacijama i u operacijama podrške miru, protiv nasilja nad ženama i djecom, specifične potrebe lokalnih žena“, kao i obuke iz oblasti ljudskih prava, međunarodnog humanitarnog prava, rodno zasnovanog nasilja, kulture, tradicije, opasnosti, o potrebama lokalnog stanovništva i o trgovini ljudima. Dio obuka koje se tiču međunarodnog humanitarnog prava, rodno uslovljenog nasilja, seksualnog nasilja i trgovine ljudima, a u sklopu kojih se ukazuje na vulnerabilnost žena i djevojčica u konfliktnim i postkonfliktnim područjima, izvodi se u saradnji sa MUP/Odjeljenjem za borbu protiv trgovine ljudima.</p> <p>Značajna je saradnja između MUP i MLJMP u dijelu obuka/kampanja za roditelje, djecu romske i egipćanske populacije, NVO, službenike državne uprave o zaštiti od nasilja u porodici, nasilja nad djecom i dječijih ugovorenih/prisilnih brakova među romskom populacijom.</p> <p>U organizaciji Centra za obuku u sudstvu i tužilaštvu sprovedene su obuke na teme zaštite od nasilja u porodici, sa akcentom na Istanbulsku konvenciju, zabrani diskriminacije i slično.</p>
Indikator učinka 3	Žene i djevojke izložene riziku imaju pristup uslugama ekonomske podrške.	<p>Polazne vrijednosti: Žene i djevojke izložene riziku nemaju potreban pristup uslugama ekonomske podrške.</p> <p>Stanje na kraju sprovođenja Programa: Ciljna vrijednost - stvoreni uslovi i omogućen pristup uslugama ekonomske podrške ženama i djevojkama koje su bile izložene riziku.</p> <p>Nema aktivnosti povezane sa ovim ciljem.</p>
Indikatori učinka za strateški cilj III:		
Indikator učinka 1	-U nastavne planove i programe kao i različite vidove obuka na svim nivoima,	<p>Polazne vrijednosti:</p> <p>Stanje na kraju sprovođenja Programa:</p>

	posebno na nivou sistema bezbjednosti integrisana rodna perspektiva i R SBUN 1325 i njoj prateće rezolucije.	U godišnjim programima obuke i obrazovanja uvedena obuka iz oblasti rodne ravnopravnosti i R SBUN 1325, koju sprovode sertifikovani treneri za rodnu ravnopravnost, koja je značajna ne samo radi prihvatanja većeg broja žena u Vojsci od strane muškaraca, nego i radi razvijanja svijesti o tome da se potrebe žena i muškaraca donekle razlikuju i da će posao u Vojsci biti efikasan samo ako se te razlike uvažavaju i na njih odgovori. Broj sertifikovanih trenera za rodnu ravnopravnost nedovoljan i potrebno je njihov broj povećavati, kao i raditi na njihovom stalnom stručnom obrazovanju i usavršavanju.	Na nivou sistema bezbjednosti, kao na svim nivoima obuke i obrazovanja usvojeni kurikulumi u kojima je uvedena rodna perspektiva i povećan broj sertifikovanih trenera za rodnu ravnopravnost za 5%. Nacionalni savjet za obrazovanje je usvojio Kataloge stručnog usavršavanja za 2019/2020 i 2020/2021. godinu u kojima su sadržani programi obuka sa temama iz ove oblasti. Obuke će biti organizovane u toku školske 2019/2020. i 2020/2021. godine. Obuke o različitim temama iz oblasti rodne ravnopravnosti su uključene u godišnje programe obuke VCG. Možemo identifikovati tri vrste obuka, u ovom domenu, i to: obuke u svim jedinicama, obuke prije upućivanja u misije i obuke u okviru različitih kurseva, pri čemu prve dvije vrste obuke pokrivaju sljedeće teme: NATO stratešku direktivu 40-1, AP za implementaciju R SBUN 1325, integraciju rodni pitanja u vojne operacije, diskriminaciju i rodno zasnovano nasilje. Broj rodni trenera koji izvode obuke za pripadnike Vojske je, u odnosu na početno stanje povećan za 33%, pa ih je trenutno osam. Važno je napomenuti međuresorsku saradnju u dijelu izvođenja obuka za pripadnike VCG koji se upućuju u misije i operacije između MO i MUP/Odjeljenja za borbu protiv trgovine ljudima, kao i ANB i UP u dijelu osposobljavanja osoba od povjerenja ANB ili učešćem na konferenciji UP od strane drugih državnih institucija u Crnoj Gori. Takođe, vidljiva je i saradnja između UzK i UC, na teme: rodne ravnopravnosti i ljudskih prava. PA je organizovala niz obuka za pripadnike MUP i UP, na teme: <i>Rodna ravnopravnost, Postupanje sa ranjivim grupama, Prevencija torture, Protokol o postupanju u slučajevima nasilja u porodici, Transnacionalni organizovani kriminal, Protokol o trgovini ljudskim bićima.</i> Državni organi su usvojili interne planove obuka.
Indikator učinka 2	Uspostavljena djelotvorna preventivna zaštita, sprečavanje i sankcionisanje rodno zasnovanog nasilja i nasilja nad ženama.	Polazne vrijednosti: Usvojena strategijska i zakonska dokumenta u ovoj oblasti, ali implementacija istih nije dovoljna, ne primjenjuje se na djelotvoran način.	Stanje na kraju sprovođenja programa: Primijenjena na djelotvoran način usvojena strategijska i zakonska dokumenta u ovoj oblasti. ANB/UIKS/UC/MUP/UP imaju uveden institut „osoba od povjerenja“, dok je dio navedenih organa, u izvještajnom periodu, obučavao službenike za vršenje ovih poslova. Osobe od povjerenja predstavljaju preventivni mehanizam za sprječavanje različitih oblika diskriminacije.

Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 3.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije			Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
					Red	Žuto	Zeleno					
3.1. Usvojiti godišnji plan za organizovanje obuka i istraživanja. Organizovati istraživanje rodne	-Usvojen godišnji plan aktivnost u kome su predviđene ove aktivnosti; -Realizovano istraživanje sadržaja nastavnih planova i programa iz ugla rodne	MPR, MLJMP, Međuresorska radna grupa za praćenje sprovođenja AP u saradnji sa ZLJPS, ZO, univerzitetima	II kvartal 2019. godine	II kvartal 2020. godine				Prema izvještaju MPR, u 2020. godini, ova aktivnost nije mogla biti u potpunosti	Nije preciziran iznos			Obuke će se realizovati u narednom periodu.

<p>perspektive ljudske bezbjednosti u sadržaju nastavnih planova i programa uz učešće akademske zajednice.</p> <p>Organizovati posebne obuke (predavanja, radionice, prigodni filmovi, štampani materijal i dr.) u obrazovnim institucijama za učesnike obrazovnog procesa (nastavni kadar i učenici) o rodnim aspektima ljudske bezbjednosti, nenasilju i očuvanju mira.</p>	<p>perspektive ljudske bezbjednosti;</p> <ul style="list-style-type: none"> -Broj održanih edukacija; -Broj djece koja su prošla edukaciju; -Broj nastavnog kadra koji je prošao edukaciju; -Broj podijeljenog štampanog materijala; -Broj prigodnih filmova. <p>Obrazloženje: MPR: Nacionalni savjet za obrazovanje je na sjednicama od 17. jula i 23. oktobra 2019. godine usvojio Kataloge stručnog usavršavanja za 2019/2020 i 2020/2021. godinu u kojima su sadržani programi obuka sa temama iz ove oblasti. Planirano je da se obuke realizuju u toku školske 2019/2020. i 2020/2021. godine. Prema izvještaju, u 2020. godini, ova aktivnost nije mogla biti u potpunosti realizovana iz razloga stupanja na snagu mjera na sprječavanju širenja virusa Covid19, koje su između ostalog prouzrokovale drugačiji način organizacije rada obrazovno-vaspitnih ustanova.</p>	<p>Crne Gore, NVO i lokalnim samoupravama.</p>				<p>realizovana iz razloga stupanja na snagu mjera na sprječavanju širenja virusa Covid19, koje su između ostalog prouzrokovale drugačiji način organizacije rada obrazovno-vaspitnih ustanova.</p>				
<p>3.2. Usvojiti godišnji plan organizovanja obuka</p> <p>Organizovati obuku pripadnika/ca sektora bezbjednosti o R SBUN 1325 i pratećih rezolucija, sa akcentom na ljudska prava, bezbjednosne aspekte</p>	<p>-Usvojen godišnji plan aktivnosti u kome su predviđene ove aktivnosti;</p> <ul style="list-style-type: none"> -Broj održanih obuka; -Broj učesnika/ca obuke iskazan rodno senzitivnom statistikom (izražen apsolutnim brojem i procentualno). <p>Obrazloženje MO/VCG:</p>	<p>MO, MUP, MLJMP, VCG, UP, ANB, UC, PA, privatne škole za obuku zaštitara, u saradnji sa ZLJPS, univerzitetima Crne Gore i NVO uz koordinaciju Meduresorske radne grupe za praćenje sprovođenja AP za R</p>	<p>II kvartal 2019. godine</p>	<p>II kvartal 2020. godine</p>			<p>Nije preciziran iznos</p>	<p><u>2019. godina:</u> MO/VCG: 200€</p> <p>MUP/Odjelje nje za borbu protiv trgovine ljudima: 500€</p>	<p>Budžet</p>	<p>Planirati aktivnost za naredni Program sprovođenja AP.</p>

<p>rodne ravnopravnosti, međunarodno humanitarno pravo, rodno uslovljeno nasilje, seksualno nasilje, trgovinu ljudima.</p>	<p>-Obuke o različitim temama iz oblasti rodne ravnopravnosti su uključene u godišnje programe obuke VCG. Možemo identifikovati tri vrste obuka, u ovom domenu, i to: obuke u svim jedinicama, obuke prije upućivanja u misije i obuke u okviru različitih kurseva; -prve dvije vrste obuke pokrivaju sljedeće teme: NATO stratešku direktivu 40-1, AP za implementaciju RSBUN 1325, integraciju rodnih pitanja u vojne operacije, diskriminaciju i rodno zasnovano nasilje. Teme u vezi zaštite žena u konfliktnim područjima i operacijama podrške miru, specifičnim potrebama lokalnih žena i zaštiti žena i djevojaka su uključene u obuke prije upućivanja u misije; -opšte teme o rodnoj ravnopravnosti uključene su u osnovne oficirske, podoficirske i vojničke kurseve, kao i tokom obuka vojnika na dobrovoljnom služenju vojnog roka; -u 2019. godini, ukupno 352 lica u službi u VCG, prošlo je obuke na pomenute teme od čega 25 oficira, 72 podoficira, 193 vojnika po ugovoru, 58 vojnika na dobrovoljnom služenju vojnog roka i 4 civilna lica. Takođe, oko 50 pripadnika/ca MO i VCG u sklopu regionalnog projekta sa UNDP SEESAC u 2019. godini uzelo je učešće na ukupno 10 radionica/seminara ili obuka;</p>	<p>SBUN 1325 i pratećih rezolucija</p>							<p><u>2020. godina:</u> MUP: 500€</p>		
---	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--	--

	<p>-u 2020. godini realizovane su obuke za ukupno 335 lica i to: 35 polaznika/ca osnovnog podoficirskog kursa; 183 vojnika/inju po ugovoru; 86 lica na dobrovoljnom služenju vojnog roka; i 31 pripadnika/ce u sklopu priprema za upućivanje u misiju Resolute Support. Treba istaći da je MO, u 2020. godini, izradio i postavio na internu online platformu, Program uvođenja u posao novozaposlenih u Ministarstvu odbrane, koji u svom sadržaju prepoznaje poseban segment koji se odnosi na rodnu ravnopravnost.</p> <p><u>MUP/Odjeljenje za borbu protiv trgovine ljudima:</u></p> <p>Tokom 2019. godine u saradnji MO i MUP/Odjeljenja za borbu trgovine ljudima održana su dva predavanja pripadnicima/ama VCG koji se upućuju u mirovne misije vezano za prevenciju i borbu protiv trgovine ljudima (16. januara i 31. jula). Predavanje je pohađalo 66 pripadnika VCG, od kojih je 64 bilo muškog, a dvije ženskog pola. Shodno usvojenom godišnjem Planu obuka, realizovane su obuke iz oblasti rodne ravnopravnosti, međunarodnog humanitarnog prava, rodno uslovljenog nasilja, seksualnog nasilja i trgovine ljudima (ovaj plan usvojen je i za 2020. godinu); U 2020. godini, održano je jedno predavanje za 30</p>											
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>pripadnika/ca VCG koji se upućuju u mirovne misije, na temu prevencije i borbe protiv trgovine ljudima.</p> <p>ANB: U 2019. godini službenici/ce Agencije, učestvovali su na: -Radionici/obuci za osobu od povjerenja, u saradnji sa UP; -Međunarodnoj konferenciji žena u sektoru bezbjednosti, u organizaciji UP; -Okruglom stolu „Inicijativa za osnaživanje žena – edukacijom za rodnu ravnopravnost, u organizaciji NVO Vision of Women iz Podgorice; -Okruglom stolu u organizaciji NVO CEDEM na temu „Inicijativa za osnaživanje žena u sektoru bezbjednosti“; -u saradnji sa predsjednicom Odbora za rodnu ravnopravnost u Skupštini Crne Gore, realizovana je obuka za sve pripadnike/ce Agencije, u domenu primjene realizacije R SBUN 1325 i pratećih rezolucija. U 2020. godini, obuke su bile limitirane nepovoljnom epidemiološkom situacijom u našoj zemlji, međutim, šest službenika/ca Agencije, učestvovalo je na online obuci, u organizaciji Uprave za kadrove, na temu: R SBUN 1325 – žene, mir i bezbjednost“.</p> <p>PA: U periodu od 17.5. do 6.12.2019. godine, Policijska akademija organizovala je niz seminara i obuka za pripadnike/ce MUP i UP, i to kako slijedi:</p>										
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>-u maju, seminar na temu: „Rodna ravnopravnost“ na kojem je učestvovalo ukupno 15 službenika/ca od čega 10 muškaraca (66,66%) i pet žena (33,33%);</p> <p>-u istom mjesecu održan je i seminar na temu: „Postupanje sa ranjivim grupama“ za 10 službenika/ca MUP/UP, od čega osam muškaraca ili 80% i dvije žene ili 20%), kao i seminar „Prevenција torture“, za 15 službenika/ca MUP/UP, od čega 14 muškaraca (93,33%) i jedna žena (6,66%);</p> <p>-u junu je održan seminar na temu: „Protokol o postupanju u slučajevima nasilja u porodici“ za devet službenika/ca MUP/UP od čega šest muškaraca (66,66%) i tri žene (33,33%);</p> <p>-u novembru je održan seminar na temu: „Transnacionalni organizovani kriminal, Protokol o trgovini ljudskim bićima“ za devet službenika/ca MUP/UP od čega sedam muškaraca (77,77%) i dvije žene (22,22%);</p> <p>-u decembru je održan seminar na temu: „Postupanje sa ranjivim grupama“ za 20 službenika/ca MUP/UP od čega 19 muškaraca (95%) i dvije žene (5%).</p> <p>U 2020. godini nije bilo obuka, zbog pandemije virusa Covid19.</p> <p>UC: U 2019. godini, u saradnji sa UzK, prema usvojenom</p>										
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>Godišnjem planu organizovanja obuka, realizovane obuke na temu rodne ravnopravnosti i ljudskih prava.</p> <p>U saradnji sa Upravom za kadrove, tokom 2020. godine organizovana je on line obuka na temu "Rodne ravnopravnosti".</p>										
<p>3.3. Usvojiti godišnji plan organizovanja obuka.</p> <p>Organizovati obuke pripadnika/ca mirovnih i humanitarnih misija na teme: žene u ratnim i poratnim situacijama i u operacijama podrške miru, nasilje nad ženama i djecom, specifične potrebe lokalnih žena</p>	<p>-Usvojiti godišnji plan organizovanja obuka;</p> <p>-Organizovati obuke pripadnika/ca mirovnih i humanitarnih misija na teme: žene u ratnim i poratnim situacijama i u operacijama podrške miru, nasilje nad ženama i djecom, specifične potrebe lokalnih žena.</p> <p>Obrazloženje MO/VCG: Sva profesionalna vojna lica, u okviru priprema za upućivanje u mirovnu misiju, prolaze obuku „Žene u ratnim i poratnim situacijama i u operacijama podrške miru, protiv nasilja nad ženama i djecom, specifične potrebe lokalnih žena“, kao i obuke iz oblasti ljudskih prava, međunarodnog humanitarnog prava, rodno zasnovanog nasilja, kulture, tradicije, opasnosti, o potrebama lokalnog stanovništva i o trgovini ljudima (66 učesnika od čega 64 muškog pola i dvoje ženskog pola). U 2020. godini, 31 pripadnik/ca Vojske, prije upućivanja u misiju Resolute Support, je pohađalo obuke na datu temu.</p>	<p>MO, MUP, MLJMP, VCG, UP, PA u saradnji sa ZLJPS, univerzitetima Crne Gore i NVO uz koordinaciju Međuresorske radne grupe za praćenje sprovođenja AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija</p>	<p>III kvartal 2019. godine</p>	<p>II kvartal 2020. godine</p>				<p>Nije preciziran iznos</p>	<p>0€</p>		<p>Planirati za naredni Program sprovođenja AP.</p>

	<p>MUP/Odjeljenje za borbu protiv trgovine ljudima: Tokom gore pomenutih obuka koje su, u izvještajnom periodu, sprovedene za pripadnike/ce VCG koji se upućuju u mirovne misije, posebno je ukazano na vulnerabilnost žena i djevojčica u konfliktnim i postkonfliktnim područjima, u odnosu na razne pojavne oblike trgovine ljudskim bićima.</p> <p>PA: Obuke se organizuju u skladu sa potrebama MUP/UP.</p>										
<p>3.4. Usvojiti godišnji plan za organizovanje obuka „osoba od povjerenja“.</p> <p>Organizovati obuke „osoba od povjerenja“</p>	<p>-Usvojen godišnji plan aktivnosti u kome su predviđene ove aktivnosti; -Broj održanih obuka; -Broj „osoba od povjerenja“ koje su prošle obuke iskazan rodno senzitivnom statistikom (izražen apsolutnim brojem i procentualno).</p> <p>Obrazloženje MO/VCG: Uzimajući u obzir da osobe od povjerenja nijesu imenovane, nije realizovana aktivnost obuka.</p> <p>ANB: Plan organizovanja obuka „osobe od povjerenja“ je inkorporiran u Akcionom planu ANB za realizaciju aktivnosti AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija. Obuka je, u 2019. godini, realizovana u saradnji sa UP. U 2020. godini, imenovana osoba od povjerenja u ANB prisustvovala je obuci u organizaciji Uprave za kadrove "R SBUN 1325 - žene, mir i bezbjednost".</p>	<p>MO, MUP, MLJMP, VCG, UP, PA, ANB, UC, UIKS, u saradnji sa ZLJPS, univerzitetima Crne Gore i NVO, i uz koordinaciju Meduresorske radne grupe za praćenje sprovođenja AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija</p>	<p>II kvartal 2019. godine</p>	<p>II kvartal 2020. godine</p>				<p>Nije preciziran iznos</p>	<p>0€</p>		

	<p>PA: Obuke su planirane za 2020. godinu. Iz razloga stupanja na snagu mjera za suzbijanje zarazne bolesti izazvane pandemijom virusa Covid19, obuke nijesu realizovane.</p> <p>UIKS: UIKS će u narednom periodu nastojati da omogući edukaciju osoba od povjerenja, i to kroz plan i program obuka koje sprovodi UzK.</p> <p>UC: Odreden je načelnik Odsjeka za ljudske resurse kao "osoba od povjerenja". U prethodnom periodu predstavnik UC nije prisustvovao obukama za "osobe od povjerenja". UC će narednom periodu nastojati da omogući edukaciju „osoba od povjerenja“ i to kroz plan i program obuka koje sprovodi UZK.</p> <p>MUP: Ova obuka predviđena je Planom obuka od 2018. godine, i do sada je realizovano šest obuka za ukupno 87 službenika/ca.</p> <p>UP: Uprava policije je. u saradnji sa DCAF-om i OEBS-om, uradila poseban program obuke za policijske službenike na predmetnu temu, po kojem su obučeni treneri u Upravi policije, koji izvode obuke u svim organizacionim jedinicama UP. S obzirom da samo jedan organ od šest koliko je izvještavalo o ovoj aktivnosti nije uveo "osobe od</p>											
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	povjerenja", posmatračemo aktivnost kao realizovanu.															
<p>3.5. Usvojiti godišnji plan za organizovanje obuka.</p> <p>Organizovati edukacije o R SBUN 1325 i pratećim rezolucijama u okviru pripreme za odlazak na mandat u diplomatsko-konzularnu mrežu</p>	<p>-Usvojen godišnji plan u kome su predviđene ove aktivnosti;</p> <p>-Broj održanih obuka;</p> <p>-Broj osoba koje su prošle obuke iskazan rodno senzitivnom statistikom (izražen apsolutnim brojem i procentualno).</p> <p>Obrazloženje: MVP: Organizuje se program priprema pred odlazak na mandat u diplomatsko konzularna predstavništva (DKP), u okviru kojeg se pružaju relevantne informacije o agendi Žene, mir i bezbjednost. U 2019. godini realizovan je program priprema za ukupno 23 službenika/ce MVP (15 službenica i 8 službenika), a u 2020. godini realizovan je program priprema za ukupno 38 službenika/ca (10 ambasadora, pet ambasadorki, i 23 drugih diplomata od čega 15 žena i osam muškaraca).</p> <p>MO: Aktivnost nije realizovana jer Program pripreme za upućivanje vojno diplomatskih predstavnika nije obuhvatao temu R SBUN 1325.</p> <p>MUP: U toku 2019. godine realizovana je jedna obuka.</p>	MVP, MO, MUP, MLJMP u saradnji sa ZLJPS, univerzitetima Crne Gore, NVO uz koordinaciju Međuresorske radne grupe za praćenje sprovođenja AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija	II kvartal 2019. godine	II kvartal 2020. godine							MO nije realizovalo aktivnost te iz toga razloga se posmatra kao djelimično realizovana, jer drugi nosioci jesu.	Nije preciziran iznos	0€		MO će uvrstiti obuku po pitanju R SBUN 1325 u programe priprema vojno diplomatskih predstavnika	Planirati za naredni Program sprovođenja AP.
<p>3.6. Sačiniti godišnji plan za organizovanje obuka</p>	<p>-Usvojen godišnji plan u kome su predviđene ove aktivnosti;</p> <p>-Broj održanih obuka;</p>	MP, Centar za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije, u saradnji sa	I kvartal 2019. godine	II kvartal 2020. godine									Nije preciziran iznos	<u>2019. godina:</u> MP 2000€	Budžet	Planirati za naredni Program

<p>Organizovati obuku o R SBUN 1325 i pratećim rezolucijama za zaposlene u pravosuđu</p>	<p>-Broj osoba koje su prošle obuke iskazan rodno senzitivnom statistikom (izražen apsolutnim brojem i procentualno).</p> <p>Obrazloženje: MP: U organizaciji Centra za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu tokom 2019, sprovedene su dvije relevantne obuke: a) 10. i 11. jun, u Podgorici, u saradnji sa AIRE Centrom iz Londona, organizovana je obuka na temu: "Zaštita od nasilja u porodici, sa akcentom na Istanbulsku konvenciju". Obuku je pohađao ukupno 31 učesnik, od čega 11 sudija iz Crne Gore, četiri iz Republike Srbije, jedan iz Bosne i Hercegovine, kao i sedam tužilaca iz Crne Gore, i po jedan tužilac iz Bosne i Hercegovine i Republike Srbije i šest sudijskih savjetnika iz Crne Gore. b) 7. novembar, u Podgorici, u okviru realizacije Programa za kontinuiranu obuku za sudije i državne tužioce za 2019. godinu, sproveden je jednodnevni seminar na temu: „Član 14 Evropske konvencije o ljudskim pravima – zabrana diskriminacije". Seminar je pohađalo devet sudija, šest državnih tužilaca i osam savjetnika. U 2020. godini, u saradnji sa Centrom za obuku u sudstvu i državnom tužilaštvu realizovane su obuke, kako slijedi:</p>	<p>MLJMP, ZLJPS, univerzitetima Crne Gore, NVO i međunarodnim organizacijama uz koordinaciju Međuresorske radne grupe za praćenje sprovođenja AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija</p>		<p>2020. drugi kvartal održane obuke</p>																	<p>sprovođenja AP.</p>
---	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	------------------------

	<p>-u januaru, za nosioce pravosudne funkcije u oblasti međunarodne pravosudne saradnje, realizovan je dvodnevni seminar na temu: "Zaštita žena od nasilja, uključujući i nasilje u porodici". Broj učesnika/ca: 25 od čega 14 državnih tužilaca/teljki, dva savjetnika u tužilaštvu, šest sudija i jedna savjetnica u sudu. Obuka je realizovana u sklopu projekta EUROL2 (Podrška Evropske unije vladavini prava);</p> <p>-u julu, u sklopu Programa za kontinuiranu obuku sudija i državnih tužilaca za 2020. godinu, organizovana je obuka na temu: "Član 14 EKLJP - Zabrana diskriminacije". Broj učesnika/ca: 16 od čega šest sudija, dva državna tužioca, sedam savjetnika u sudovima i jedan savjetnik iz Osnovnog državnog tužilaštva;</p> <p>-u septembru, u saradnji sa CEDEM (Centar za demokratiju i ljudska prava), a uz podršku MLJMP, organizovan je seminar za savjetnike/ce u sudovima i državnim tužilaštvima, na temu: Uloga crnogorskog pravosuđa - rodna ravnopravnost i zaštita žena žrtvi porodičnog nasilja". Broj učesnika/ca: 10;</p> <p>-u novembru, Kancelarija OEBS-a za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR), organizovala je online seminar, na temu: "Raznolikost po pitanju zastupljenosti u pravosuđu, uključujući i pitanje rodne</p>										
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>zastupljenosti u Jugoistočnoj Evropi". Broj učesnika/ca: sedam (pet sudija i dva državna tužioca);</p> <p>-u decembru, u saradnji sa NVO "Centar za ženska prava", a uz finansijsku podršku MLJMP, organizovan je online seminar, na temu: Rodna ravnopravnost sa posebnim osvrtom na Konvenciju o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW) i njenu praktičnu primjenu. Broj učesnika/ca: 12.</p>									
<p>3.7. Usvojiti godišnji plan za organizovanje obuka</p> <p>Organizovati obuke pripadnika/ca RAE populacije o posljedicama ranih ugovorenih brakova (nedozvoljenih brakova)</p>	<p>-Usvojen godišnji plan aktivnosti u kome su predviđene ove aktivnosti;</p> <p>-Broj održanih obuka;</p> <p>-Broj osoba koje su prošle obuke iskazan rodno senzitivnom statistikom (izražen apsolutnim brojem i procentualno).</p> <p>Obrazloženje</p> <p>MZ: U 2019. godini, organizovane su tri radionice, od čega dvije u Beranama i jedna u Podgorici. Radionice su organizovane na primarnom nivou zdravstvene zaštite, u saradnji sa nevladinim organizacijama koje se bave zaštitom RAE populacije. Ukupan broj lica koje su pohađala ove obuke jeste 73, od čega su 62 bile ženskog, a devet muškog pola.</p> <p>MLJMP: U 2019. godini, realizovane su edukacije/kampanje za roditelje, djecu romske i egipćanske populacije, kao i NVO aktiviste/kinje, službenike/ice državne</p>	<p>MUP, MLJMP, MPR MZ, UP u saradnji sa ZLJPS, univerzitetima Crne Gore, lokalnim samoupravama, NVO i međunarodnim organizacijama uz koordinaciju Međuresorske radne grupe za praćenje sprovođenja AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija</p>	<p>II kvartal 2019. godine</p>	<p>II kvartal 2020. godine</p>			<p>Nije preciziran iznos</p>	<p><u>2019. godina:</u> MZ: 2 000 € MUP/Odjelje nje za borbu protiv trgovine ljudima: 2 695€</p> <p><u>2020. godina:</u> MUP: 2695 €</p>	<p>Budžet</p>	<p>Planirati za naredni Program sprovođenja AP.</p>

	<p>uprave o zaštiti od nasilja u porodici, nasilja nad djecom i dječijih ugovorenih/prisilnih brakova među romskom populacijom. Edukacije, u 2019, su sprovedene u: Ulcinju i Baru – 25.7. u Beranama, 25.9. u Bijelom Polju, 1.10. u Pljevljima, 15.10. u Podgorici, 18.10. u Herceg Novom, 19.10. u Tivtu i Kotoru 23.10. u Budvi, 30.10. u Cetinju i 2.10. u Nikšiću. Edukacijama i kampanjama obuhvaćeno 350 lica od čega 200 žena.</p> <p><u>MUP/Odjeljenje za borbu protiv trgovine ljudima:</u></p> <p>Učešće u prethodno navedenim aktivnostima, u organizaciji MPLJMP, u kojima su predavači bili i predstavnici Odjeljenja za borbu protiv trgovine ljudima. U toku 2019. godine realizovano je i pet obuka u saradnji sa NVO sektorom. U organizaciji MPLJMP u saradnji sa MUP – Odjeljenjem za borbu protiv trgovine ljudima realizovane su edukacije i kampanje po naseljima za roditelje, djecu romske i egipćanske populacije, kao i NVO aktiviste/kinje, službenike/ice državne uprave o zaštiti od nasilja u porodici, nasilja nad djecom i maloljetničkih prisilnih brakova među romskom populacijom.</p> <p><u>MPR:</u></p> <p>Nacionalni savjet za obrazovanje na sjednicama od 17. jula i 23. oktobra 2019. godine je usvojio Kataloge stručnog usavršavanja za 2019/2020.</p>											
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>i 2020/2021. godinu, u kojima se nalaze program obuke: <i>Obrazovni sistem u prevenciji trgovine djecom, sklapanja nedozvoljenih brakova i ekonomske eksploatacije djece.</i></p> <p>Prema izvještaju, u 2020. godini, ova aktivnost nije mogla biti u potpunosti realizovana iz razloga stupanja na snagu mjera na sprječavanju širenja virusa Covid19, koje su između ostalog prouzrokovale drugačiji način organizacije rada obrazovno-vaspitnih ustanova.</p>										
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

STRATEŠKI CILJ I:	Povećanje učešća žena u odlučivanju i mirovnim procesima		
Operativni cilj 4:	Uvesti rodno balansiranu zastupljenost u aktivnostima sistema bezbjednosti		
Indikator učinka 1	Veća zastupljenost i značajno učestvovanje žena u mirovnim i drugim međunarodnim bezbjednosnim institucijama.	<p>Polazne vrijednosti:</p> <p>Udio žena profesionalnih vojnih lica u Vojsci Crne Gore bio je 5%, što je ograničavalo njihov broj, odnosno učešće u operativnom sastavu u multinacionalnim operacijama i mirovnim i drugim međunarodnim bezbjednosnim institucijama. Ukupno devet pripadnica je učestvovalo u mirovnoj misiji u Avganistanu. UP učestvuje u mirovnoj misiji na Kipru od 2009. godine.</p>	<p>Stanje na kraju sprovođenja Programa:</p> <p>Udio žena profesionalnih vojnih lica, na kraju izvještajnog perioda iznosi 9,76% (ciljna vrijednost bila je 10%), pa je s tim u vezi ukupan broj žena koje su učestvovala u nekoj od mirovnih ili drugih međunarodnih misija u svojstvima vojnih posmatrača, štabnih oficirki i podoficirki povećan i to samo u 2020. godini za 28,57%, u odnosu na prethodni period (ciljna vrijednost bila je 5%).</p> <p>S ciljem povećanja broja žena u bezbjednosnom sektoru, MO je sprovodio brojne aktivnosti i kampanje poput: posjete srednjim školama, univerzitetima, organizovanih sajmova na trgovima, tržnim centrima, saradnje sa nevladinim organizacijama, sprovođenja projekata za mlade, medijske promocije s fokusom na žensku populaciju, kao jednu od ciljnih populacija i slično. Sve aktivnosti sprovedene su na osnovu planova promotivnih aktivnosti i u svim segmentima je promovisana jednaka mogućnost za žene i muškarce u Vojsci.</p> <p>MUP/UP je takođe sprovodio promotivne aktivnosti za upis na PA, s posebnim osvrtom na žensku populaciju, a u saradnji sa OEBS-om izrađeni su promotivni materijali, kao i šest video materijala.</p> <p>S ciljem razmjene najboljih praksi i iskustava između bezbjednosnih institucija, pružanja podrške ka preduzimanju aktivnosti na unapređenju položaja žena u svim institucijama pojedinačno, kao i planiranju i sprovođenju zajedničkih aktivnosti formiran je Radni tim za umrežavanje žena u bezbjednosnom sektoru, koji čine predstavnice MO/ VCG, MUP, UP i ANB.</p> <p>MO i UP vode statistiku po polu, o pohvalama i nagrađivanju.</p>
Indikator učinka 2	Veća zastupljenost i značajno učestvovanje žena u formalnim i neformalnim mirovnim pregovorima i procesima.	<p>Polazne vrijednosti:</p> <p>Žene ne učestvuju u formalnim i neformalnim mirovnim pregovorima i procesima. Zato je potrebno njihovo prisustvo među pregovaračima i tehničkim ekspertima u</p>	<p>Stanje na kraju sprovođenja Programa:</p> <p>Ciljna vrijednost je da kroz primjenu mjera iz AP poveća zastupljenost najmanje 5% žena u pregovaračkim i timovima u formalnim i neformalnim pregovorima i</p>

		formalnim mirovnim pregovorima, kao i njihovo učešće u statusu zvaničnih posmatrača, na početku i na kraju formalnih pregovora.	procesima, kao i njihova zastupljenost u statusu zvaničnih posmatrača, na početku i na kraju formalnih mirovnih pregovora. Nema aktivnosti povezanih sa ovim operativnim ciljem.
Indikator učinka 3	Veća zastupljenost i značajno učestvovanje žena na nacionalnom i lokalnom nivou vlasti, kao građana, izabranih zvaničnika i donosilaca odluka.	Polazne vrijednosti: I pored formalno pravne jednakosti koja se Ustavom garantuje i napretka u zakonodavstvu i politikama jednakih mogućnosti žena i muškaraca, žene i dalje nijesu ni približno adekvatno zastupljene na nacionalnom i lokalnom nivou vlasti, kao građana i izabranih zvaničnika i donosioca odluka. Ove rodne nejednakosti predstavljaju nejednaku moć da se donesu odluke u javnom životu, nejednake mogućnosti da se uživaju ista prava, nemogućnost da se imaju jednake obaveze i odgovornosti ili da se dostignu jednake dobiti na osnovu učešća u zajednici.	Stanje na kraju sprovođenja Programa: -implementirana ustavna načela i standardi rodne ravnopravnosti u pogledu zastupljenosti žena na nacionalnom i lokalnom nivou vlasti, kao izabranih zvaničnika i donosioca odluka, kao i na nivou sistema bezbjednosti; -osnažena uloga Međuresorske radne grupe za praćenje AP (usvojen godišnji plan aktivnosti i uputstvo o izvještavanju); -ojačana uloga Skupštine Crne Gore – formirana ad hoc poslanička grupa u Skupštini Crne Gore i organizovanje javnog saslušanja koje omogućuje učešće različitih aktera koji rade na primjeni AP i organizovana zajednička radionica za rukovođioce institucija koji rade na promociji R SBUN 1325. Kontinuirano se pružaju i promovišu jednake mogućnosti za usavršavanje na prestižnim institucijama u zemlji i inostranstvu, što doprinosi sticanju potrebnih znanja i vještina koje predstavljaju uslov za profesionalni razvoj, raspoređivanje na komandne i rukovodne dužnosti u VCG. Metodologije sprovođenja oglasa za prijem u službu, obrazovanje i stipendiranje propisuju i kriterijum u slučaju da dva kandidata različitog pola imaju isti broj bodova, prednost će imati žene. Postavljenje na pozicije odlučivanja i komandne dužnosti jednako je za žene i muškarce (Zakon o VCG). Trenutno se u VCG na komandnim dužnostima nalazi 12 žena. ANB sprovodi određeni broj aktivnosti u domenu profilisanja žena na rukovodećim pozicijama, pa je rast udjela žena očigledan, sa 3,2% u 2006. godini na 31% u 2020. godini. MUP/UP stvaraju uslove za povećanje broja žena, pa samim tim i njihovo učešće na rukovodnim pozicijama, na osnovu Plana aktivnosti za period 2019-2020. godina.

Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 4.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije			Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
					Red	Žuto	Zeleno					
4.1. Usvojiti godišnji plan organizovanja kampanja. Organizovati i voditi kampanje za promovisanje i povećanje zastupljenosti žena na mjestima odlučivanja u sistemu bezbjednosti i značaju integrisanja rodne	-Usvojen godišnji plan aktivnosti u kome su predviđene ove aktivnosti; -Broj organizovanih kampanja; -Broj podijeljenog štampanog materijala; -Broj medijskih izvještaja. Obrazloženje MO/VCG: MO donosi godišnje planove promotivnih aktivnosti na	MO, MUP, MLJMP, VCG, UP, UC u saradnji sa ZLJSP, univerzitetima Crne Gore, NVO i medijima uz koordinaciju Međuresorske radne grupe za praćenje sprovođenja AP za primjenu R SBUN	II kvartal 2019. godine	II kvartal 2020. godine				Nije preciziran iznos	0€			

<p>perspektive u institucijama sistema bezbjednosti.</p>	<p>privlačenju kadrova za potrebe VCG, kojima se posebno naglašava pružanje mogućnosti ženama za učestvovanje u projektima Ministarstva, obrazovanje na inostranim vojnim akademijama, stipendiranje, prijem u službu. Tako, sprovodeći planirane promotivne aktivnosti kroz posjete srednjim školama (u 2019. godini posjećeno je 40 škola), realizacijom projekta „Građanski sat“ (posjećene 22 opštine), kao i organizovanjem vojnog sajma na trgovima devet crnogorskih opština kontinuirano je, između ostalog, promovisana i rodna ravnopravnost u VCG kroz pozitivne primjere (oficirke Vojske angažovane u gotovo svim aktivnostima). Skoro sve aktivnosti su medijski praćene. U 2020. godini, nastavljeno je sa promotivnim aktivnostima na osnovu usvojenog plana za tu godinu. Stepen realizacije Plana promotivnih aktivnosti u 2020. godini je 63,20%, pa se posmatra kao uspješno realizovan, s obzirom na okolnosti izazvane epidemiološkom situacijom u zemlji.</p> <p>UC: U narednom periodu nastojaće se da se promoviše zastupljenost žena na mjestima u kojima se odlučuje u sistemu bezbjednosti.</p> <p>MUP/UP: U svim crnogorskim gradovima prije poziva na upis za PA, organizuju se tribine u srednjim školama, sa posebnim osvrtom na žensku populaciju, zbog povećanja broja žena u policiji.</p>	<p>1325 i pratećih rezolucija</p>								
---	---	-----------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--

	Prema izvještaju iz 2020. godine, UP je, uz podršku OEBS-a, izradila poster i brošuru u cilju promocije policijskog posla, s posebnim osvrtom na žene u policiji, kao i šest video materijala čija promocija je planirana za april 2021. godine.										
4.2. Usvojiti godišnje planove za ostvarivanje rodne ravnopravnosti u institucijama koje djeluju u sektoru bezbjednosti	<p>Broj institucija u kojima su usvojeni godišnji planovi aktivnosti na realizaciji R SBUN 1325 i pratećih rezolucija.</p> <p>Obrazloženje MO/VCG,ANB,UIKS,UC,MUP/UP, donijeli planove aktivnosti koji se odnose na implementaciju politike rodne ravnopravnosti i R SBUN 1325.</p>	MO, MUP, VCG, Uprava policije, ANB, MLJMP, UC, UIKS uz koordinaciju od Međuresorske radne grupe za praćenje sprovođenja AP za primjenu R SBUN 1325 i pratećih rezolucija	2019. godina	2019. godina				0€	0€		
4.3. Uvesti posebne mjere u cilju povećanja broja žena na rukovodećim mjestima u sistemu bezbjednosti.	<p>Propisane posebne mjere za povećanje broja žena na rukovodećim mjestima u sistemu bezbjednosti u odgovarajućim aktima u institucijama koje djeluju u sektoru bezbjednosti.</p> <p>Obrazloženje MO/VCG: Kontinuirano se pružaju i promovišu jednake mogućnosti za usavršavanje na prestižnim institucijama u zemlji i inostranstvu (shodno propisanim kriterijumima tih institucija), što doprinosi sticanju potrebnih znanja i vještina koje predstavljaju uslov za profesionalni razvoj, raspoređivanje na komandne i rukovodne dužnosti u VCG, što se tiče i žena. Metodologije sprovođenja oglasa za prijem u službu, obrazovanje i stipendiranje propisuju i kriterijum u slučaju da dva kandidata različitog pola imaju</p>	MO, MUP, VCG, UP, ANB	III kvartal 2019. godine	III kvartal 2019. godine				0€	0€		

	<p>isti broj bodova, prednost će imati žene. Postavljenje na pozicije odlučivanja i komandne dužnosti jednako je za žene i muškarce (Zakon o VCG). Trenutno se u VCG na komandnim dužnostima nalazi 12 žena. U MO je krajem 2020. godine bilo 18 žena na rukovodnim pozicijama, od čega su dvije žene iz kategorije visoko rukovodnog kadra i 16 žena iz kategorije ekspertsko-rukovodnog kadra. U procentima, 43,24% žena, od ukupno raspoređenih, je u kategoriji ekspertsko rukovodnog kadra i 50% od ukupno postavljenih je u kategoriji visoko rukovodnog kadra.</p> <p>ANB: Kroz određeni set aktivnosti u upravljanju ljudskim resursima u kontinuitetu se postižu rezultati u domenu profilisanja žena na rukovodećim pozicijama, čemu je glavni pokazatelj da je taj procenat u 2006. bio 3,2% dok je u 2019. godini 37,5%. U 2020. godini procenat žena na rukovodnim pozicijama je 31%.</p> <p>MUP/UP: Donijet je Plan aktivnosti za stvaranje uslova za povećanje broja žena u UP za period 2019-2020.</p>									
<p>4.4. Povećati broj žena koje dobijaju unaprjeđenja i/ili pohvale i/ili nagrade u skladu sa zakonom i drugim propisima</p>	<p>-Povećan broj žena koje su unaprijeđene u odnosu na broj muškaraca (izražen u apsolutnim ciframa i procentualno) u odnosu na bazni podatak iz prethodnog perioda; -Povećan broj žena koje su dobile pohvale i/ili nagrade u odnosu na broj muškaraca</p>	<p>MO, VCG, MUP,UP, ANB, UC</p>	<p>IV kvartal 2020. godine</p>	<p>IV kvartal 2020. godine</p>			<p>0€</p>	<p>0€</p>		

	<p>(izražen u apsolutnim ciframa i procentualno) u odnosu na bazni podatak iz prethodnog perioda.</p> <p>Obrazloženje: MO/VCG: U izvještajnom periodu za naročit uspjeh u službi od strane načelnika Generalštaba pohvaljeno je 67 lica od čega jedna vojnkinja. Pohvalu načelnika Generalštaba dobile su još tri žene (jedna oficirka, jedna podoficirka i jedna žena civilno lice), za osvojeno prvo mjesto na takmičenju u preciznom streljaštvu. Od strane ministra odbrane pohvaljeno je 19 pripadnika od čega tri pripadnice (jedna oficirka, jedna podoficirka i jedna vojnkinja). Uslovi za pohvale i nagrade su jednaki za muškarce i žene. Dakle, u 2020. godini ukupan broj pohvaljenih žena bio je sedam, ili 8,1% od ukupnog broja pohvaljenih.</p> <p>UP: U dvogodišnjem periodu, u UP je unaprijeđeno ukupno 385 lica, od čega 310 muškaraca (80,52%) i 75 žena (19,48%). U 2020. godini nagrađena su 23 službenika od čega četiri službenice ili 17,39%, što predstavlja povećanje u odnosu na 2019. godinu, kada je nagrađena samo jedna službenica, odnosno 4,35% od ukupnog broja nagrađenih.</p>										
<p>4.5. Formirati konsultativne grupe za žene u sistemu bezbjednosti.</p>	<p>-Formirana konsultativna grupa; -Broj žena iz sistema bezbjednosti koje su radile sa konsultativnom grupom.</p> <p>Obrazloženje:</p>	<p>MO, MUP u saradnji sa institucijama predviđenim za sprovođenje i nadgledanje AP za R SBUN 1325 i prateće rezolucije</p>	<p>III kvartal 2019. godine</p>	<p>III kvartal 2019. godine</p>				0€	0€		<p>Održavati četiri sastanka godišnje-preporuka za naredni Program</p>

	<p>U Godišnjem izvještaju (2019) u preporukama navedeno da će se aktivnost razmatrati u 2020. godini, pa stoga ćemo aktivnost posmatrati kao realizovanu.</p> <p>MO/VCG: Rješenjem ministarke odbrane od 30.12.2020. godine, obrazovan je Radni tim za umrežavanje žena u bezbjednosnom sektoru koji čini deset pripadnica iz institucija kako slijedi: Ministarstvo odbrane (jedno lice); Vojska Crne Gore (tri lica); Ministarstvo unutrašnjih poslova (dva lica); Uprava policije (dva lica) i Agencija za nacionalnu bezbjednost (dva lica).</p> <p>UP: U cilju profesionalnog osnaživanja žena u policiji i promociji principa rodne ravnopravnosti u sektoru bezbjednosti, osnovano je Udruženje policijskih službenica Crne Gore.</p>	uz koordinaciju Međuresorske radne grupe za praćenje sprovođenja AP za RBUN 1325 i prateće rezolucije								sprovođenja AP.
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	-----------------

STRATEŠKI CILJ I:	Povećanje učešća žena u odlučivanju i mirovnim procesima		
STRATEŠKI CILJ II:	Zaštita žena i djevojaka u konfliktnim zonama		
Operativni cilj 5:	Povećati zastupljenost žena u aktivnostima i procesima donošenja odluka u sektoru bezbjednosti i izgradnje mira		
Indikatori učinka za strateški cilj I:			
Indikator učinka 1	<p>Veća zastupljenost i značajno učestvovanje žena u mirovnim i drugim međunarodnim bezbjednosnim institucijama.</p>	<p>Polazne vrijednosti: Udio žena profesionalnih vojnih lica u Vojski Crne Gore bio je 5%, što je ograničavalo njihov broj, odnosno učešće u operativnom sastavu u multinacionalnim operacijama i mirovnim i drugim međunarodnim bezbjednosnim institucijama. Ukupno devet pripadnica je učestvovalo u mirovnoj misiji u Avganistanu. UP učestvuje u mirovnoj misiji na Kipru od 2009. godine.</p>	<p>Stanje na kraju sprovođenja Programa: Udio žena profesionalnih vojnih lica, na kraju izvještajnog perioda iznosi 9,76% (ciljna vrijednost bila je 10%), s tim u vezi ukupan broj žena koje su učestvovala u nekoj od mirovnih ili drugih međunarodnih misija u svojstvima vojnih posmatrača, štabnih oficirki i podoficirki povećan na 28,57% u 2020. godini, u odnosu na prethodni period (ciljna vrijednost bila je 5%).</p> <p>Na pozicijama savjetnika/ce za odbranu u Stalnoj misiji CG pri NATO udio žena je 67%. Na pozicijama ambasadora/generalnog konzula je raspoređeno osam žena (18%) u 2019. godini i to: šest ambasadorki, jedna šefica misije i jedna generalna konzulica, dok je u 2020. godini bilo 11 ambasadorki/generalnih konzulica od ukupno raspoređenih 38. Procenat žena u ukupnom broju raspoređenih u Stalnoj misiji, na pozicijama ambasadora/ki, generalnih konzula/ca je 31,7%. Kontinuirano se sprovode promotivne aktivnosti žena koje su učestvovala u misijama, u izvještajnom periodu, pa je tako promovisana najmlađa pripadnica VCG</p>

			u mirovnoj misiji u Avganistanu, kao i učešće poručnica u operaciji ATALANTA i UN misiji MINURSO. Promovisano je i nagrađivanje pripadnice VCG od strane kanadskih oružanih snaga, za učešće u NATO misiji u Letoniji.
Indikator učinka 2	Veća zastupljenost i značajno učestvovanje žena u formalnim i neformalnim mirovnim pregovorima i procesima.	Polazne vrijednosti: Žene ne učestvuju u formalnim i neformalnim mirovnim pregovorima i procesima. Zato je potrebno njihovo prisustvo među pregovaračima i tehničkim ekspertima u formalnim mirovnim pregovorima, kao i njihovo učešće u statusu zvaničnih posmatrača, na početku i na kraju formalnih pregovora.	Stanje na kraju sprovođenja Programa: Ciljna vrijednost je da kroz primjenu mjera iz AP poveća zastupljenost najmanje 5% žena u pregovaračkim i timovima u formalnim i neformalnim pregovorima i procesima, kao i njihova zastupljenost u statusu zvaničnih posmatrača, na početku i na kraju formalnih mirovnih pregovora. Nema aktivnosti povezanih sa ovim operativnim ciljem.
Indikator učinka 3	Veća zastupljenost i značajno učestvovanje žena na nacionalnom i lokalnom nivou vlasti, kao građana, izabраних zvaničnika i donosilaca odluka.	Polazne vrijednosti: I pored formalno pravne jednakosti koja se Ustavom garantuje i napretka u zakonodavstvu i politikama jednakih mogućnosti žena i muškaraca, žene i dalje nijesu ni približno adekvatno zastupljene na nacionalnom i lokalnom nivou vlasti, kao građana i izabраних zvaničnika i donosilaca odluka. Ove rodne nejednakosti predstavljaju nejednaku moć da se donesu odluke u javnom životu, nejednake mogućnosti da se uživaju ista prava, nemogućnost da se imaju jednake obaveze i odgovornosti ili da se dostignu jednake dobiti na osnovu učešća u zajednici.	Stanje na kraju sprovođenja Programa: -implementirana ustavna načela i standardi rodne ravnopravnosti u pogledu zastupljenosti žena na nacionalnom i lokalnom nivou vlasti, kao izabраних zvaničnika i donosilaca odluka, kao i na nivou sistema bezbjednosti; -osnažena uloga Međuresorske radne grupe za praćenje AP (usvojen godišnji plan aktivnosti i uputstvo o izvještavanju); -ojačana uloga Skupštine Crne Gore – formirana ad hoc poslanička grupa u Skupštini Crne Gore i organizovanje javnog saslušanja koje omogućuje učešće različitih aktera koji rade na primjeni AP i organizovana zajednička radionica za rukovodioce institucija koji rade na promociji R SBUN 1325. Nema aktivnosti povezanih sa ovim operativnim ciljem.
Indikatori učinka za strateški cilj II			
Indikator učinka 1	Politička, ekonomska, socijalna i kulturna prava žena i djevojaka zaštićena su i primjenjuju se u nacionalnim zakonima, u skladu sa međunarodnim standardima.	Polazne vrijednosti: Kada se radi o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima žena koja obezbjeđuju egzistenciju, moć i adekvatan položaj u društvu, sadašnje stanje ukazuje, odnosno statistički podaci pokazuju da su muškarcima ti koji dominantno imaju moć i u porodici i u društvu moć u svojim rukama.	Stanje na kraju sprovođenja Programa: -politička, ekonomska, socijalna i kulturna prava žena i djevojaka zaštićena i primjenjuju se u nacionalnom zakonodavstvu u skladu sa međunarodnim standardima; -žene zastupljene u aktivnostima i procesima donošenja odluka u sektoru bezbjednosti i izgradnji mira; -povećan broj žena diplomatkinja na pozicijama ambasadorki, generalnih konzulica, stalnih predstavnica u ambasadama i stalnim misijama Crne Gore pri međunarodnim organizacijama sa 17,5 % na 20 %.
Indikator učinka 2	-Uspostavljeni su operativni mehanizmi i strukture za jačanje fizičke strukture sigurnosti i bezbjednosti žena i djevojaka.	Polazne vrijednosti: Nizom sistemskih zakona na nivou Crne Gore i na nivou sistema bezbjednosti uspostavljeni operativni mehanizmi i strukture za jačanje fizičke strukture sigurnosti i bezbjednosti žena i djevojaka, posebno oni koji imaju koordinirajuću ulogu, uspostavljeni uslovi za formiranje baze podataka, vođeno više kampanja u različitim formama, s ciljem podizanja svijesti o pojavama značajnim za bezbjednost žena i djevojaka, žene su direktni nosioci odgovornih funkcija u sudstvu i tužilaštvu.	Stanje na kraju sprovođenja Programa: Ciljna vrijednost je da operativni mehanizmi i strukture bude uspostavljeni i funkcionišu kroz konkretizovanje mjera i aktivnosti, uspostavljanjem međusobne kompatibilnosti i kroz kontinuirani monitoring bude osigurana bezbjednost, fizičko i mentalno zdravlje i ekonomska sigurnost žena i djevojaka, kao i poštovanje njihovih ljudskih prava. XI sjednica Ženskog parlamenta bila je posvećena razmatranju ostvarivanja prava žena u zemljama regiona sa akcentom na borbu protiv trgovine ljudima.
Indikator učinka 3	-Žene i djevojke izložene riziku imaju pristup uslugama ekonomske podrške.	Trenutno stanje: Žene i djevojke izložene riziku nemaju potreban pristup uslugama ekonomske podrške	Stanje na kraju sprovođenja Programa: Ciljna vrijednost - stvoreni uslovi i omogućen pristup uslugama ekonomske podrške ženama i djevojkama koje su bile izložene riziku. Nema aktivnosti povezanih sa ovim operativnim ciljem.

Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 5.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije			Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
5.1. Povećati broj žena diplomatkinja na pozicijama ambasadorki, generalnih konzulica, stalnih predstavica u ambasadama i stalnim misijama Crne Gore pri međunarodnim organizacijama.	<p>Povećan broj žena visokih diplomatkinja u odnosu na broj muškaraca (izražen u apsolutnim ciframa i procentualno) u odnosu na bazni podatak iz prethodnog perioda.</p> <p>Obrazloženje MO/VCG: Na poziciji savjetnika/ca za odbranu u Stalnoj misiji Crne Gore pri NATO u Briselu, Kraljevina Belgija, trenutno je troje prestavnika MO, od čega dvije žene ili 67% i jedan muškarac ili 33%.</p> <p>MVP: Na poziciji ambasadora/ generalnog konzula u ambasadama/generalnim konzulatima/misijama Crne Gore u 2019. je raspoređeno osam žena: šest ambasadorki, jedna šefica misije i jedna generalna konzulica. Nije bilo promjena u odnosu na 2018. godinu. Na istim pozicijama je raspoređeno 27 muškaraca: 20 ambasadora, 4 šefa misije i 3 generalna konzula. Kada je riječ o 2020. godini, na ovim pozicijama raspoređeno je 11 žena od čega sedam ambasadorki, tri šefice misije i jedna generalna konzulica, od ukupno 38 raspoređenih na tim pozicijama.</p>	MVP, MO, MUP	II kvartal 2019. godine	IV kvartal 2020. godine				0€	0€			
5.2. Povećati broj žena koje učestvuju u mirovnim i humanitarnim misijama u kojima učestvuje Crna Gora.	<p>Povećan broj žena u sastavu vojnog kontingenta i sastavu policijske misije u odnosu na broj muškaraca (izražen u apsolutnim ciframa i procentualno) u odnosu na</p>	MO, MUP, VCG, UP	II kvartal 2019. godine	IV kvartal 2020. godine				0€	0€		Planirati za naredni Program sprovođenja AP.	

	<p>bazni podatak iz prethodnog perioda.</p> <p>Obrazloženje MO/VCG: Kontinuirano se ulažu naponi na povećanju broja žena koje učestvuju u mirovnim misijama, što je rezultiralo povećanjem interesovanja žena u 2019, naročito za XII kontingent misije Resolute Support gdje se prijavilo njih 14. U 2019. godini, četiri žene su bile na obukama za učešće u misijama. Do 2019. godine, u mirovnim misijama učešće uzelo devet pripadnica VCG. U 2019. godini predstavnica MO određena je za učešće u međunarodnoj misiji KFOR-a, u Republici Kosovo. U 2020. godini, u sastavu Resolute Support MNECON misije bile su angažovane tri pripadnice (dvije podoficirke i jedna vojnkinja), što predstavlja najveći broj žena koje su istovremeno bile angažovane u jednoj misiji. U sastavu IV samostalnog crnogorskog tima za zaštitu plovila AVPD (Autonomus Vessel Protection Detachment) učestvovala je potporučnica VCG. Takođe, pripadnica Mornarice VCG, u izvještajnom periodu, uspješno je završila misiju EU NAVFOR ATALANTA, dok je u decembru 2020. godine pripadnica Vojske, upućena u mirovnu misiju "MINRUSO" u Zapadnoj Sahari u svojstvu mirovnog posmatrača. Dakle u 2020. godini, u nekoj od misija, učestvovalo je šest pripadnica VCG i jedna službenica MO u NATO misiji KFOR.</p> <p>MUP/UP:</p>										
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	U 2019-2020. godini, pripadnice UP, nijesu učestvovala u mirovnim misijama.											
5.3. Kroz kampanje i medije promovisati aktivnosti žena koje su učestvovala u mirovnim misijama	<p>-Broj medijskih nastupa žena koje su učestvovala u mirovnim misijama;</p> <p>-Broj aktivnosti na promovisanju aktivnosti žena u mirovnim misijama.</p> <p>Obrazloženje MO/VCG: Na posebnoj linku MO „Žene u Vojsci“, kontinuirano se promovira aktivnosti u vezi rodne ravnopravnosti. Kroz časopis „Partner“, informativni bilten MO i VCG, promovira se aktivnosti i rad žena profesionalnih vojnih lica u VCG, kao i o njihovo učešće u mirovnim misijama. Značajan dio promocije žena, koje su učestvovala u mirovnim misijama, sprovodilo se i kroz druge projekte koje je ovo ministarstvo organizovalo prvenstveno kroz posjete opštinama, kao i gostovanje u medijima. Poseban dio promocije žena koje su učestvovala u mirovnim misijama realizovao se i preko društvenih mreža. Tako je u 2019. godini 12 naslova i izjava bilo posvećeno ženama koje su učestvovala u mirovnim misijama. Poseban naglasak prilikom promocije vojnog poziva u srednjim školama, opštinama i drugim projektima MO stavljen je na promociji učešća žena u misijama. U 2020. godini, na zvaničnoj instagram stranici MO, promovisana je vojnica, koja se nalazila u misiji u Avganistanu, a koja je najmlađa</p>	MO, MUP, VCG, UP, MLJMP u saradnji sa medijima i uz koordinaciju od strane Međuresorske radne grupe za praćenje sprovođenja AP za R SBUN 1325 i prateće rezolucije	I kvartal 2019. godine	IV kvartal 2019. godine					0€	0€		Planirati za naredni Program sprovođenja AP.

	pripadnica VCG angažovana u toj misiji. Takođe, izvještavano je o upućivanju poručnice Mornarice VCG u EU NAVFOR operaciju ATALANTA, kao i o upućivanju poručnice VCG u UN misiji MINURSO. Treba istaći da je tokom učešća IV kontingenta u NATO misiji u Letoniji (Enhanced Force Presence), pripadnica Vojske, nagrađena od strane predstavnika kandskih Oružanih snaga za pokazan trud i zalaganje, što je i promovisano na društvenim mrežama MO.									
5.4. Podstaći i unaprijediti regionalnu saradnju na primjeni R SBUN 1325 i pratećih rezolucija.	<p>-Usvojen godišnji plan aktivnosti u kome su predviđene ove aktivnosti;</p> <p>-Broj organizovanih regionalnih susreta, -okruglih stolova, konferencija i sastanaka;</p> <p>-Broj medijskih izvještaja.</p> <p>Obrazloženje MO/VCG: U okviru druge faze projekta: „Jačanje regionalne saradnje u uključivanju rodne perspektive u reformi sektora bezbjednosti na Zapadnom Balkanu“, u 2019. godini, realizovane su sljedeće aktivnosti:</p> <p>-u februaru, je održan X Regionalni sastanak mehanizama za rodnu ravnopravnost;</p> <p>-u aprilu je održan sastanak na temu: “Mapiranje najboljih praksi, konkretnih primjera, kao i nedostataka i izazova u uključivanju rodne perspektive u politike i prakse ministarstava i oružanih snaga na Zapadnom Balkanu”;</p> <p>-u junu je realizovana “Regionalna radionica u vezi sa borbom protiv rodno zasnovane diskriminacije, seksualnog uznemiravanja i zlostavljanja”;</p>	MVP, MO, MUP, VCG, UP, MLJMP, ZLJPS, Odbor za bezbjednost i Odbor za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore uz koordinaciju Međuresorske radne grupe za praćenje sprovođenja AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija	II kvartal 2019. godine	IV kvartal 2020. godine			0€	Donatorska sredstva	MO/VCG: Donatorska sredstva – UNDP SEESAC	Planirati za naredni Program sprovođenja AP.

	<p>- u julu je održan IV regionalni sastanak mreže trenera za rodnu ravnopravnost u ministarstvima odbrane i oružanim snagama – prisustvovala tri rodna trenera iz VCG;</p> <p>-u novembru 2019. godine, u Skoplju je održan XI Regionalni sastanak mehanizama za rodnu ravnopravnost;</p> <p>-u novembru 2019. godine, u Sarajevu je održana regionalna radionica za kreiranje rodno odgovornih politika zasnovanih na podacima za ljudske resurse ministarstava odbrane;</p> <p>-u novembru 2019. godine, u Podgorici, održana je obuka za psihologe, rodne trenere i predstavnike Direktorata za ljudske resurse.</p> <p>U 2020. godini, realizovane su sljedeće aktivnosti:</p> <p>-u februaru je održana zajednička obuka psihološkinja i instruktora za rodnu ravnopravnost u Budvi;</p> <p>-u oktobru su tri trenera/instruktor za rodnu ravnopravnost, putem video linka, učestvovala na 5. Regionalnom sastanku mreže trenera za rodnu ravnopravnost u ministarstvima odbrane i oružanim snagama zemalja Zapadnog Balkana;</p> <p>-u septembru je organizovan 12. regionalni sastanak mehanizmama za rodnu ravnopravnost;</p> <p>- jedna oficirka je učestovala na online kursu iz oblasti svoje specijalnosti, koji je finansiran u sklopu projekta.</p> <p><u>MVP:</u></p> <p>U 2019. godini, specijalna predstavica Generalnog sekretara NATO za agendu – Žene, mir i bezbjednost, Kler</p>										
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>Hatčinson, prisustvovala je otvaranju dvodnevne svjetske konferencije žena u sektoru bezbjednosti, koja je održana u Budvi. Imenovana je učestvovala i na XII Ljetnjoj školi za mlade diplomate "Gavro Vuković", u svojstvu paneliste, kao i na konferenciji o borbi protiv trgovine ljudima, koja je održana u Podgorici. Njena posjeta uključivala je i bilateralne susrete sa predstavnicima MVP, MO, MUP i Skupštine Crne Gore. U 2020. godini nije bilo aktivnosti.</p> <p><u>Odbor za rodnu ravnopravnost:</u></p> <p>-Odbor je, u novembru 2019. godine, u saradnji sa MUP i Generalnim sekretarijatom NATO za žene, mir i bezbjednost, organizovao međunarodnu konferenciju „Borba protiv trgovine ljudima na Zapadnom Balkanu“, koja je održana u Podgorici.</p> <p>-XI sjednica Ženskog parlamenta, u 2019. godini, bila je posvećena razmatranju ostvarivanja prava žena u zemljama regiona, sa akcentom na borbu protiv trgovine ljudima.</p> <p>-u februaru 2020. godine, predsjednica Odbora za rodnu ravnopravnost, je učestvovala na okruglom stolu koji je održan u Tirani (R.Albanija), u organizaciji OEBS-a, na temu WPS agende (Žene, mir i bezbjednost). U okviru ove aktivnosti diskutovano je o postupku monitoringa i evaluacije primjene nacionalnih akcionih planova za primjenu Rezolucije SBUN 1325.</p> <p><u>MUP:</u></p>										
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>-U 2019. godini - priprema i učešće na međunarodnoj konferenciji „Borba protiv trgovine ljudima na Zapadnom Balkanu“.</p> <p>Sastanak ministra unutrašnjih poslova sa specijalnom predstavnicom Generalnog sekretara NATO za agendu – Žene, mir i bezbjednost, Kler Hatčinson (implementacija R SBUN 1325, informisana o skloništim za žrtve trgovine ljudima).</p> <p>UP:</p> <p>-Učešće na svjetskoj Konferenciji žena u sektoru bezbjednosti na kojoj su participirali i predstavnici zemalja regiona.</p> <p>-U organizaciji DCAF-a, a u saradnji sa predstavnicima sektora bezbjednosti u Bosni i Hercegovini i R. Sjevernoj Makedoniji, održane su radionice na temu: "Integritet u sektoru bezbjednosti", na kojima je jedan od modula bila i tema rodne ravnopravnosti.</p>										
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

STRATEŠKI CILJ III: Integriranje rodne perspektive i rodno obrazovanja u mirovne operacije

Operativni cilj br. 6: Podizati nivo svijesti o rodno zasnovanoj diskriminaciji, rodno zasnovanom nasilju i nasilju nad ženama i uspostaviti djelotvornu preventivnu zaštitu žena i djevojaka od rodno zasnovane diskriminacije, rodno zasnovanog nasilja i nasilja nad ženama

Indikator učinka 1:	<p>-U nastavne planove i programe kao i različite vidove obuka na svim nivoima, posebno na nivou sistema bezbjednosti integrisana rodna perspektiva i R SBUN 1325 i njoj prateće rezolucije.</p>	<p>Polazna vrijednost:</p> <p>U godišnjim programima obuke i obrazovanja uvedena obuka iz oblasti rodne ravnopravnosti i R SBUN 1325, koju sprovode sertifikovani treneri za rodnu ravnopravnost, koja je značajna ne samo radi prihvatanja većeg broja žena u Vojsci od strane muškaraca, nego i radi razvijanja svijesti o tome da se potrebe žena i muškaraca donekle razlikuju i da će posao u Vojsci biti efikasan samo ako se te razlike uvažavaju i na njih odgovori. Broj sertifikovanih trenera za rodnu ravnopravnost nedovoljan i potrebno je njihov broj povećavati, kao i raditi na njihovom stalnom stručnom obrazovanju i usavršavanju.</p>	<p>Stanje na kraju sprovođenja Programa:</p> <p>Na nivou sistema bezbjednosti, kao i na svim nivoima obuke i obrazovanja usvojeni kurikulumi u kojima je uvedena rodna perspektiva i povećan broj sertifikovanih trenera za rodnu ravnopravnost za 5%.</p> <p>MO/VCG u okviru sadržaja obuka lica koja učestvuju u mirovnim misijama uključuju teme: rodno zasnovanu diskriminaciju; rodno zasnovano nasilje; nasilje nad ženama, dok MUP/UP predviđa obuke, na ove teme, za sve službenike.</p>
Indikator učinka 2:	<p>Uspostavljena djelotvorna preventivna zaštita, sprečavanje i sankcionisanje rodno zasnovanog nasilja i nasilja nad ženama.</p>	<p>Polazna vrijednost:</p> <p>Usvojena strategijska i zakonska dokumenta u ovoj oblasti, ali implementacija istih nije dovoljna, ne primjenjuje se na djelotvoran način.</p>	<p>Stanje na kraju sprovođenja Programa:</p> <p>Primijenjena na djelotvoran način usvojena strategijska i zakonska dokumenta u ovoj oblasti.</p>

		<p>MO/VCG je organizovalo obuku „Zaštita od diskriminacije po osnovu pola“ koja ja namijenjena komandnom sastavu, kao i na temu „Rodna ravnopravnost i rodno zasnovano nasilje, seksualno nasilje i nasilje nad ženama“, u saradnji sa UNDP SEESAC. ANB takođe organizuje obuke čija je svrha podizanje nivoa svijesti o rodno zasnovanom nasilju nad ženama. MK je u 2019. godini raspisivalo konkurs za sufinansiranje programskih sadržaja u lokalnim štampanim i neprofitnim štampanim medijima, a teme obuhvaćene ovim konkursima su: multikulturalnost i kulturna raznolikost, socijalni status lica sa invaliditetom, mladi, dijaspora. U saradnji MLJMP i Zavoda za školstvo, održan je seminar na temu: <i>“Poštovanje rodne ravnopravnosti kao instrumenta veće bezbjednosti u obrazovanju”</i>, a u saradnji sa Misijom OEBS-a, MLJMP je organizovao radionicu za zaposlene u medijima na temu rodne ravnopravnosti za osam novinara/ki. U okviru projekta IPA 2014 “Podrška antidiskriminacionim i politikama rodne ravnopravnosti”, koji MLJMP realizuje u saradnji sa Kancelarijom UNDP-a u Crnoj Gori i Društvom profesionalnih novinara/ki, a uz finansijsku podršku Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, održane su dvije radionice. U decembru 2019. održan panel i prezentacija istraživanja koje je realizovano kroz pomenuti projekat, na temu: „Položaj novinarki u crnogorskim medijima“. MLJMP je u 2020. godini, u saradnji sa misijom OEBS-a u Crnoj Gori, pripremiло je spotove o rodno zasnovanom nasilju, koji su predstavljeni tokom kampanje – tri video snimka.</p> <p>MUP/UP kontinuirano organizuje obuke za podizanje svijesti o rodno zasnovanom nasilju i nasilju nad ženama kao društvenom problemu, samostalno, kao i u saradnji sa međunarodnim partnerima i NVO sektorom. U 2020. godini, predstavnice UP su učestvovalе u kreiranju kampanje <i>Bezbedna doma</i>, koja je realizovana tokom pandemije virusa COVID 19. Predstavnice UP su učestvovalе u izradi aplikacije za prijavu nasilja u porodici.</p> <p>UC, UIKS i ANB prinicipe rodne ravnopravnosti i zabrane diskriminacije po bilo kom, pa i seksualnom osnovu, prepoznaju kroz odredbe etičkih kodeksa ovih organa.</p>
--	--	--

Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 6.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije			Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
<p>6.1. Kroz edukaciju, kampanje i medije podizati nivo svijesti o rodno zasnovanom nasilju i nasilju nad ženama kao društvenom problemu kroz organizovanje obuka, vođenje kampanja, medijsko praćenje</p>	<p>-Usvojen godišnji plan aktivnosti u kome su predviđene ove aktivnosti; -Broj obuka, seminara, radionica, treninga i dr; -Broj učesnika/ca; -Broj kampanja; -Broj emisija ili naslova u medijima.</p> <p>Obrazloženje MO/VCG: -Na osnovu godišnjeg Plana obuka, održana je i obuka na temu „Zaštita od diskriminacije po osnovu pola“ namijenjena komandnom sastavu Generalštaba i jedinica VCG. Obuci je prisustvovalo 20 lica; -U decembru 2019. godine, u Budvi je realizovana obuka na temu: „Rodna ravnopravnost i rodno zasnovano nasilje, seksualno nasilje i nasilje nad ženama“ za ukupno 15 lica. U 2020. godini nije bilo obuka iz razloga stupanja na snagu mjera protiv širenja virusa Covid19.</p> <p>ANB: U izvještajnom periodu, kroz proces realizacije svih obuka koje su pohađali službenici/e Agencije, postignuta je svrha podizanja nivoa svijesti o rodno zasnovanom nasilju nad ženama, uz intenciju daljeg nastavka obuka na ovu temu u 2021. godini.</p> <p>MK: U cilju realizacije programskih sadržaja od javnog interesa koji se odnose na sve sfere društva, raspisuje se redovni godišnji</p>	<p>MLJMP, MO, MUP, VCG, UP, ANB, UC, UIKS, MK, ZO i lokalne samouprave, u saradnji sa ZLJPS, univerzitetima Crne Gore, NVO i medijima uz koordinaciju Međuresorske radne grupe za praćenje sprovođenja AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija.</p>	<p>II kvartal 2019. godine</p>	<p>II kvartal 2020. godine</p>					<p>U budžetu planirati sredstva za ove aktivnosti</p>	<p><u>2019. godina:</u> MLJMP: 4 424€</p> <p><u>2020. godina:</u> MLJMP: Podrška misije OEBS-a za spotove o rodno zasnovanom nasilju</p>	<p><u>Budžet</u></p> <p><u>MLJMP:</u> Podrška OEBS misije</p>	<p>Planirati za naredni Program sprovođenja AP.</p>

	<p>konkurs za sufinansiranje programskih sadržaja u lokalnim i neprofitnim štampanim medijima. Putem ovog konkursa, u 2019. godini, podržano je 15 projekata, i to 13 u lokalnim štampanim i dva u neprofitnim štampanim medijima. Teme koje obrađuju ovi mediji su između ostalih: multikulturalnost i kulturna raznolikost, socijalni status lica sa invaliditetom, mladi, dijaspora.</p> <p>MLJMP: U organizaciji MLJMP i Zavoda za školstvo, u 2019. godini, održana su dva jednodnevna seminara (oktobar/novembar) na temu: "Poštovanje rodne ravnopravnosti kao instrumenta veće bezbjednosti u obrazovanju", za ukupno 70 nastavnika/ica građanskog vaspitanja;</p> <p>U saradnji sa Misijom OEBS-a u Crnoj Gori, u decembru 2019. je, kroz projekat: „Jačanje mehanizama za rodnu ravnopravnost na lokalnom nivou“, organizovana dvodnevna radionica za zaposlene u medijima na temu rodne ravnopravnosti za osam novinara/ki.</p> <p>U okviru projekta IPA 2014 "Podrška antidiskriminacionim i politikama rodne ravnopravnosti", koji MPLJMP realizuje u saradnji sa Kancelarijom UNDP-a u Crnoj Gori i Društvom profesionalnih novinara/ki, a uz finansijsku podršku Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, u septembru i oktobru 2019, održane su dvije dvodnevne radionice za ukupno 30 učesnika/ca. U decembru 2019. održan panel i</p>									
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>prezentacija istraživanja koje je realizovano kroz pomenuti projekat, na temu: „Položaj novinarki u crnogorskim medijima“.</p> <p>MLJMP je u 2020. godini, u saradnji sa misijom OEBS-a u Crnoj Gori, pripremio spotove o rodno zasnovanom nasilju, koji su predstavljeni tokom kampanje (tri video snimka).</p> <p>UIKS i UC:</p> <p>U narednom periodu će nastojati da u saradnji sa Upravom za kadrove organizuju veći broj seminara i radionica u cilju podizanja nivoa svijesti o nasilju nad ženama kao društvenom problemu.</p> <p>MUP/UP:</p> <p>Obuke se realizuju kontinuirano od 2018. godine, samostalno kao i u saradnji sa međunarodnim partnerima i NVO sektorom, te je do kraja 2019. godine realizovano 11 obuka za 180 službenika/ca.</p> <p>U 2020. godini, predstavnice UP su učestvovalе u kreiranju kampanje Bezbjedna doma, koja je realizovana tokom pandemije virusa Covid19.</p> <p>Predstavnice UP su učestvovalе i u izradi aplikacije za prijavu nasilja u porodici.</p>									
<p>6.2. Usvojiti pravilnik o prevenciji i zaštiti od seksualnog uznemiravanja/standardne operativne procedure</p>	<p>-Broj usvojenih pravilnika/standardnih operativnih procedura.</p> <p>Obrazloženje MO/VCG:</p> <p>U okviru regionalnog projekta sa UNDP SEESAC započete su aktivnosti na izradi regionalnog Priručnika za prevenciju i zaštitu od seksualnog uznemiravanja.</p>	<p>MO, MUP, VCG, UP, ANB, UC, UIKS.</p>	<p>III kvartal 2019. godine</p>	<p>III kvartal 2019. godine</p>			<p>0€</p>	<p>0€</p>		<p>U uvodnom dijelu objašnjeni razlozi djelimične realizacije.</p>

	<p>ANB/UIKS: Poštovanje principa rodne ravnopravnosti i zabrani diskriminacije po bilo kom, pa i seksualnom osnovu, prepoznato je kroz odredbe etičkih kodeksa ovih organa.</p> <p>UC: Poštovanje principa rodne ravnopravnosti i zabrani diskriminacije po bilo kom, pa i seksualnom osnovu, prepoznato je kroz odredbe Etičkog kodeksa carinskih službenika/ca i namještenika/ca.</p> <p>MUP: Oslanjaju se na zakonske odredbe.</p>									
<p>6.3. U sadržaj obuka lica koja učestvuju u mirovnim misijama uključiti: rodno zasnovanu diskriminaciju; rodno zasnovano nasilje; nasilje nad ženama.</p>	<p>U sadržaj obuka uključeni moduli: rodno zasnovana diskriminacija, rodno zasnovano nasilje i nasilje nad ženama.</p> <p>Obrazloženje MO/VCG: U sadržaj obuka lica koja se pripremaju za upućivanje u mirovne misije uključene su i teme koje se odnose na rodno zasnovanu diskriminaciju, rodno zasnovano nasilje i nasilje nad ženama.</p> <p>MUP/UP: U planovima Direkcije za obuke predviđeno je pet obuka koje prate ovu problematiku za sve službenike/ce MUP/UP u periodu od 2018-2020. godine</p>	<p>MO, MUP, VCG, UP u saradnji sa univerzitetima CG, MLJMP, ZLJPS i NVO uz Međuresorske radne grupe za praćenje sprovođenja AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija</p>	<p>II kvartal 2019. godine</p>	<p>II kvartal 2019. godine</p>			<p>Nije preciziran iznos</p>	<p>0€</p>		

STRATEŠKI CILJ III: Integrisanje rodne perspektive i rodnog obrazovanja u mirovne operacije		
Operativni cilj br. 7: Podizati nivo svijesti šire javnosti o problemu trgovine ljudima i uspostaviti djelotvornu preventivnu zaštitu žena i djevojaka od trgovine ljudima		
Indikator učinka 1:	-U nastavne planove i programe kao i različite vidove obuka na svim nivoima, posebno na nivou sistema bezbjednosti integrisana rodna perspektiva i R SBUN 1325 i njoj prateće rezolucije.	Polazne vrijednosti: U godišnjim programima obuke i obrazovanja uvedena obuka iz oblasti rodne ravnopravnosti i R SBUN 1325, koju sprovode sertifikovani treneri za rodnu ravnopravnost, koja je značajna ne samo radi prihvatanja većeg broja žena u Vojsci od strane muškaraca, nego i radi razvijanja svijesti o tome da se potrebe žena i muškaraca donekle razlikuju i da će posao u Vojsci biti efikasan samo ako se te razlike uvažavaju i na njih odgovori. Broj sertifikovanih trenera za rodnu ravnopravnost nedovoljan i potrebno je njihov broj povećavati, kao i raditi na njihovom stalnom stručnom obrazovanju i usavršavanju.
Indikator učinka 2:	Uspostavljena djelotvorna preventivna zaštita, sprečavanje i sankcionisanje rodno zasnovanog nasilja i nasilja nad ženama.	Polazne vrijednosti: Usvojena strategijska i zakonska dokumenta u ovoj oblasti, ali implementacija istih nije dovoljna, ne primjenjuje se na djelotvoran način.
		Stanje na kraju sprovođenja Programa: Na nivou sistema bezbjednosti, kao na svim nivoima obuke i obrazovanja usvojeni kurikulumi u kojima je uvedena rodna perspektiva i povećan broj sertifikovanih trenera za rodnu ravnopravnost za 5%. Brojni nosioci aktivnosti (VDT, MUP, Odjeljenja za borbu protiv trgovine ljudima, MRS, UP, MK, MLJMP, UzK) su preduzeli razne mjere poput obuka, kampanja, saradnje sa NVO, međuresorske saradnje, saradnje sa međunarodnim organizacijama i ambasadama s ciljem podizanja svijesti o problemu trgovine ljudima, kako bi se preventivno i reaktivno djelovalo na ovu pojavu. Prethodno je izvještavano o konkretnim indikatorima učinka.
		Stanje na kraju sprovođenja Programa: Primijenjena na djelotvoran način usvojena strategijska i zakonska dokumenta u ovoj oblasti. Nije bilo aktivnosti koje su povezane sa ovim operativnim ciljem.

Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 7.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije			Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
					Red	Žuto	Zeleno					
7.1. Kroz obuke, kampanje i medijsko praćenje podizati nivo svijesti javnosti o pojavnim oblicima trgovine ljudima, sa posebnim osvrtom na prosjačenje, rane ugovorene brakove (nedozvoljeni brakovi) i radnu eksploataciju. Organizovati obuke, kampanje, medijsko praćenje	<ul style="list-style-type: none"> - Usvojen godišnji plan aktivnosti u kome su predviđene ove aktivnosti; - Broj obuka; - Broj učesnika/ca; - Broj kampanja; - Broj emisija, ili natpisa u medijima. <p>Obrazloženje MUP/Odjeljenje za borbu protiv trgovine ljudima: -U 2019. godini, u skladu sa obavezama koje proističu iz strateških dokumenata, u koordinaciji i saradnji sa ostalim institucijama i organizacijama, sprovedeno je niz aktivnosti koje su imale za cilj informisanje šire javnosti o</p>	MUP, MLJMP, UP, MK, VDT, ZO u saradnji sa ZLJPS, univerzitetima Crne Gore, NVO, međunarodnim organizacijama i medijima, uz koordinaciju Međuresorske radne grupe za praćenje sprovođenja AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija	II kvartal 2019. godine	II kvartal 2020. godine				Nije preciziran iznos	<p><u>2019. godina:</u></p> <p><u>MK:</u> Konkurs 3.000€ za štampane sadržaje Konkurs za najbolji prilog - 1.300€ (nagrada u iznosu dvije prosječne plate i organizovanje svečanosti) Spot-3.950€</p> <p><u>MLJMP:</u> 12.779.44€ Ljetnji kamp: 7.614.05€</p>	Budžet	Planirati za naredni Program sprovođenja AP.	

	<p>svim aspektima fenomena trgovina ljudima. Tako se u kontinuitetu sprovodila kampanja "Zaustavimo trgovinu ljudima", koja podrazumijeva emitovanje TV spota "Stop trgovini ljudima", kojim se ujedno promoviraju i nacionalna SOS antitrafiking linija (11 66 66). U namjeri da se ukaže na neke od oblika ispoljavanja ove pojave poput: seksualne, radne eksploatacije, prisilnog prosjačenja, sklapanja nedozvoljenih brakova, tokom januara realizovan je TV spot koji su zajednički izradili MUP/Odjeljenje za borbu protiv trgovine ljudima i MK, a koji promoviraju SOS telefon, putem kojeg svi zainteresovani građani 24h, besplatno, pozivom sa svih mreža u Crnoj Gori, mogu dobiti sve potrebne informacije u vezi sa problemom trgovine ljudima kao i službama za pomoć. U okviru projekta koji Terres de Hommes realizuje u Crnoj Gori i zemljama regiona, izrađen je novi TV spot koji je distribuiran medijskim kućama na emitovanje, kojim se javnosti bližim čine informacije o oblicima eksploatacije kojima su žrtve trgovine ljudima izložene, sa posebnim osvrtom na prisilne i ugovorene brakove i ekonomsko iskorišćavanje djece. Takođe, podizanju nivoa svijesti opšte javnosti o ovom problemu će značajno doprinijeti realizacija šest projekata NVO u oblasti društvene brige o djeci i mladima po osnovu javnog</p>							<p>Zimski kamp: 5.162.39€</p> <p><u>2020. godina:</u> <u>MLJMP</u> Finansiranje NVO projekata u iznosu od 11 200€</p>		
--	---	--	--	--	--	--	--	---	--	--

	<p>konkursa „Sprovođenje kampanje za smanjenje potražnje za uslugama žrtava trgovine ljudima“, a za čiju realizaciju je sredstva obezbijedio MUP. Predstavnicima Odjeljenja za borbu protiv trgovine ljudima su takođe održali dva predavanja polaznicima/cama Škole demokratske pismenosti (oko 15 polaznika/ca).</p> <p>U planovima Direktorata za strateško razvojne poslove odnosno Direkcije za obuke, predviđene su tri obuke koje prate ovu problematiku za sve službenike/ce MUP/UP za period 2018-2020. godine.</p> <p>-U 2020. godini, tačnije u junu i decembru, predstavnici Odjeljenja za borbu protiv trgovine ljudima, bili su predavači na dva treninga za predstavnike medija o ulozi i mogućnostima medija u borbi protiv trgovine ljudima. Treninzi su organizovani od strane Društva profesionalnih novinara Crne Gore, a u saradnji sa NVO Centar za ženska prava, u sklopu projekta „Balkans ACT (Against the Crime of Trafficking) Now!“</p> <p>-I u ovoj godini, poseban fokus stavljen je na činjenicu da će na podizanje svijesti opšte javnosti o ovom problemu značajno uticati i realizacija šest NVO projekata u oblasti društvene brige o djeci i mladima po osnovu Javnog konkursa „Sprovođenje kampanje za smanjenje potražnje za uslugama žrtava trgovine ljudima“. Sredstva za ovu svrhu obezbijedio je MUP.</p>										
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

<p>-MUP, MRSS i UP, u saradnji sa NVO „Centar za romske inicijative”, a uz podršku Britanske ambasade u Podgorici, u martu 2020. godine, pokrenuli su kampanju protiv dječijih ugovorenih brakova, pod nazivom: „Djeca su djeca”. Kampanja je, pored podizanja svijesti opšte javnosti o ovom problemu, podrazumijevala i rad sa pripadnicima romske i egipćanske zajednice u četiri crnogorske opštine.</p> <p>-U februaru 2020. godine, u sklopu MUP-a, rješenjem je formirano Koordinaciono tijelo za praćenje Protokola o postupanju organa ustanova i organizacija sa djecom uključenom u život i rad na ulici.</p> <p>UP: Učešće u kampanji protiv dječijih ugovorenih brakova: <i>"Svako dijete ima pravo na bezbrižno djetinjstvo i sigurno odrastanje"</i>.</p> <p>VDT: U 2019. godini održano je 11 seminara na temu: „Trgovina ljudima” na kojima je učestvovalo osam državnih tužilaca iz viših državnih tužilaštava. u 2020. godini održana su dva seminara i jedna konferencija na temu “Trgovina ljudima”, na kojima je učestvovalo sedam državnih tužilaca/teljki.</p> <p>MK: Petina iznosa planiranog za programske sadržaje, u 2019. godini, koji su sprovedeni u cilju podizanja nivoa svijesti javnosti o pojavnim oblicima trgovine ljudima, sa posebnim osvrtnom na prosjačenje, rane</p>										
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>ugovorene brakove (nedozvoljeni brakovi) i radnu eksploataciju je utrošena na sadržaje koji se odnose na Rome i manjine - promociju napretka i prikazivanje ključnih pitanja inkluzije.</p> <p>MLJMP: U 2019. godini: Broj obuka 14; broj učesnika/ca 350 (200 Ž); broj kampanja: 14.</p> <p>U organizaciji Odjeljenja za unaprijeđenje i zaštitu prava Roma i Egipćana realizovane su edukacije/kampanje za roditelje, djecu romske i egipćanske populacije, kao i NVO aktiviste/kinje, službenike/ce državne uprave o zaštiti od nasilja u porodici, nasilja nad djecom i dječijih ugovorenih/prisilnih brakova među romskom populacijom u 12 crnogorskih opština.</p> <p>Tokom kampanja dijelili su se informativni flajeri mještanima romskih naselja koji, pored ostalog, sadrže brojeve svih nadležnih službi kojima se mogu obratiti u slučaju potrebe. Flajeri se štampaju na crnogorskom, albanskom i romskom jeziku.</p> <p>-Prema AP za 2020. godinu za sprovođenje Strategije za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2016-2020, MLJMP je bio nosilac ove aktivnosti i u 2020. godini, međutim, iz razloga stupanja na snagu mjera za sprječavanje širenja virusa Covid19, navedene aktivnosti nijesu realizovane.</p> <p>-Realizacija zimskih i ljetnjih kampova za najbolje učenike/ce romske i egipćanske populacije VII, VIII i IX razreda, u sklopu kojih se</p>										
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>održavaju radionice o štetnim posljedicama dječijih ugovorenih brakova i prosjačenja. U izvještajnom periodu 48 učenika učestvovalo na ovim aktivnostima (24 na zimovanju – 11m i 13ž gdje su obuhvaćeni učenici iz gradova: Podgorica, Nikšić, Herceg Novi i Tivat; 24 na ljetovanju gdje su obuhvaćeni učenici iz gradova: Berane, Podgorica, Nikšić i Bijelo Polje – 18m i 6ž).</p> <p>-MLJMP finansira projekat nevladine organizacije “Centar za romske inicijative” pod nazivom “Zajedno djelujemo protiv nasilja u porodici i dječijih ugovorenih brakova”.</p>								
<p>7.2. Kroz redovne obuke podizati stručne kapacitete predstavnika institucija o pojavnim oblicima trgovine ljudima, sa posebnim osvrtom na pojave sklapanja nedozvoljenih brakova, prosjačenja i radne eksploatacije</p>	<p>-Usvojen godišnji plan aktivnosti u kome su predviđene ove aktivnosti;</p> <p>-Broj aktivnosti;</p> <p>-Broj učesnika/ca;</p> <p>-Broj kampanja;</p> <p>-Broj emisija, ili natpisa u medijima.</p> <p>Obrazloženje MUP/Odjeljenje za borbu protiv trgovine ljudima: U 2019. godini, predstavnici Odjeljenja za borbu protiv trgovine ljudima učestvovali su u realizaciji 26 obuka, na kojima je, između ostalog, bilo riječi i o temama sklapanja nedozvoljenih brakova, prosjačenja i radne eksploatacije. Ukupan broj polaznika/ca: 399. U saradnji sa drugim institucijama, Odjeljenje je sprovedo niz aktivnosti s ciljem informisanja šire javnosti o svim aspektima fenomena trgovine ljudima.</p>	<p>MUP, MLJMP, UP, MK, VDT, ZO u saradnji sa ZLJPS, univerzitetima Crne Gore, međunarodnim organizacijama, NVO, i medijima uz koordinaciju Međuresorske radne grupe za praćenje sprovođenja AP.</p>	<p>II kvartal 2019. godine</p>	<p>II kvartal 2020. godine</p>		<p>Nije preciziran iznos</p>	<p><u>2019. godina:</u> MK: Obuke 300€ MLJMP: 3,552.42€</p>	<p>Budžet</p>	<p>Sredstva MLJMP za nevladine organizacije u 2020. godini, prikazana u aktivnosti 7.1.</p>

	<p>U cilju jačanja stručnih kapaciteta predstavnika nadležnih organa u ovoj oblasti, MUP je u 2019. godini obezbijedio sredstva za realizaciju tri projekta sa NVO u dijelu zaštite i promovisanja ljudskih i manjinskih prava, po osnovu javnog konkursa „Za senzibilizaciju i jačanje stručnih vještina predstavnika organa za sprovođenje zakona u odnosu na identifikaciju i upućivanje žrtava i potencijalnih žrtava trgovine ljudima“.</p> <p>U 2020. godini, u cilju jačanja stručnih kapaciteta predstavnika nadležnih organa za proaktivnu identifikaciju, upućivanje, zaštitu i reintegraciju potencijalnih i žrtava trgovine ljudima, kao i kvalitetno procesuiranje izvršilaca ovog djela, Odjeljenje za borbu protiv trgovine ljudima je u saradnji sa nadležnim subjektima, realizovalo značajan broj obuka/seminara (za policijske službenike, predstavnike inspekcijских službi, zdravstvene radnike, prosvjetne radnike, predstavnike lokalnih parlamenata, hotelijere). Organizovano je ukupno 14 obuka za 121 službenika/ca. Takođe, a u saradnji sa UzK, realizovane su obuke u odnosu na tri akreditovana programa i to:</p> <p>-u oktobru je u pet crnogorskih opština realizovano šest obuka na temu „Jačanje vještina rane identifikacije i upućivanje potencijalnih slučajeva</p>										
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>trgovine ljudima u Crnoj Gori sa posebnim osvrtom na multiagencijsku saradnju“ Broj polaznika/ca: 60 (MUP/UP/CSR/ZZZ). -u oktobru su u tri crnogorske opštine realizovane tri obuke na temu “Uloga zdravstvenih radnika u borbi protiv trgovine ljudima“. Broj polaznika/ca: 16 (zdravstveni radnici); -u novembru su u dvije crnogorske opštine organizovane dvije obuke na temu: “Jačanje nivoa svijesti o trgovini ljudima na lokalnom nivou“. Broj polaznika/ca: devet; -u saradnji sa međunarodnom organizacijom GIZ i Zavodom za socijalnu i dječiju zaštitu, realizovane su tri obuke za stručne radnike Centara za socijalni rad prema akreditovanom programu „Borba protiv trgovine ljudima-identifikacija i upućivanje žrtava trgovine ljudima“, i to u novembru i decembru za sjevernu regiju (devet polaznika/ca), u decembru za južnu regiju (12 polaznika/ca) i u istom mjesecu za 15 polaznika/ca centralne regije. Ukupan broj polaznika/ca: 36. -U saradnji sa Direktoratom za građanska stanja i lične isprave, u oktobru je organizovana radionica za azilante i strance sa supsidijarnom zaštitom u Crnoj Gori o rizicima i mehanizmima zaštite u odnosu na trgovinu ljudima. VDT: U 2019. godini, rukovoditeljka Operativnog tima za borbu</p>										
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

<p>protiv trgovine ljudima održala je više sastanaka sa predstavnicima Američke ambasade, OEBS-a i delegacije EU u vezi sa ovom temom. Takođe, članovi Operativnog tima za borbu protiv trgovine ljudima učestvovali su na seminarima i regionalnim sastancima, organizovane su studijske posjete San Diegu – California i Beču, a jedan predstavnik Višeg državnog tužilaštva u Podgorici učestvovao je u radnoj grupi za izradu indikatora za praćenje i evaluaciju politika za suzbijanje trgovine ljudima. U 2020. godini, održan je sastanak sa predstavnicima Ekspertske grupe Savjeta Evrope (GRETA). Predstavnica VDT učestvovala je u Radnoj grupi za izradu izvještaja o predmetima trgovine ljudima. Članovi Operativnog tima su učestvovali na seminarima na temu trgovine ljudima.</p> <p>MK: U 2019. godini, u cilju jačanja stručnih kapaciteta svih ciljnih grupa na polju borbe protiv svih oblika trgovine ljudima/djecom kroz proaktivnu identifikaciju, kvalitetnu zaštitu žrtava i gonjenje izvršilaca, MK u saradnji sa Odjeljenjem za borbu protiv trgovine ljudima, godišnje organizuje radni sastanak sa novinarima (obuku) o izvještavanju u slučajevima trgovine ljudima. Obuku je pohađalo 20 novinara.</p> <p>MLJMP: Broj obuka: 2, broj učesnika: 55 (36 žena).</p>										
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>Odjeljenje za unapređenje i zaštitu prava Roma i Egipćana, shodno obavezama koje proizilaze iz Akcionog plana za sprovođenje „Strategije za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2016-2020“, u 2019. godini organizovalo je seminar na temu: “Zabrana dječijih ugovorenih brakova, nasilja u porodici i borba protiv trgovine ljudima”. Održane su dvije edukacije na ovu temu u septembru i oktobru, u dvije crnogorske opštine. Edukaciju su vodili predstavnici MLJMP i Odjeljenja za borbu protiv trgovine ljudima. Ukupan broj prisutnih 55 (36 žena).</p> <p>Kontinuirano se sprovodi edukacija zaposlenih u nadležnim institucijama o ranoj identifikaciji dječijih ugovorenih brakova, nasilja u porodici i borbe protiv trgovine ljudima.</p> <p>MLJMP je prema AP za 2020. godinu za sprovođenje Strategije za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2016-2020. bilo nosilac aktivnosti “<i>Kampanja/ Edukacija roditelja, djece, romskih i egipćanskih aktivistkinja, službenika/ službenica državne uprave o zaštiti od nasilja u porodici, nasilju nad ženama i maloljetničkim prisilnim brakovima među romskom populacijom</i>“, međutim, iz razloga stupanja na snagu mjera za sprječavanje širenja virusa Covid19, navedene aktivnosti nijesu realizovane.</p> <p>-MLJMP finansira projekat nevladine organizacije “Centar za romske inicijative” pod</p>										
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>nazivom "Zajedno djelujemo protiv nasilja u porodici i dječijih ugovorenih brakova".</p> <p>MPR:</p> <p>U skladu sa Strategijom za socijalnu inkluziju Roma i Egipćana 2016-2020, i u cilju podizanja kvaliteta rada sa učenicima i njihove integracije, u partnerstvu sa MLJMP, u 2019. godini, službenici/e Direktorata za obrazovanje pripadnika/ca manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica MPR, posjetili su škole u opštinama u kojima se bilježi značajan broj školske djece RAE populacije: Podgorica, Nikšić, Berane, Rožaje, Bijelo Polje, Tivat, Herceg Novi, Bar, Ulcinj, Kotor, Cetinje, Pljevlja. Tom prilikom, razgovarali su sa djecom, njihovim roditeljima i nastavnim osobljem, prevashodno o prevenciji fenomena dječijih ugovorenih brakova i ranog napuštanja škole, važnosti obrazovanja. Aktivnosti su održane tokom novembra i decembra, 2019. godine.</p> <p>Prema izvještaju, u 2020. godini, ova aktivnost nije mogla biti u potpunosti realizovana iz razloga stupanja na snagu mjera na sprječavanju širenja virusa Covid19, koje su između ostalog prouzrokovale drugačiji način organizacije rada obrazovno-vaspitnih ustanova.</p>										
<p>7.3. Kroz organizovanje različitih vidova edukacije, kampanja i kroz medijske sadržaje raditi na podizanju</p>	<p>-Usvojen godišnji plan aktivnosti u kome su predviđene ove aktivnosti;</p> <p>-Broj obuka, seminara, radionica;</p>	<p>MLJMP, MUP, MPR, UP, MK, VDT u saradnji sa ZLJPS, univerzitetima</p>	<p>II kvartal 2019. godine</p>	<p>II kvartal 2020. godine</p>				<p>Nije preciziran iznos</p>	<p>2019. godina: MLJMP: Troškovi prikazani u sklopu</p>		

<p>nivoa svijesti djece iz grupa sa posebnim rizikom (djeca iz RE populacije i bez roditeljskog staranja) o štetnim posljedicama prosjačenja i sklapanja nedozvoljenog braka.</p>	<p>-Broj učesnika/ca; -Broj kampanja; -Broj emisija, ili natpisa u medijima.</p> <p>Obrazloženje MUP/Odjeljenje za borbu protiv trgovine ljudima: U 2019. godini, sprovođenje kampanje „Zaustavimo trgovinu ljudima” emitovanjem TV spota kojim se promovise nacionalna SOS antitrafiking linija. Kreiran je i novi TV spot koji je distribuiran medijskim kućama, a koji javnosti približava oblike eksploatacije kojima su žrtve trgovine ljudima izložene, sa fokusom na prisilne i ugovorene brakove i ekonomsko iskorišćavanje djece (obrazloženje u aktivnosti 7.1). U 2020. godini, održani sastanci sa predstavnicima OEBS-a i crnogorskih institucija, kojom prilikom je prezentovan projekat <i>”Sprječavanje ranih prisilnih brakova među ranjivim grupama”</i>. Kroz realizovane aktivnosti navedene u okviru tačke 7.2 i 7.3, posebna pažnja posvećena je podizanju nivoa svijesti opšte javnosti o posebno ranjivim kategorijama kada je u pitanju problematika trgovine ljudima (djeca bez roditeljskog staranja i djeca RE populacije). MLIMP: U 2019. godini broj edukacija: 14, broj učesnika: 350 (200 učesnica), broj kampanja: 14. Organizacija i realizacija edukacija/kampanja, u 2019.</p>	<p>Crne Gore, NVO, međunarodnim organizacijama i medijima uz koordinaciju Međuresorske radne grupe za praćenje sprovođenja AP za R SBUN 1325 i prateće rezolucije</p>							<p>aktivnosti br.6.1</p>		
--	---	---	--	--	--	--	--	--	------------------------------	--	--

	<p>godini, za različite subjekte o zaštiti od nasilja u porodici, nasilja nad djecom i dječijih ugovorenih/prisilnih brakova među romskom populacijom širom Crne Gore uz dijeljenje promo materijala (obrazloženje u aktivnosti 7.1).</p> <p>VDT: U 2020. godini planirana je izrada Brošure koju će izdati Operativni tim za borbu protiv trgovine ljudima u cilju podizanja nivoa svijesti šire javnosti o problemu trgovine ljudima.</p> <p>MK: U 2019. godini, raspisan konkurs za sufinansiranje programskih sadržaja u lokalnim i neprofitnim štampanim medijima, na teme multikulturalnosti, kulturne raznolikosti, socijalnog statusa lica sa invaliditetom, mladih i dijaspore (podržano 15 projekata, 13 u lokalnim i dva u neprofitnim štampanim medijima).</p> <p>MPR: U 2019. godini, u saradnji sa MLJMP, posjete školama u 12 crnogorskih opština (obrazloženje u aktivnosti br.7.2).</p>										
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

STRATEŠKI CILJ II: Zaštita žena i djevojaka u konfliktnim zonama

Operativni cilj 8: Unaprijediti saradnju na primjeni R SBUN 1325 i pratećih rezolucija

Indikator učinka 1	Politička, ekonomska, socijalna i kulturna prava žena i djevojaka zaštićena su i primjenjuju se u nacionalnim zakonima, u skladu sa međunarodnim standardima.	<p>Polazne vrijednosti: Kada se radi o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima žena koja obezbjeđuju egzistenciju, moć i adekvatan položaj u društvu, sadašnje stanje ukazuje, odnosno statistički podaci pokazuju da su muškarci ti koji dominantno imaju, i u porodici i u društvu, moć u svojim rukama.</p>	<p>Stanje na kraju sprovođenja Programa: -politička, ekonomska, socijalna i kulturna prava žena i djevojaka zaštićena i primjenjuju se u nacionalnom zakonodavstvu u skladu sa međunarodnim standardima; -žene zastupljene u aktivnostima i procesima donošenja odluka u sektoru bezbjednosti i izgradnji mira;</p>
--------------------	---	--	--

			<p>-povećan broj žena diplomatkinja na pozicijama ambasadorki, generalnih konzulica, stalnih predstavnica u ambasadama i stalnim misijama Crne Gore pri međunarodnim organizacijama sa 17,5 % na 20 %.</p> <p>Predstavnici MO/VCG učestvovali na NATO sastancima, konferencijama, drugoj fazi regionalnog projekta sa UNDP SEESAC, na konferencijama CEDC-a i SEDM inicijative. Predstavnici Odbora za rodnu ravnopravnost organizovali konferenciju Vestiministerske fondacije za demokratiju zajedno sa Odborom za ljudska prava i slobode; sastali se sa specijalnom predstavnicom NATO; učestvovali na regionalnom sastanku Komisije za Evropu, a predsjednica Odbora je izabrana za predsjedavajuću odbora HUGEN mreže. Predstavnici ANB su učestvovali na sastancima i seminarima sa NVO i drugim državnim organima, dok predstavnici MVP na sastanku Mreže kontakt osoba Žene, mir i bezbjednost. Predstavnici UP su učestvovali na regionalnom sastanku sa kolegama iz Bosne i Hercegovine i Republike Sjeverne Makedonije, u organizaciji DCAF-a.</p>
Indikator učinka 2	-Uspostavljeni su operativni mehanizmi i strukture za jačanje fizičke strukture sigurnosti i bezbjednosti žena i djevojaka.	Polazne vrijednosti: Nizom sistemskih zakona na nivou Crne Gore i na nivou sistema bezbjednosti uspostavljeni operativni mehanizmi i strukture za jačanje fizičke strukture sigurnosti i bezbjednosti žena i djevojaka, posebno oni koji imaju koordinirajuću ulogu, uspostavljeni uslovi za formiranje baze podataka, vođeno više kampanja u različitim formama, s ciljem podizanja svijesti o pojavama značajnim za bezbjednost žena i djevojaka, žene su direktni nosioci odgovornih funkcija u sudstvu i tužilaštvu.	<p>Stanje na kraju sprovođenja Programa: Ciljna vrijednost je da operativni mehanizmi i strukture bude uspostavljeni i funkcionišu kroz konkretizovanje mjera i aktivnosti, uspostavljanjem međusobne kompatibilnosti i kroz kontinuirani monitoring bude osigurana bezbjednost, fizičko i mentalno zdravlje i ekonomska sigurnost žena i djevojaka, kao i poštovanje njihovih ljudskih prava.</p> <p>Nije bilo aktivnosti povezanih sa ovim operativnim ciljem.</p>
Indikator učinka 3	-Žene i djevojke izložene riziku imaju pristup uslugama ekonomske podrške.	Polazne vrijednosti: Žene i djevojke izložene riziku nemaju potreban pristup uslugama ekonomske podrške.	<p>Stanje na kraju sprovođenja Programa: Ciljna vrijednost - stvoreni uslovi i omogućen pristup uslugama ekonomske podrške ženama i djevojkama koje su bile izložene riziku.</p> <p>Nije bilo aktivnosti povezanih sa ovim operativnim ciljem.</p>

Aktivnost koja utiče na realizaciju operativnog cilja 8.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije			Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
					Red	Žuto	Zeleno					
8.1. Saradnja, razmjena i predavljanje rezultata i iskustava na primjeni R SBUN 1325 i pratećih rezolucija na nacionalnom nivou kroz učešće na zajedničkim sastancima i konferencijama na	<p>-Usvojen godišnji plan aktivnosti u kome su predviđene ove aktivnosti;</p> <p>-Broj zajednički realizovanih aktivnosti i projekata;</p> <p>-Broj učesnika/ca (broj žena u odnosu na broj muškaraca izražen u apsolutnom broju i procentualno.</p> <p>Obrazloženje MO/VCG:</p>	MLJMP, MO, MUP, VCG, UP, UC, UIKS, u saradnji sa univerzitetima Crne Gore i NVO i uz koordinaciju Međuresorske radne grupe za praćenje sprovođenja AP AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija.	II kvartal 2019. godine	I kvartal 2020. godine					Nije preciziran iznos	0€		Planirati za naredni Program sprovođenja AP.

<p>državnom, regionalnom i međunarodnom nivou.</p>	<p>Učešće na Godišnjoj konferenciji NATO Komiteta za rodne perspektive u 2019. i 2020. godini;</p> <p>Na regionalnom nivou, u sklopu projekta sa UNDP/SEESAC, u periodu od 2019. do 2020. godine, organizovali su se sastanci i konferencije sa mehanizmima za rodnu ravnopravnost ministarstava odbrane i oružanih snaga zemalja Zapadnog Balkana na kojima se razmjenjuju informacije o onome što je postignuto, na čemu se trenutno radi i o planiranim aktivnostima.</p> <p><u>Odbor za rodnu ravnopravnost:</u></p> <p>Vestminsterska fondacija za demokratiju, u saradnji sa Odborom za rodnu ravnopravnost i Odborom za ljudska prava i slobode, organizovala je regionalnu parlamentarnu konferenciju na temu „<i>Osnaživanje regionalne saradnje i nadzora zakonodavstva u oblasti ljudskih prava i rodne ravnopravnosti na Zapadnom Balkanu</i>“, koja je održana 4. oktobra 2019. godine na Cetinju.</p> <p><u>UIKS:</u></p> <p>U narednom periodu će biti preduzete mjere na saradnji, razmjeni i predavljanju rezultata i iskustava na primjeni RSBUN 1325 i pratećih rezolucija na nacionalnom nivou kroz učešće na zajedničkim sastancima i konferencijama na državnom, regionalnom i međunarodnom nivou.</p> <p><u>MUP:</u></p>										
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>Učešće na konferencijama, sastancima (obrazloženje u aktivnosti br. 2.2).</p> <p>UP:</p> <p>-U organizaciji DCAF-a, a u saradnji sa predstavnicima sektora bezbjednosti u Bosni i Hercegovini i R. Sjevernoj Makedoniji, održane su radionice na temu: "Integritet u sektoru bezbjednosti", na kojima je jedan od modula bila i tema rodne ravnopravnosti;</p> <p>-Učešće pripadnice UP, na međunarodnom seminaru pripadnika graničnih policija više evropskih zemalja, u organizaciji OEBS-a.</p> <p>-UP je, u saradnji sa DCAF-om i OEBS-om, organizovala dvije međunarodne radionice na temu rodne ravnopravnosti u policiji za predstavnike UP i 15 službenika granične policije.</p>									
<p>8.2. Saradnja, razmjena iskustava i zajednička realizacija aktivnosti i projekata na državnom, međunarodnom i regionalnom nivou na primjeni R SBUN 1325 i pratećih rezolucija.</p>	<p>-Usvojen godišnji plan aktivnosti u kome su predviđene ove aktivnosti;</p> <p>-Broj zajednički realizovanih projekata;</p> <p>-Broj uključenih korisnika/ca.</p> <p>Obrazloženje</p> <p>MO/VCG:</p> <p>MO i VCG u sklopu regionalnog projekta sa UNDP SEESAC sprovodi niz projekata, dok se saradnja na regionalnom nivou ogleda u redovnom održavanju sastanaka mehanizama za rodnu ravnopravnost u oružanim snagama zemalja Zapadnog Balkana.</p> <p>Bilateralni sastanci i konsultacije koje se realizuju u oblasti ljudskih resursa</p>	<p>MLJMP, MO, MUP, MVP, VCG, UP, ANB, UC, UIKS, Odbor za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore u saradnji sa univerzitetima Crne Gore i NVO uz koordinaciju Međuresorske radne grupe za praćenje sprovođenja AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija</p>	<p>II kvartal 2019. godine</p>	<p>I kvartal 2020. godine</p>				<p>Nije preciziran iznos</p>	<p>0€</p>	<p>Planirati za naredni Program sprovođenja AP.</p>

	<p>obuhvataju i pitanja rodne ravnopravnosti. Aktivnosti u 2020. godini, podrazumijevale su učešće na:</p> <ul style="list-style-type: none"> -NATO online konferenciji "Rodna perspektiva u vojnim operacijama; -online sastanku NATO Women, Peace and Security Learning Exchange on Gender Mainstreaming in Policies i na temu: Learning Exchange on Gender Mainstreaming in Operations; -učešće na online međunarodnoj konferenciji SEDM inicijative u okviru FLSD projekta - Žene lideri u bezbjednosti i odbrani, na temu: "Ravnopravnost polova 20 godina nakon usvajanja R SBUN 1325 - Uticaj na sektor bezbjednosti i odbrane"; -učešće na video konferenciji povodom obilježavanja dvadesetogodišnjice od usvajanja R SBUN 1325 i dvadesetpetogodišnjice od usvajanja Pekinške deklaracije o ravnopravnosti polova u organizaciji CEDC. <p>ANB:</p> <p>Shodno usvojenom Akcionom planu za 2019. godinu, predstavnici su učestvovali na okruglim stolovima, seminarima i na taj način razmjenjivali iskustava sa drugim državnim organima i nevladinim sektorom. Pored nacionalnog, učestvovali su i na radionicama međunarodnog karaktera. Predstavnic Agencije je, u saradnji sa NVO CEDEM, bila</p>										
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>nosilac panela na temu „Inicijativa za osnaživanje žena – edukacijom za rodnu ravnopravnost“.</p> <p>Aktivnosti planirane za 2020. godinu, nijesu mogle biti realizovane zbog pandemije virusa Covid19, međutim, razmjena iskustava realizovana je učešćem predstavnika ANB na online obuci organizovanoj od strane UzK.</p> <p><u>MVP:</u> U 2019. godini, imenovana je nacionalna kontakt osoba za agendu Žene, mir i bezbjednost. Realizovalo se učešće na sastancima Mreže kontakt osoba za agendu Žene, mir i bezbjednost. Učešće na obuci organizovanoj od strane UzK, u 2020. godini.</p> <p><u>Odbor za rodnu ravnopravnost:</u> U 2019. godini, predsjednica Odbora za rodnu ravnopravnost održala je sastanak sa specijalnom predstavnicom Generalnog sekretara NATO-a za žene, mir i bezbjednost Kler Hatčinson.</p> <p>-Predsjednica Odbora učestvovala na svjetskoj konferenciji žena u sektoru bezbjednosti, koja je održana u Budvi. Takođe, kao članica Delegacije Crne Gore, učestvovala je na Regionalnom sastanku Peking *25, Ekonomske komisije za Evropu (UNECE), održanom 29. i 30. novembra 2019. godine u Ženevi.</p> <p>Predsjednica Odbora, na drugom sastanku</p>										
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>Upravljačkog odbora Mreže odbora za rodnu ravnopravnost Zapadnog Balkana (HUGEN), održanom 18. novembra 2019. godine, određena je za predsjedavajuću Odbora HUGEN Mreže.</p> <p>UC/UIKS: U narednom periodu će biti preduzete mjere u cilju saradnje, razmjene i predstavljanja rezultata i iskustava na primjeni R SBUN 1325 i pratećih rezolucija na nacionalnom nivou kroz učešće na zajedničkim sastancima i konferencijama na državnom, regionalnom i međunarodnom nivou.</p> <p>MUP/UP: Isto kao za aktivnost 8.1.</p>										
<p>8.3. Kroz organizovanje različitih vidova edukacije, kampanja i kroz medijske sadržaje raditi na podizanju nivoa svijesti o konceptu humane bezbjednosti, R SBUN 1325 i pratećih rezolucija na lokalnom nivou (u javnim ustanovama, mjesnim zajednicama, srednjim školama, na fakultetima).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Usvojen godišnji plan aktivnosti u kome su predviđene ove aktivnosti; - Broj obuka, seminara, radionica; - Broj učesnika/ca (broj žena u odnosu na broj muškaraca izražen u apsolutnom broju i procentualno); - Broj projekata realizovanih na lokalnom nivou; - Broj kampanja; - Broj emisija, ili natpisa u medijima. <p>Obrazloženje MO/VCG: U sklopu sprovođenja promotivnih aktivnosti na privlačenju kadrova za potrebe Vojske i promocije mogućnosti za obrazovanje i stipendiranje, posjećuje</p>	<p>MO, MUP, MLJMP, MPR, VCG, UP, ZO u saradnji sa ZLJPS, univerzitetima Crne Gore, NVO i medijima uz koordinaciju Meduresorske radne grupe za praćenje sprovođenja AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija</p>	<p>II kvartal 2019. godine</p>	<p>II kvartal 2020. godine</p>				<p>Nije preciziran iznos</p>	<p>0€</p>		<p>Planirati za naredni Program sprovođenja AP.</p>

	<p>srednje škole, fakultete i organizuje predavanja na kojima se, između ostalog, pominju i bitna područja iz R SBUN 1325, odnosno značaj uključivanja žena u sistem odbrane.</p> <p>U 2019. godini, kroz održavanje dana otvorenih vrata u jedinicama VCG, kao i povodom obilježavanja Dana VCG, organizovanjem posjeta školskom brodu „Jadran“ i objektima i jedinicama VCG, djeca iz vrtića, učenici osnovnih i srednjih škola i studenti sa privatnih i državnih fakulteta iz svih gradova Crne Gore, su se upoznali sa organizacijom, radom i aktivnostima MO i VCG i dobili korisne informacije o vojnom pozivu. Ukupan broj učesnika – 260. Takođe, pripadnici/e VCG koji su učestvovali u mirovnim i humanitarnim misijama, predstavili su svoja iskustva u srednjim školama, sa posebnim naglaskom na humanu dimenziju i značaju vojne profesije za državu i društvo u cjelini.</p> <p>U 2020. zbog objektivnih razloga, većina promotivnih aktivnosti se odvijala putem medija. U oktobru 2020, saopštenjem na zvaničnoj internet stranici i društvenim mrežama Ministarstva, istaknuti su uspjesi koji su postignuti po pitanju sprovođenja politike rodne ravnopravnosti i implementacije AP za primjenu Rezolucije SBUN 1325, kako bi obilježili dvadesetogodišnjicu od</p>											
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	<p>usvajanja ove rezolucije, kao i učešćem u radio emisiji Epoleta.</p> <p>MUP/UP: U 2019. godini organizovane tribine u crnogorskim srednjim školama i dani otvorenih vrata (uniformisani službenici/e mlađoj populaciji praktično prezentuju policijski posao).</p>										
<p>8.4. Kroz organizovanje različitih vidova edukacije, kampanja i kroz medijske sadržaje raditi na podizanju nivoa svijesti javnosti na lokalnom nivou o mogućnostima školovanja i zapošljavanja u sektoru bezbjednosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Usvojen godišnji plan aktivnosti u kome su predviđene ove aktivnosti; - Broj aktivnosti; - Broj učesnika/ca (broj žena u odnosu na broj muškaraca izražen u apsolutnom broju i procentualno); - Broj kampanja; - Broj emisija, nastupa u medijima ili natpisa u medijima. <p>Obrazloženje MO/VCG: U 2019. godini realizovan je projekat „Građanski sat“, kojom prilikom su posjećene ukupno 22 crnogorske opštine gdje je promovisana mogućnost zapošljavanja i obrazovanja za potrebe VCG. Takođe, predstavnici MO i VCG su gostovali na lokalnim i nacionalnim medijima, govoreći o mogućnostima obrazovanja, stipendiranja i prijema u službu u VCG. Pored navedenog, MO je organizovalo i sajmove po opštinskim trgovima, pa je tokom godine posjećeno devet opština, kojom prilikom je bio obezbijeđen i pult posvećen ženama u VCG. Sve aktivnosti su medijski</p>	<p>MO, MUP, MLJMP, VCG, UP, ZO u saradnji sa univerzitetima Crne Gore, NVO i medijima uz koordinaciju od strane Međuresorske radne grupe za praćenje sprovođenja AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija</p>	<p>II kvartal 2019. godine</p>	<p>III kvartal 2020. godine</p>				<p>Nije preciziran iznos.</p>	<p>0€</p>		<p>Planirati za naredni Program sprovođenja AP.</p>

	<p>propraćene. U 2020. godini, prije proglašenja pandemije COVID 19, posjećene su skoro sve srednje škole u crnogorskim opštinama – ukupno 41, kojom prilikom se preko 1400 mladih informisalo o mogućnostima vojnog poziva i projektima koje realizuje Ministarstvo. Na Univerzitetu Donja Gorica, organizovane su dvije aktivnosti, u sklopu projekta "Vojni poziv – prilika za mlade" od strane NVO SOCEN – Sociološki centar, a uz finansijsku podršku Ministarstva. Sadržaj aktivnosti ogledao se i u organizovanju kviza znanja (jun 2020. godine) na Univerzitetu Donja Gorica, kao i postavljanjem info pulta na kojem su predstavnici Ministarstva informisali prisutne o: mogućnostima obrazovanja na inostranim vojnim akademijama, stipendiranju studenata u zemlji i inostranstvu, dobrovoljnom služenju vojnog roka, projektima i mogućnostima zaposlenja u Ministarstvu i Vojsci. Info pultu je prisustvovalo 50 lica. Takođe, u martu, predstavnici Ministarstva učestvovali su na "Danu otvorenih vrata" u organizaciji Univerziteta Crne Gore na kojem su predstavljene karijerne mogućnosti za mlade. -finansiran je projekat NVO na temu "Vojska Crne Gore-tvoj izbor".</p> <p>MUP/UP:</p>										
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Organizacija tribina u crnogorskim srednjim školama prije raspisivanja oglasa na PA u 2019. godini, kao i dani otvorenih vrata. U 2020. godini urađen je promotivni poster, brošura i šest video materijala za predmetnu namjenu.												
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

STRATEŠKI CILJ I: Povećanje učešća žena u odlučivanju i mirovnim procesima		
STRATEŠKI CILJ II: Zaštita žena i djevojaka u konfliktnim zonama		
STRATEŠKI CILJ III: Integrisanje rodne perspektive i rodnog obrazovanja u mirovne operacije		
Operativni cilj 9: Unaprijediti efikasnost praćenja realizacije AP za primjenu R SBUN 1325 i pratećih rezolucija		
Indikatori učinka za strateški cilj I:		
Indikator učinka 1	Veća zastupljenost i značajno učestvovanje žena u mirovnim i drugim međunarodnim bezbjednosnim institucijama.	<p>Polazne vrijednosti: Udio žena profesionalnih vojnih lica u Vojsci Crne Gore bio je 5%, što je ograničavalo njihov broj, odnosno učešće u operativnom sastavu u multinacionalnim operacijama i mirovnim i drugim međunarodnim bezbjednosnim institucijama. Ukupno devet pripadnica je učestvovalo u mirovnoj misiji u Avganistanu. UP učestvuje u mirovnoj misiji na Kipru od 2009. godine.</p>
Indikator učinka 2	Veća zastupljenost i značajno učestvovanje žena u formalnim i neformalnim mirovnim pregovorima i procesima.	<p>Polazne vrijednosti: Žene ne učestvuju u formalnim i neformalnim mirovnim pregovorima i procesima. Zato je potrebno njihovo prisustvo među pregovaračima i tehničkim ekspertima u formalnim mirovnim pregovorima, kao i njihovo učešće u statusu zvaničnih posmatrača, na početku i na kraju formalnih pregovora.</p>
Indikator učinka 3	Veća zastupljenost i značajno učestvovanje žena na nacionalnom i lokalnom nivou vlasti, kao građana, izabраних zvaničnika i donosilaca odluka.	<p>Polazne vrijednosti: I pored formalno pravne jednakosti koja se Ustavom garantuje i napretka u zakonodavstvu i politikama jednakih mogućnosti žena i muškaraca, žene i dalje nijesu ni približno adekvatno zastupljene na nacionalnom i lokalnom nivou vlasti, kao građana i izabраних zvaničnika i donosioca odluka. Ove rodne nejednakosti predstavljaju nejednaku moć da se donesu odluke u javnom životu, nejednake mogućnosti da se uživaju ista prava, nemogućnost da se imaju jednake obaveze i odgovornosti ili da se dostignu jednake dobiti na osnovu učešća u zajednici.</p>
Indikatori učinka za strateški cilj II		
Indikator učinka 1	Politička, ekonomska, socijalna i kulturna prava žena i djevojaka zaštićena su i primjenjuju se u nacionalnim zakonima, u skladu sa međunarodnim standardima.	<p>Polazne vrijednosti: Kada se radi o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima žena koja obezbjeđuju egzistenciju, moć i adekvatan položaj u društvu, sadašnje stanje ukazuje,</p>
		<p>Stanje na kraju sprovođenja Programa: Udio žena profesionalnih vojnih lica, na kraju izvještajnog perioda iznosi 9,76% (ciljna vrijednost bila je 10%), s tim u vezi ukupan broj žena koje su učestvovalе u nekoj od mirovnih ili drugih međunarodnih misija u svojstvima vojnih posmatrača, štabnih oficirki i podoficirki povećan je za 28,57% u 2020. godini, u odnosu na prethodni period (ciljna vrijednost bila je 5%).</p> <p>Prethodno obrazloženo.</p>
		<p>Stanje na kraju sprovođenja Programa: Ciljna vrijednost je da kroz primjenu mjera iz AP poveća zastupljenost najmanje 5% žena u pregovaračkim i timovima u formalnim i neformalnim pregovorima i procesima, kao i njihova zastupljenost u statusu zvaničnih posmatrača, na početku i na kraju formalnih mirovnih pregovora.</p> <p>Prethodno obrazloženo.</p>
		<p>Stanje na kraju sprovođenja Programa: -implementirana ustavna načela i standardi rodne ravnopravnosti u pogledu zastupljenosti žena na nacionalnom i lokalnom nivou vlasti, kao izabраних zvaničnika i donosioca odluka, kao i na nivou sistema bezbjednosti; -osnažena uloga Međuresorske radne grupe za praćenje AP (usvojen godišnji plan aktivnosti i uputstvo o izvještavanju); -ojačana uloga Skupštine Crne Gore – formirana ad hoc poslanička grupa u Skupštini Crne Gore i organizovanje javnog saslušanja koje omogućuje učešće različitih aktera koji rade na primjeni AP i organizovana zajednička radionica za rukovodioce institucija koji rade na promociji R SBUN 1325.</p> <p>Prethodno obrazloženo.</p>
		<p>Stanje na kraju sprovođenja Programa: -politička, ekonomska, socijalna i kulturna prava žena i djevojaka zaštićena i primjenjuju se u nacionalnom zakonodavstvu u skladu sa međunarodnim standardima;</p>

		odnosno statistički podaci pokazuju da su muškarci ti koji dominantno imaju, i u porodici i u društvu, moć u svojim rukama.	-žene zastupljene u aktivnostima i procesima donošenja odluka u sektoru bezbjednosti i izgradnji mira; -povećan broj žena diplomatkinja na pozicijama ambasadorki, generalnih konzulica, stalnih predstavnica u ambasadama i stalnim misijama Crne Gore pri međunarodnim organizacijama sa 17,5 % na 20 %. Prethodno obrazloženo.
Indikator učinka 2	Uspostavljeni su operativni mehanizmi i strukture za jačanje fizičke strukture sigurnosti i bezbjednosti žena i djevojaka.	Polazne vrijednosti: Nizom sistemskih zakona na nivou Crne Gore i na nivou sistema bezbjednosti uspostavljeni operativni mehanizmi i strukture za jačanje fizičke strukture sigurnosti i bezbjednosti žena i djevojaka, posebno oni koji imaju koordinirajuću ulogu, uspostavljeni uslovi za formiranje baze podataka, vođeno više kampanja u različitim formama, s ciljem podizanja svijesti o pojavama značajnim za bezbjednost žena i djevojaka, žene su direktni nosioci odgovornih funkcija u sudstvu i tužilaštvu.	Stanje na kraju sprovođenja Programa: Ciljna vrijednost je da operativni mehanizmi i strukture budu uspostavljeni i funkcionišu kroz konkretizovanje mjera i aktivnosti, uspostavljanjem međusobne kompatibilnosti i kroz kontinuirani monitoring bude osigurana bezbjednost, fizičko i mentalno zdravlje i ekonomska sigurnost žena i djevojaka, kao i poštovanje njihovih ljudskih prava. Prethodno obrazloženo.
Indikator učinka 3	Žene i djevojke izložene riziku imaju pristup uslugama ekonomske podrške.	Polazne vrijednosti: Žene i djevojke izložene riziku nemaju potreban pristup uslugama ekonomske podrške.	Stanje na kraju sprovođenja Programa: Ciljna vrijednost - stvoreni uslovi i omogućen pristup uslugama ekonomske podrške ženama i djevojkama koje su bile izložene riziku. Prethodno obrazloženo.
INDIKATORI UČINKA ZA STRATEŠKI CILJ III:			
Indikator učinka 1	U nastavne planove i programe kao i različite vidove obuka na svim nivoima, posebno na nivou sistema bezbjednosti integrisana rodna perspektiva i R SBUN 1325 i njoj prateće rezolucije.	Polazne vrijednosti: U godišnjim programima obuke i obrazovanja uvedena obuka iz oblasti rodne ravnopravnosti i R SBUN 1325, koju sprovode sertifikovani treneri za rodnu ravnopravnost, koja je značajna ne samo radi prihvatanja većeg broja žena u Vojsci od strane muškaraca, nego i radi razvijanja svijesti o tome da se potrebe žena i muškaraca donekle razlikuju i da će posao u Vojsci biti efikasan samo ako se te razlike uvažavaju i na njih odgovori. Broj sertifikovanih trenera za rodnu ravnopravnost nedovoljan i potrebno je njihov broj povećavati, kao i raditi na njihovom stalnom stručnom obrazovanju i usavršavanju.	Stanje na kraju sprovođenja Programa: Na nivou sistema bezbjednosti, kao na svim nivoima obuke i obrazovanja usvojeni kurikulumi u kojima je uvedena rodna perspektiva i povećan broj sertifikovanih trenera za rodnu ravnopravnost za 5%. Prethodno obrazloženo.
Indikator učinka 2	Uspostavljena djelotvorna preventivna zaštita, sprečavanje i sankcionisanje rodno zasnovanog nasilja i nasilja nad ženama.	Polazne vrijednosti: Usvojena strategijska i zakonska dokumenta u ovoj oblasti, ali implementacija istih nije dovoljna, ne primjenjuje se na djelotvoran način.	Stanje na kraju sprovođenja Programa: Primijenjena na djelotvoran način usvojena strategijska i zakonska dokumenta u ovoj oblasti. Prethodno obrazloženo.

Aktivnost koja utiče na realizaciju Operativnog cilja 9.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Institucije odgovorne za sprovođenje aktivnosti	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije			Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
9.1. Međuresorska radna grupa za praćenje sprovođenja AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija dva puta godišnje izvještava o sprovođenju AP za primjenu R SBUN 1325 i pratećih rezolucija Vladu Crne Gore i Odbor za bezbjednost i Odbor za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore. Objavljivanje izvještaja na oficijelnim sajtovima Vlade i ministarstava koja su angažovana u sprovođenju aktivnosti utvrđenih AP za realizaciju R SBUN 1325 i pratećih rezolucija	<p>-Usvojen godišnji plan aktivnosti u kome su predviđene ove aktivnosti;</p> <p>-Podnijeti polugodišnji izvještaji;</p> <p>-Broj prisutnih na sjednicama (broj žena u odnosu na broj muškaraca u apsolutnim ciframa i procentualno);</p> <p>-Objavljeni izvještaji na oficijelnim sajtovima Vlade i ministarstava koja su angažovana u sprovođenju aktivnosti utvrđenih AP za realizaciju R SBUN 1325 i pratećih rezolucija.</p> <p>Obrazloženje MO/VCG</p> <p>AP donesen 5. septembra 2019. godine od strane Vlade Crne Gore. Godišnji izvještaj o sprovođenju Programa Akcionog plana za primjenu R SBUN 1325 za 2019. godinu, usvojen je od strane Vlade Crne Gore, aprila 2020. godine. S obzirom da se ova aktivnost ne poklapa sa periodima donošenja Akcionog plana, kao ni obavezama o izvještavanju propisanim podzakonskim aktima i da se Godišnji izvještaj o sprovođenju Programa objavio na oficijelnom sajtu, posmatraćemo ovu aktivnost kao realizovanu. Ukupan broj sastanaka Međuresorske radne grupe je bio dva (mart i novembar –</p>	<p>Međuresorska radna grupa za praćenje sprovođenja AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija, Vlada Crne Gore Odbor za bezbjednost i odbranu i Odbor za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore</p>	<p>II kvartal 2019. godine</p>	<p>II kvartal 2020. godine</p>					0€	0€		

	<p>obavještenja objavljena sa sajtu MO).</p> <p>Odbor za rodnu ravnopravnost:</p> <p>Odbor je na 37. sjednici održanoj 2. oktobra 2019. razmotrio i podržao AP (2019-2020) sa Programom sprovođenja 2019-2020. Članovi/ice Odbora su tokom rasprave izrazili uvjerenje da će sa MO saradivati u realizaciji pojedinih aktivnosti utvrđenih planom.</p>									
<p>9.2. Međuresorska radna grupa za praćenje sprovođenja AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija jednom godišnje izvještava Vladu Crne Gore i Odbor za bezbjednost i Odbor za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore o sprovođenju AP za primjenu R SBUN 1325 i pratećih rezolucija.</p>	<p>-Usvojen godišnji plan aktivnosti u kome je predviđena ova aktivnosti;</p> <p>-Usvojen godišnji izvještaj o realizaciji aktivnosti predviđenih AP za primjenu R SBUN 1325 i pratećih rezolucija;</p> <p>-Objavljeni izvještaji na oficijalnim sajtovima Vlade i ministarstava koja su angažovana u sprovođenju aktivnosti utvrđenih AP za realizaciju R SBUN 1325 i pratećih rezolucija.</p> <p>Obrazloženje MO/Međuresorska radna grupa</p> <p>S obzirom da je GSV dao mišljenje na Godišnji izvještaj o sprovođenju Programa Akcionog plana za primjenu R SBUN 1325, kao i da je predstavnica Odbora za rodnu ravnopravnost članica Međuresorske radne grupe, nacrt i finalna verzija Godišnjeg izvještaja je poslata svim članovima Međuresorske radne grupe, smatraćemo aktivnost kao realizovanu.</p>	<p>Vlada Crne Gore, Međuresorska radna grupa za praćenje sprovođenja AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija, Odbor za bezbjednost i Odbor za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore</p>	<p>IV kvartal 2019. godine</p>	<p>IV kvartal 2020. godine</p>			0€	0€		

<p>9.3. Međuresorska radna grupa inicira izradu novog AP za primjenu R SBUN 1325 (2020-2022) – Program sprovođenja za period 2020-2022</p>	<p>-Formirana Međuresorska radna grupa za izradu Programa sprovođenja AP za primjenu R SBUN 1325 i pratećih rezolucija za period 2020-2022. -Pripremljen Program sprovođenja AP za primjenu R SBUN 1325 za period 2020-2022.</p> <p>Obrazloženje: Zbog nejasno definisanih zadataka prethodne Međuresorske radne grupe, u junu 2020. godine formirana je nova Međuresorska radna grupa, sa jasno definisanim zadacima, između ostalog i za izradu novog Programa za period 2021-2022. Kada je riječ o drugom indikatoru, javlja se tehnička greška jer je Akcioni plan ujedno usvojen sa Programom za 2019-2020. godinu, pa ćemo ovu aktivnost posmatrati kao realizovanu.</p>	<p>Vlada CG, Međuresorska radna grupa za praćenje sprovođenja AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija, ministarstva i drugi subjekti koji su bili nosioci aktivnosti u AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija.</p>	<p>II kvartal 2020. godine</p>	<p>III kvartal 2020. godine</p>					<p>0€</p>	<p>0€</p>		
<p>9.4. Pripremiti internu i eksternu evaluaciju AP za R SBUN 1325 i prateće rezolucije za period 2019-2020.</p>	<p>-Izrađene interne evaluacije od strane svih subjekata koji su angažovani na primjeni rezolucije, internu evaluaciju obavljaju za aktivnosti za koje su bili zaduženi uz koordinaciju Međuresorske radne grupe za praćenje sprovođenja AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija.</p> <p>-Izrađena eksterna evaluacija.</p> <p>Obrazloženje: U skladu sa dopunjenim izdanjem Metodologije, u IV kvartalu 2020. godine, odlučeno je da će evaluacioni</p>	<p>Svi subjekti koji su angažovani na primjeni rezolucije internu evaluaciju obavljaju za aktivnosti za koje su bili zaduženi uz koordinaciju Međuresorske radne grupe za praćenje sprovođenja AP za R SBUN 1325 i pratećih rezolucija.</p> <p>MO angažuje eksternog evaluatora</p>	<p>III kvartal 2020. godine</p>	<p>IV kvartal 2020. godine</p>					<p>Potrebna budžetska sredstva za angažovanje eksternog evaluatora</p>	<p>Uzimajući u obzir da nije angažovan eksterni evaluator, sredstva nijesu bila potrebna.</p>		

	nalaz odraditi interni subjekti u MO koji nisu direktno angažovani na izradi i primjeni Programa.										
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Napomena: U pogledu planiranih i utrošenih finansijskih sredstava, s obzirom da je u Tabelarnom dijelu (tačka 8) Programa AP, u koloni „Finansiranje”, za određene aktivnosti predviđeno *„planiranje sredstava u budžetu”*, a ne tačan iznos, u prethodnom prikazu, u koloni *„Sredstva planirana”*, je navedeno *„Nije preciziran iznos”*, dok za one aktivnosti u Tabelarnom dijelu (tačka 8) Programa AP, u koloni *„Finansiranje”*, nisu navedena sredstva, pa je u prethodnom prikazu u koloni *„Sredstva planirana”* navedeno *„0€”*.

IV PREPORUKE ZA NAREDNI PERIOD SPROVOĐENJA

S obzirom na identifikovane izazove, preporuke su grupisane po sljedećem:

a) Metodološki pristup

U dijelu izvještavanja, potrebno je novi Program za sprovođenje AP za period 2021-2022. godina, upodobiti sa Metodologijom u najvećoj mogućoj mjeri, naročito kada su u pitanju aktivnosti, nosioci, rokovi, finansijska sredstva, jer strateške i operativne ciljeve nijesmo u mogućnosti mijenjati (definisani AP za četvorogodišnji period). S tim u vezi, potrebno je odrediti ključne nosioce i partnere u realizaciji, vremenske periode i finansijska sredstva, po aktivnostima. Ukoliko u novom programu bude definisano više pojedinačnih nosilaca za realizaciju aktivnosti, potrebno je utvrditi kriterijum za mjerenje stepena realizacije aktivnosti. Potrebno je definisati indikatore učinka za svaki operativni cilj, a ne kako je bila do sada situacija da su vezani za strateške ciljeve, a da operativni ciljevi nemaju indikatore. Prilikom određivanja novih aktivnosti, potrebno je voditi računa o preporukama za nastavak realizacije aktivnosti iz prethodnog programa (prikazano u III dijelu: Tabelarni prikaz aktivnosti, kolona: Preporuke za naredni period sprovođenja). Takođe, treba sagledati mogućnost spajanja određenih aktivnosti sličnog karaktera. ovo je veoma važno iz razloga što određeni broj aktivnosti Programa za period 2019-2020. godina ima kontinuiran karakter, poput obuka, promotivnih aktivnosti, zapošljavanja u bezbjednosnom sektoru, upotrebe rodno senzitivne statistike u izvještavanju, povećanja broja žena na pozicijama odlučivanja, u međunarodnim misijama, operacijama, predstavništvima, aktuelnosti tema kao što su rodno zasnovano nasilje, ljudska prava i slično, pa ih je nepohodno predvidjeti i za naredni Program.

b) Pristup međuresorske saradnje

Kako je nova Uredba o organizaciji i načinu rada državne uprave stupila na snagu i zbog određenih kadrovskih promjena, potrebno je formirati novu Međuresorsku radnu grupu. Tim prije što je neophodno uključiti nevladin sektor u njen rad jer njihovo iskustvo može doprinijeti efikasnoj realizaciji ciljeva R SBUN 1325. Jedan od načina je i veća promocija javnog poziva koje će objaviti MO u narednom periodu.

S obzirom da je komunikacija predstavljala izazov, naročito u dijelu izvještavanja, preporuka je da se vrši kvartalno izvještavanje o realizaciji aktivnosti novog programa.

Dobre prakse međuresorske saradnje treba nastaviti, dok dobre prakse pojedinih organa treba dijeliti među uključenim akterima u sprovođenju ovog AP.

c) Planiranje finansijskih izdataka

S obzirom da će se novi Program odnositi na period 2021-2022. godine, potrebno je voditi računa o planiranju budžetskih sredstava za 2022. godinu, tokom tekuće godine za narednu, u skladu sa iskazanim potrebama za realizaciju aktivnosti ovog programa.

MINISTARKA

prof. dr Olivera Injac

Olivera Injac